Katusekambri saladus

Romaan

„Virumaa Teataja" kirjastus 1939. a.

Ühistrükikoda Rakveres.

1.

See suvi tõi Eva Mac Clure'i ellu suure pöörde.

Kevadel tutvus ta kuulsa kirjaniku, Karen Leithi jaapani eeskuju järele korraldatud peol tuntud noort arsti dr. Scotti, millisele lühikesele tutvusele järgnes varsti noorte kihlus. Samal ajal Eva isa, samuti tuntud arst dr. Mac Clure oli kihlatud juba aastates oleva kirjaniku Karen Leithiga ning seltskonnas arutleti elavalt nende abiellumist. Karen Leith oli saanud oma viimase romaani „Kaheksa hõbedast pilve" eest Ameerika kõrgeima kirjandusliku auhinna ja oli selle tagajärjel muutunud populaarsemaks isikuks Ameerikas, kuigi tema isiklikust elust teati väga vähe. Ta oli saabunud 1927. a. Jaapanist ja oli kogu oma maja ja seda ümbritseva aia sisustanud jaapanipäraselt, oli kaasa toonud vana jaapani naise Kinume teenijaks ja armastas teda ka riietuda eht jaapanilikult. Sellele vaatamata oli Eva saanud oma tulevase võõrasema heaks sõbraks.

Samal ajal aga dr. Mac Clure, kes oli juba viiekümnendates aastates mees, kannatas ilmsesti ületöötamise all ja naistel õnnestus teda veenda, võtta ette pikem reis Euroopasse. Noortevaheline sõprus kasvas vahepeal aga kiiresti ja ühel ilusal varahommikul määrasid nad omavahel kindlaks pulmapäeva, mis pidi varsti aset leidma. Eva oli üliõnnelik. Ta näis nii õnnelik, kui ta astus dr. Scotti majast täna-

vale, et isegi portjee õnnelikult naeratades talle ukse lahti hoidis. Eva toetas end autopolstrile ja nimetas Kareni aadressi. Ta pidi oma suurt õnne, oma peatset abiellumist Richardiga kellegiga jagama.

Kui auto Kareni ukse ees peatus, astus Eva tänavale, maksis ja jäi lävel veel hetkeks peatuma, et veel kord pilku heita päikesepaistelisele platsile. Kell näitas neljandat pealelõunatundi. Tüdruk mõtles, et ei ole mõeldav võluvamat peatuskohta vastabiellunud paarile kui Karen Leithi maja, mis oli toredamaid ja mugavamaid maju Nev-Yorgis.

Teenijatüdruk, keda Eva ei tundnud, avas kõlistamise peale. Eva oli üllatanud. Kogus end aga kiiresti ja küsis:

„On preili Leith kodus?"

„Ja. Keda pean teatama?" Tüdruk oli tusane noor olevus ja käitus veel üsna kohmakalt.

„Eva Mac Clure. Aga te ei tarvitse mind teatada: olen siin nagu oma kodus. Muide — mis on Elsiega?"

„Ta pidi lahkuma," vastas tüdruk veidi elavamaltl

„Siis olete siin alles lühemat aega?"

„Ja, alles kolmandat nädalat."

„Armas jumal." hüüatas Eva ehmunult. „On sellest juba nii palju aega, kui külastasin Karenit viimati? On Karen aias?"

„Ei, armuline preili. Üleval toas."

„Siis lähen otsekohe tema juurde."

Eva jooksis treppi mööda üles ja teenijatüdruk vaatas talle juhmilt järele.

Kareni maja alumine kord oli tavalise maitse järele sisustatud, kuid ülemised korrad oli korrastatud täielikult Kareni maitse kohaselt eksootiliselt. Kõik toad oli jaapani mööblist ja kaunistustest üle kuhjatud ja suurema osa neist oli Karen toonud Tokiost isa majast kaasa. Kareni toa ukseni jõudes nägi ta veel, kuidas maja vana kaitsevaim Kinume, käes tühi kirjapoogen, uksest sisse lipsas. Eva tahtis juba

uksele koputada, kui Kinume uuesti väljus. Vana jaapanlanna oli imestunud, kuid ta avaldas seda nagu alati ainult oma silmapilude laienemisega.

„O — preili Eva. Teie enam ammu ei käinud preilit vaatamas?"

„Tere päevast, Kinume. Ja — tõepoolest, ja mul on piinlik," vastas Eva. „Kuidas läheb siis sul ja mida teeb Karen?"

„Mul hästi, preilil mitte."

„On ta haige?" küsis Eva kohkunult.

Vanake seisis kui vahipost ukse ees. „Teie nüüd preilit mitte nägema," sosistas ta viisakalt. „Ta praegu kirjutab. Aga varsti valmis."

Eva naeris. „Mitte millegi eest ei tohi ma teda segada. Auhinnatud kirjanik. Ma ootan."

„Ma ütlen, Teie siin." Kinume pöördus ukse poole.

„Jätke. Mul ei ole täna nagunii midagi muud teha — ma võin lugeda ja oodata."

Kinume kummardas, peitis oma väikesed käed laiadesse varukatesse, tippis eemale ja sulges aeglaselt enda järel ukse.

Eva võttis kübara peast ja astus akna alla, et vaadata välja aeda. Akna ees olid raudtrellid. Vaene Karen. Kui ta ostis selle maja, laskis ta kohe kõikide akende ette trellid seada. Ta ei suutnud iialgi Nev-Yorgiga harjuda ja pidas suurlinna nagu mingiks hirmu ja kuritegevuse koopaks. Miks ei jäänud ta Jaapani?

Eva laskus Kareni väikesele diivanile. Kui rahulik siin oli. Siin võis segamatult mõelda ja — unistada. Aias laulsid linnud. Vastasolevast magamistoast ei tulnud ainustki häält. Eva võttis laualt raamatu ja hakkas seda lehitsema.

Aeg voolas. Poole viie ajal tõusis Eva, haigutas ja sirutas käsi. Raamat, mida ta luges, oli põrandale kukkunud, sest see oli lugemiseks liig igav. Aga võibolla oli ta raamatule ülekohtune, sest ta ei suut-

nud täna kaht lausetki üksteise järele läbi lugeda. Pidi ta ju ometi samal ajal nii palju muule mõtlema: pulmadele, mesinädalatele, majale, kuhu nad kavatsesid kolida, mööblile...

Kui Karen nüüd kohe ei tule, püüan veidi magada, mõtles Eva. Oli veel palju aega kella kuueni ja alles siis võis ta telefoniga astuda ühendusse dr. Mac Clurega tema laeval, millega ta sõitis juba koju poole tagasi. Või võiks ta kohe aurik „Panthia't" kutsuda? Kui ometi juba Karen saaks valmis kirjakirjutamisega või juhtuks midagi muud.

Kareni magamistoas kõlises telefon.

Eva vajus tagasi siidipatjadesse ja naeratas.

Aga telefon helises uuesti. Vaikus. Ja juba jälle helises ta.

Huvitav, mõtles Eva ja vaatas üksisilmi uksele. Telefon asus Kareni kirjutuslaual akna juures, kus Karen nii sageli armastas töötada. Tal tarvitses ju ainult kätt välja sirutada.... Juba jälle kõlises telefon.

Oli Karen uinunud? Aga äge telefonihelin oleks teda juba kindlasti äratanud. Või oli ta juba läinud oma saladuslikku väikesesse katusekambrisse magamistoa kohal?

Jälle kõlises aparaat.

Võibolla ei pannud ta helisemist sihilikult tähele? Karen oli iseäralik naine — nii närviline — arvatavasti käis telefonihelin talle niivõrd närvidele, et ta seda kättemaksuks ignoreeris. Kuna Karenit mingil tingimusel ei tohtinud segada, kui ta töötas, siis võib telefon heliseda terve igaviku... Ajal, kui Eva end mugavamalt istuma seadis, kõlises telefon uuesti.

Eva tõusis. Asi ei näinud enam korras olevat. Kinume ütles küll, et Karen kirjutab, aga mida? Kinume oli tuppa viinud kirjapaberi, järelikult ei töötanud Karen uue romaani kallal, vaid kirjutas erakirja. Kui ta aga ainult kirja kirjutas, miks ei vastanud ta telefonihelinale?

Veel kord kõlises — siis valitses jälle vaikus.

Eva hüppas üles ja jooksis magamistoa ukse juurde. Võibolla oli Kareniga midagi juhtund? Kinume ütles ju, et ta ei tunne end hästi ja ta oli tõepoolest kurnatud ja nägi halvasti välja, kui Eva teda viimati kohtas. Võibolla kaotas ta meelemärkuse?

Ta tormas uksest nii tormakalt sisse, et lahtilöödud uks seinalt tagasi põrgates andis talle tugeva rhoobi. Eva aga seisis kui sammas ja süda kloppis meeleheitlikult. Alguses uskus ta, et tuba oli tühi. Madal jaapani voodi oli puutumatu. Tool seisis oma kohal kirjutuslaua taga ja ka muidu näis kõik olevat nii, nagu alati.

Eva astus edasi ja vaatas imestunult ümber. Kõik oli omal kohal: ilus jaapani sirm voodi juures, akvarellid, suur tühi linnupuur, mis voodi kõrval rippus — kõik olid kohal, ainult Karen puudus. Kahtlemata oli ta poole tunni aja eest toas, sest Eva ise kuulis ju ta häält, kui ta rääkis Kinumega. Või oli ta siiski läinud mansardkorrale, kuhu keegi teised minna ei tohtinud...

Samal silmapilgul avastas Eva kaks imeväikest jaapani kinga, mis rippusid alla väikeselt kõrgendikult, mis oli ehitatud kirjutuslaua taha nurka. Need olid Kareni jalad, mis paistsid kingade kohalt ja mis olid kaetud jaapani sukkadega. Nüüd tundis Eva ka ühe kimono nurga...

Eva süda tõmbus kokku. Vaene Eva. Ta oli siiski meelemärkuse kaotanud. Eva jooksis ümber kirjutuslaua kõrgendiku juurde. Karen lamas näoga vastu põrandat kõrgendiku astmel ja kimono oli peagu kunstimaitseliselt ümber ta õrna kuju mähitud... Eva Eva avas suu, et hüüda Kinumet.

Kaugemale ta aga ei jõudnud: ta sulges silmad, avas kiiresti uuesti ja nii ikka jälle — täiesti segaselt ja mõttetult — ja kuni silmadeni oli kogu ta keha nagu halvatud.

Põrandal Kareni kõrval oli vereloik.

Eva oli kohkunud ja liikumisvõimetu. Ainuke mõte, mida ta suutis haarata, oli: veri... veri...

Kareni nägu oli pooleldi Eva poole pööratud. Tema valge kaela läheduses oli põrand punase verega määritud. Vereloigu suuruse järele otsustades oli naine koleda kaelahaava kaudu küll täiesti verest tühjaks jooksnud... Eva kattis silmad ja nuuksus tasa.

Kui ta uuesti käed langeda lasi, kogus ta end veidi ja suutis jälle mõelda. Karen lamas nii vaikselt, ta põsed olid nii valged, nii sinakalt valged ja silmalaugudel võis selgesti näha sinakaid veresooni. Karen oli surnud odapistest kaela. Ta oli tapetud.

Tapetud...

See mõte, see sõna kumises pidevalt Evas ja tõmbas enda poole nagu veidi varem telefonihelin. Ainult telefon lõpetas tüütava helisemise, see mõte siin aga ei kustu kunagi. Eva sirutas käe tahapoole välja, et toetuda laua vastu. Ta puudutas midagi külma, kohkus tagasi ja vaatas lauale. Siin lamas metallist ese, pika teraga, mille teises otsas oli metall painutatud kõverasse nagu käepidemeks. Nagu alateadvuslikult võttis Eva eseme pihku.

Kui imelik, mõtles ta ainult — see oli ju üks kääripool. Selgesti võis käepideme ja tera vahel näha auku, kus oli olnud kinnituskruvi, millega kääripooled kokku kinnitati. Ent nii iseäralikke kääre ei olnud Eva veel kunagi varem...

Seekord ta peagu karjatas. See tera, nõelterav ots... See oli ju relv, millega Karen oli surmatud. Sama pooliku kääriga oli keegi Karenit torganud, siis tera puhtaks pühkinud ja lauale asetanud. Sõrmed avanesid iseenesest, ja käärid kukkusid väikesesse paberikorvi, mis asenes tooli kõrval. Ilma midagi mõtlemata pühkis Eva käsi kleidi vastu, kuid külm, vastik tunne püsis ometi.

Siis põlvitas ta kõrgendikule Kareni kõrvale. Vaene Karen, mõtles ta. Paljude nii üksikute aastate järele leidsid sa lõpuks õnne ja pidid just nüüd nii

koledal kombel elust lahkuma. Eva oli meelemärkust kaotamas, ta toetus parema käega põrandale, et mitte põrandale vajuda. Äkki tundis ta sõrmede vahel sooja, kleepuvat massi. Seekord karjatas ta tõepoolest — aga kurgust pääses vaid kuiv kähin välja.

Kareni veri kattis ta kätt.

Eva hüppas üles ja jooksis hirmust ja vastikusest pool-hullunult läbi toa. Taskurätik! Ta pidi vere ära pühkima. Ettevaatlikult võttis ta kuue ja vöö vahelt taskurätiku ja hoidus piinlikult sellest, et käe küljest ei satuks mõnda vereplekki kleidile. Lõpuks leidis ta taskurätiku ja pühkis sõrmi, nagu ei võiks need enam kunagi puhtaks saada. Pühkis sõrmi ja määris kogu rätiku punaste vereplekkidega. Kogu aeg püsisid ta silmad aga Kareni näol.

Äkki peatus ta süda. Sest enda taga kuulis ta kurja, tasast naeru.

Eva pöördus nii ruttu, et oleks peagu kaotanud tasakaalu. Ta toetas end vastu kirjutuslauda ja surus kohkunult veregamääritud taskuräti vastu rinda.

Magamistoa uksel seisis mees ja naeris kurjalt — kurjalt ja täiesti ilma huumorita.

Ent ta silmad ei naernud üldse. Need olid külmad, hallid silmad, mis ei vaadanud üldse Eva näkku, vaid olid suunatud tüdruku kätele.

Sügava ja aeglase häälega ütles ta: „Seisma jääda . . . On see vast alles suurepärane."

2.

Mees käitus nii kindlalt, et Eva tundis endas tahet hüsteeriliselt naerda. Kuid ta ei naernud mitte, sest talle meenus korraga mehe kikivarvul käimine kuidagi eriliselt harjutatuna.

Ikka vaatas mees Evale näkku, ta pilk peatus eriti kätel. Verine taskurätt . . . mõtles Eva kohkunult ja laskis taskuräti langeda, tahtes eemalduda kirjutuslauast.

„Seisma jääda, ütlen ma!“

Eva jäi seisma. Ka mees peatus. Teraselt Evat silmitsedes taganes ta samm-sammult ukseläveni ja sulges vaikselt ukse.

„Mina . . . Teie . . .“ alustas Eva katkendlikult ja vihjas Kareni õlgadele. Ent ta suu oli kuiv, rohkem ei saanud ta sealt välja.

„Rahu! Ei sõnakestki enam!“ Neid sõnu lausus pruunikspõlenud ja teravate näojoontega mees, kelle kitsas suu kõnelemisel vaevu liikus.

„Seisma jääda kirjutuslaua juurde. Ja hoida käsi nii, et ma neid näen.“

Eva pöördus ümber ja sulges silmad. Arusaamatusest pööritas tal pea, luud-liikmed ei tahtnud sõna kuulda, ent aju töötas mehaaniliselt edasi. Mis pidi tähendama: „Hoida käed nii, et . . .“

Kui ta jälle üles vaatas, seisis mees ta ees. Ta suurist hallest silmist ei võinud lugeda kahtluse jälgegi. Ta ei vaadanud enam Eva kätele, mida viimane najatas kirjutuslauale, vaid teravalt näkku, justkui oleks ta kunstnik, kes oma modelli silmitsedes tahaks mällu jätta tema kulme, silmi, suud, nina, lõuga... Eva ei suutnud sellest aru saada. Ta mõtles, et see kõik on vaid unenägu ja sama mõtet endale sugereerides sulges ka silmadki. Ja kui ta mehest midagi ei kuulnud, siis kinnitas see ta arvamist, nagu ka seegi, et silmi avades ei näinud ta meest enam enda ees. See oli kadunud.

Eva pööras pea. Võõras mees polnud siiski kadunud, kõik oli siiski ilmsi. Mees küürutas Kareni kõrval põrandal, ühele põlvele toetunult. Ta liigutused olid ettevaatlikud, ent ta ei puudutanud ei Karenit ega põrandat, kus oli vereloik.

Eva nägi nüüd ta kindlailmelist pruuni nägu. Selliseid nöojooni polnud ta näinud ühelgi tema tutvuskonda kuuluval mehel, ei ka dr. Mac Clure'l ega Richard Scotil. Päevitusest hoolimata oli ta ilme pehme. Eva kujutluses oli see poisi nägu, kes pidi

paljude vaenlaste vastu võitlema ja seejuures püüdis ...litada sügava ja julge vaate. Ta oli laiaõlgne, ...rte, ent siiski ilusate kätega. Ettepoole kummar... ...vana ei näinud tal kõhtu olevatki. Keskkohast oli ... küll õhuke, ent siiski mitte selline sipelga-peen, ...agu Richard. Seljas oli mehel elegantselt istuv hele suviülikond, tumesinine päevasärk valgest siidist kaelasidemega, valge panamakübar oli tõmmatud viltuselt otsmikule, nii et varjas ühe halli silma pooleni.

Mees tõusis ja algas otsimist toas. Ilma midagi puudutamata läks ta ühe asja juurest teise juurde. Hiilib kui jahimees — mõtles Eva. Hoolikalt vaatas mees toa läbi, kuid samal ajal näis ta mingit teatavat asja otsivat, pidades aga ka Evat teraselt silmas. Ta pööras ümber, astus paar sammu, peatus jälle ja tegi seda niisuguse närvilise jõurikkusega, et meenutas Evale sursugust traavlit.

Kes oli ta? küsis Eva endamisi.

Kes võis ta olla? See äkki keelele kerkinud küsimus ei andnud enam rahu. Kunagi ei olnud ta sellist meest tundma õppinud. Kuidagi ei võinud ta omale ette kujutada, et mees kuulus Kareni sõprusringkonda ega võinud olla ka nendegi tuttav, kes olid Kareni sõbrad. Kunagi pole ta kedagi sellist Kareni juuresolekul kohanud.

Kes võis ta olla? Ja kuidas ta üldse oli sattunud majja? Oli ta kogu aja magamistoas? Aga Eva teadis ju, et tuba oli tühi, kui ta tormas sisse. Ja mida otsis mees siit? Miks oli ta siin? Oli ta murdvaras? Lõpuks oli tema Kareni . . . !

Enne kui Eva suutis lõpetada selle mõtte, seisis mees ta ees. Oma vasaku käega haaras ta Eva mõlemad käed ja pigistas neid, nii et valus hakkas, kuna paremaga haaras lõuast. Eva hambad läksid plaksudes kokku, pisarad tulid silma.

„No kõnelge nüüd ometi kord, mu kallis“. Sõnad tulid nagu kuulipildujast. „Kuidas on Su nimi?“

Eva vastas kuuleka lapsena: „Eva ... Eva Mac Clure“ ja üllatus isegi oma otsekohesest vastusest.

Nõrgast tuksatustõmbest oma kätes märkas Eva, et mees tema nime tundis. Kuid silmad jäid tal siiski liikumatuks, kui ta jätkas pärimist:

„Millal tulite siia?“

„Kell neli .. umbes kell neli.“

„Kes nägi Teid?“

„Teenija.“

Eva imestas jällegi enda üle, miks ta võõrale vastas küsimused nii täpsalt. Aga ta mõistis seda, sest tahtejõud oli tal lõppenud.

„Jaapanlanna?“

„Kinume oli siin üleval ja viis Karenile kirjutuspaberit. Ma kuulsin Karenit rääkivat, kuid teda ennast ma ei näinud. Ta ei teadnud, et tahtsin teda külastada. Kinume tuli magamistoast välja ja ütles, et Karen töötab. Ma käskisin teenijal minna ja ootasin.“

„Mikspärast?“

„Ma tahtsin Kareniga millegi üle rääkida.“

„Kaua Teie ootasite?“

„Peagu kella pool viieni. Siis helises telefon,“ vastas Eva mehaaniliselt. „Ta kõlises vahetpidamata, kuni lõpuks iseenesest lakkas. Mul hakkas korraga hirm, astusin sisse ja — nägin teda. . . seal lamavat.“

Ta häälel polnud enam viimaste sõnade juures kõla. Mees silmitses teda ja jälle näis, et ta kahtleb millegis. Ta hallides silmades näis olevat erakordselt palju jõudu. Neisse oli võimata vaadata.

„Kuidas sai taskurätt veriseks?“ Ta tõukas seejuures verest punaseplekilise maaslebava taskuräti jalaga kõrvale.

„Ma põlvitasin Kareni kõrval ja mu käed said veriseks. Ja pühkisin siis neid taskurätiga.“

Mees laskis Eva käed ja lõua vabaks. Eva tundis, kuidas veri hakkas jälle vähehaaval valguma kätesse,

mis olid mehe tangihaardesse surutult muutunud tuimaks ja veretuks.

„Hüva, mu kallis," ütles mees aeglaselt. „Ma usun, et oleta valetamiseks liiga rumal."

Eval läksid põlved nõrgaks, ta vajus põrandale, toetus seljaga vastu kirjutuslauda ja hakkas nutma. Päikesest pruuniks põlenud näoga mees seisis harkisjalu ta ees ja vaatas imestunult alla. Siis aga jatkas oma saladuslikke otsinguid, liikudes vahetpidamata siia-sinna.

Oleks nüüd Richard ometi siin, soovis Eva oma sisimas. Tema kätes võiks olla julge ja kaistud õelate silmadega pruuni mehe eest. Olnuks ta juba abielus, olnuks igavesti kindel. Kogu tahtejõu suunas ta nüüd nutuhoo maha surumiseks, kuid see oli võimata. Richard . . . Richard . . . Ja isa? Dr. Mac Clure'i meenutamine viis aga mõtted eemale. Ta ei võinud nüüd mõelda väsinud hiiglaslikule mehele mässaval merel. Ta tundis vaid, kuidas valust ja kaastundest ta teadvus kadus.

Seljataga kostus korraga klaasiklirinat, mingi asi lendas tema peast mööda ja kukkus põrandale. Võõrale aga, kes oli parajasti astumas kõrgendikule nurgas, pidi see pomm lendama peagu näkku. Instinktiivselt tõstis aga mees käe, et nägu kaitsta klaasikildude vastu: vise oli tabanud aknaruutu. Hetk hiljem vaatasid Eva ja võõras aeda, kust kivi oli visatud. Eva ei teadnud, kuidas ta põrandalt akna juurde sai. Ainuke, mida ta mäletas oli klaasiklirin — ja siis seisis ta juba võõra mehe kõrval. Ta hoidis end mehe lähedale, ta otsis suure, tugeva mehe juures kaitset.

Aed oli aga tühi. Kiviviskaja, kes ka ta ei olnud, oli kadunud.

„Nüüd pilluvad nad juba Karenit kividega", kähises Eva hirmunult.

Võõras uuris purunenud akent. See oli seisnud avatuna. Ta vaatles aga ka teraselt jämedaid raud-

varbu, mis moodustasid 15 sm. vahedega kaitsevõre. Siis tõstis ta põrandalt kivi, millisega purustati aken, heites seejuures pilgu oma käekellale. Kivi juures polnud midagi erilist märgata. Ainult näis, et ta oli äsja aiast võetud, kuna ta pealmine pool oli niiske ja alumisel poolel oli mullatükikesi, mis olid koos kiviga põrandale langenud. Kujult oli kivi pikergune ja läbimõõdus umbes 12 sentimeetrit.

„Naljakas“, ütles mees kuivalt ja Eva teadis, et ta on jõudnud mingisugusele otsusele. „Selle on mõni poisijõmpsikas ulakusest tuppa visanud.“ Vahejuhtum oli tema arvates likvideeritud.

„Preili Mac Clure“, pöördus ta uuesti Eva poole.

„Jah,” ohkas Eva.

Mees vaatas uurivalt Evale otsa ja jatkas siis: „Kas olete päris kindel, et kuulsite Karen Leithi häält, kui jaapanlanna viis talle kirjapaberi?“

„Ja, päris kindel.“

„Oli see sama paber, mis lebab. kirjutuslaual?“

Eva vaatles ja tundis roosas elevandiluuvärvilises krüsanteemimustrilises paberis sama ära, mille Kinume oli viinud Karenile. Ainult paber oli kägarasse muljutud. Aadressita ümbrik lebas kõrval.

„Siiski, see peab olema“, vastas Eva väsinult.

Mees läks kirjutuslaua juurde, haaras kägardatud kirjapaberi puhta taskurätiga ja püüdis seda siledaks teha, hoides aga seejuures paberit palja sõrmega pudutamast. Paberile oli midagi kirjutatud, Eva luges sealt sõnu, ent oli liiga ärritatud, et nende vahelist sidet ja avaldatud mõtet taibata. Talle jäi meelde vaid sõna „Morel“. Morel oli Kareni advokaat. Nähtavasti oli Karen tahtnud kirjutada temale, kuid kiri oli katkenud poolelt sõnalt.

„On see Kareni käekiri?“

„Jah.“

Mees kortsutas paberi jällegi kokku ja tõukas endisele kohale. Siis avas ta kirjutuslaua sahtlid ja tuhnis need kõik läbi.

„Kusagil mujal pole sellist paberit", mõmises ta, näris oma allhuult, nagu mõtleks ta millegi üle ja lausus siis pooleldi omaette, pooleldi Eva poole pöördunult:

„Jaapanlanna tõi preili Leithile kirjapaberi ja lahkus siis toast, eks ole? Paber oli puhas, kui jaapanlanna selle tõi?"

„Ja".

„Siis ei tule tema teo sooritajana kõne alla. Leith võis alles siis kirjutama hakata, kui teenija oli väljunud. Järelikult oli Karen Leith siis veel elus, kui jaapanlanna lahkus toast." Võõras vaatas kõnet lõpetades jällegi oma käekella.

„Kinume ei võinud seda valmina Karenile viia," ütles Eva.

„Seda tegin ma ju kindlaks," ütles mees pahaselt. „Kas pole nii?"

„Ja Teie istusite kogu aja elutoas. Kas Teie kordagi ei käinud väljas?"

„Ei".

„Kas käis selajal elutoas keegi, kui Teie ootasite?"

„Ei keegi."

„Ei keegi?" Ta näis olevat väga imestunud. Silmis avaldus jällegi mingi salakahtlustus. Eva tahtnuks meeleldi teada, miks. Kuid ei. Õieti ei tundnud ta praegu siinjuhtuva vastu huvi. Ainuke, kes temale veel elavana ja tähtsust omavana näis, oli Dick...

Võõras pruun mees jooksis ukse juurde, kuulatas, rebis siis ukse järsku kuid müratult lahti ja jäi elutuba silmitsevalt ukselävele seisma. Ruumil oli kaks ust, üks viis esikusse, teisel seisis ta ise. Nägu Eva pool pööramata, küsis ta: „Kas võite vanduda, et Teie ootamise ajal ei tukkunud?"

„On kindel, et keegi pole toast läbi käinud."

Mees tuli Eva juurde ja tõmbas käed rusikasse. „Aga jaapanlanna? Kui kauaks jäi ta magamistuppa?"

„Vaevalt kümneks sekundiks.“

„Tuhat ja tuline...“ Mehe nägu muutus vihast punaseks. „Karen on surnuks torgatud ajal, kui Teie elutoas istute. Teie üteluse järgi pole keegi toast läbi käinud. Nüüd vannutan ma Teid kõigi pühade nimel ja küsin: Kuidas pääses mõrvar magamistuppa? Ehk kui oletaksime, et ta oli end sinna peitnud enne Kinume tulekut: Millisel teel põgenes ta siis majast? Kas Teie ei tahaks seda mulle ütelda?“

„Ma ei tea mitte“, vastas Eva. Tal oli peavalu ja ta ei saanud enda mõtteid keskendada. Pealegi näis see talle tähtsusetuna.

„Kena“, lausus mees nagu iseendale. „Elutoa kaudu pole mõrvar põgenenud, ent kuskilt kaudu pidi ta seda siiski tegema, sest teda pole ju siin. Võib-olla läbi akna? Kuid need on kõik võrestatud. Ehk kui võtaksime ka selle hullumeelse oletuse, et mõrvar pole kunagi tuppa pääsenud, vaid oma teo sooritanud väljast, olles katusele kinnitatud köiega laskunud akna kohale ja sealt oma pistoda läbi akna sisse visanud — siiski ei sobi ka see asioludega. Pistoda pidanuks jääma siis haava... Magamistoal pole aga väljakäiku esikusse, ainult see uks viib elutuppa. Kurat võtku kõike seda.“

„Ei,“ ütles Eva ükskõikselt, „magamistoal on ka teine uks.“

„Kus?“ Mees pöördus kannapeal ringi ja uuris teraval pilgul kõiki seinu.

„Teie ei tohi seda ust avada, jumalapärast mitte!“

„Kus ta on?“

„Karen ei lubanud kellelegi ust kasutada. Ei oma teenijalegi.“

Mees astus vihaselt Eva ette. Ta hingeõhk, mida Eva oma otsmikul tundis, oli kuum. „Ma tahan teada, kus on uks?“ karjus ta valjult.

„Jaapani eesriide taga. See varjab teda,“ kiunus Eva.

Paari sammuga oli võõras seina juures ja lükkas eesriide kõrvale. „Kuhu viib uks? Ruttu!“

„Pööningukambrisse, kus töötas Karen kõige meelsamini. Keegi peale tema pole seal olnud, minu isagi mitte. Palun, ärge minge mitte sinna...“

Mees rahunes, ta viha haihtus. Liikumatult seisis ta ja vaatles ust tähelepanelikult. Siis pöördus ta Eva poole. „Uks on riivis,“ ütles ta lühidalt. „Ja riiv on nimelt seestpoolt ette lükatud.“ Ta ei olnud enam põrmugi ärritatud ja esines nüüd teravapilgulise ja külma vaatlejana, nagu ta oli alulgi. Kehitas vaid veidi õlgu ja küsis: „Kas Teie lükkasite riivi ette?“

„Ma pole üldse ukse juures käinud.“

Vastuseks kõlas jällegi kuiv ja huumorivaene naer, mida Eva juba tundis.

„Ma ei mõista Teid põrmugi,“ sosistas Eva.

„Kena tüdruk,“ ütles nüüd mees. Ma näen Teid juba rootsikardinate taga “

Kõrgendikult kõlas korraga häälitsus. Mõlemad noored tardusid hirmust. Eva tundis, kuidas tal juuksed tõusid peas püsti. Kuuldu oli nõrk korisev hääl, mida vaid kinnipigistatud inimkõrist võib kuuldavale tulla...

„Suur jumal,“ sosistas Eva, „ta pole veel...“

Enne kui Eva suutis end liigutada, põlvitas mees juba Kareni kõrval. Kareni silmad olid pärani lahti, ta pilk oli sedavõrd jõuliselt kiindunud Evale, et viimane ei suutnud vaadet taluda ja vaatas maha, kuid tõstis silmad kohe üles, kuna Karen häälitses koriseva kurguhäälega, ilma et veretud huuled oleks liikunud.

Noormees hüüdis surijale: „Karen Leith, kes on Teid...“ Kuid ta ei lõpetanud lauset. Kareni pilk tuhmus, silmad vajusid kinni ja verejuga purskas suust.

Mees tõusis aeglaselt, võttis taskust sigareti ja läitis. Poolpõlenud tuletiku pistis mees aga hoolikalt oma kuue tasku. Ahmides suitsetades püüdis ta hol-

duda Kareni suunas vaatamast. Suits suus pöördus ta Eva poole ja küsis: „Mida on Teil enda kaitseks ette tuua?“

Eva vaatas talle juhmilt otsa, vaevu oli ta kuulnud temale öeldud sõnu.

„Teie pole siis veel kordagi oma peakest murdnud alibi muretsemisega,“ ütles mees solvavalt.

„Teie arvate, et mina võisin . . .“ lausus Eva murtud häälel.

„Mu kallis, asi läheb veel huvitavamaks. Näite rumalaima naisena, keda ma kunagi näinud.“ Ta külmad silmad vaatlesid Evat uurivalt ja kahtlustavalt.

„Mida tahate sellega ütelda?“ kogeles Eva. „Ma pole . . .“

„Kui Teie tulite siia, oli Karen Leith elus. Kinume äramineku ja telefonihelisemise vahel ei saanud keegi elutoa kaudu minna magamistuppa, nagu ise tõendasite. Võrestatud akna kaudu ei pääsenud ka keegi sisse ning salauks katusekambrisse on seestpoolt riivistatud. Teisi sisse- ja väljapääse rohkem pole. . . . Edasi võite juba ise ütelda.“

Eva tundis kehas külmavärinaid ja hõõrus silmi. „Vabandage, palun, lausus ta rõhutatult ja rahulikult. „Ma olen veidi laokile . . . Hirm Kareni pärast . . . Teie ei või ju ometi oletada, et mina . . .“

Mees haaras nüüd Eva ja pööras nii enda vastu, et ta pidi nägema halle murelikke silmi. „Ma olen kindel“, ütles siis hoolimatult, „et maailmas on vaid üksainus inimene, kelle süüks saab pidada Karen Leithi tapmist . . . Ja see olete Teie.“

Eva silme ees läks kõik segaseks. Ta sisimas oli vaid üks mõte — Richard! Tule ometi . . . Päästa . . Nagu läbi udu kuulis ta veel võõra mehe häält, mis brutaalsuse kõrval kõlas ka veidi murelikult: „Varsti kohtate Nev-Yorgi politseiga. Karen Leith oli ühe politseiniku kella viieks siia palunud. Ja kell on kahe minuti pärast viis.“

Viivukese pärast kuulis aga Eva end karjuvat,

üsna kahiseva, nagu kaugusest kajava häälega: „Ei! Mina pole seda teinud. Palun uskuge mind ometi! Ma pole seda teinud! Tõesti mitte!"

Aga hääl sisemuses kordas talle vahetpidamata, et nüüd on lõpp kõigega: abieluga . . . õnnega . . . Dickiga . . . kogu eluga . . .

Eval oli tunne, et ta silmad põlevad. Ta tundis, kuigi ainult alateadvuses, lööke. Ja siis kuulis ta nagu suurest kaugusest jälle mehe häält: „Minestada .. see puudus veel. Taeva nimel, koguge end ainult."

Viimased sõnad kuulis Eva juba selgesti. Ta avas silmad ja märkas oma imestuseks, et ta istus põrandal.

Pruunikspõlenud noor mees põlvitas tema kõrval ja jagas talle laksuvaid kõrvakiile.

„Ärge ainult lööge mind," ütles Eva nutuselt, haaras mehe käe ja tõusis vaevaselt jalule. „Ma pole ometi mõni laps."

Ka mees tõusis, tõmbas tüdruku endale lähemale, haaras Eval randmetest ja küsis: „Tapsite teie Karen Leithi või mitte? Rääkige ometi!"

Kareni magamistuba hakkas jälle ümber Eva tiirlema.

„Ei", ütles ta, „mina ei teinud seda."

Mehe silmad puhkasid nii karmilt ja uurivalt tüdrukul, neis oli lugeda nii palju kahtlustusi ja neis oli samal ajal nii elava ja ülevoolava nooruse vajadus, et Eva vastu igasugust loogikat äkki mehe vastu kaastunnet tundis.

„Kui teie seda tegite, võite sellest mulle rahulikult rääkida. Suudan oma suud hoida, kui see tarvilik."

„Mina ei tapnud Karenit," kordas Eva tasa ja vajus pikkamisi poisi tugevate, pruunide käte vahele.

„Keegi peale teie ei tule kõne allagi. Ärge katsuge mind petta, see ei ole hoopis teissugustel inimestel õnnestunud . . . Peale teid ei ole siin ju üldse keegi olnud."

„Kui te seda nii hästi teate, miks küsitlete siis üldse mind?“

Mees raputas tüdrukut jälle, hoidis teda endast käeulatuse kaugusel ja vaatas talle otse silmadesse. Eva sulges sekundiks silmad.

„Te peate mind uskuma,“ ohkas ta. „Ma võin teile ainult oma sõna anda. Te peate mind uskuma.“

Mees tegi tusase näo ja laskis tüdruku lahti, kes langes vastu kirjutuslauda. Mehe suu oli tõmbunud kitsaks jooneks.

„Sina narr!“ ümises ta. Eva tundis, et mees rääkis iseenesega.

Äkki hakkas mees uuesti toas ringi uurima. Eva jälgis teda silmadega. Mehe kiired ja painduvad liigutused kütkestasid teda.

„Mis te siis nüüd teete?“ küsis Eva hingetult.

Vastuse asemel hüppas mees mansardkorrale viiva ukse juurde, mähkis parema käe ümber taskurätiku ja katsus riivi ukse eest ära tõmmata. Ta raputas ja pingutas küll kõigest jõust, kuid riiv ei andnud järele. Mees katsetas teisest küljest, kuid sama tulemusega.

„Justkui kinni kasvanud!“ Aga ta ei loobunud veel ettevõttest. „Taskurätik!“ pöördus ta Eva poole. „Ruttu! Veregamääritu...“

„Miks?“ küsis Eva üllatatult.

„Põletada! Ruttu!“

„Põletada?“ kordas Eva. „Miks? Kus?“

„Elutoa kaminas. Ja veidi kiiremini, mõistate?“

„Aga mul ei ole...“

„Minu pükstetaskus... Tont võtku — rutem!“

Eva kogus end. Ta ei suutnud enam asjakäiku jälgida. Aju oli võimetu mõtlema ja ta oli tänulik midagi teha tohtida.

Ajal, kui mees pingutas oma jõudu riivi kallal, kobas Eva ta taskuis ja leidis lõpuks tikutopsi.

Nüüd võttis Eva põrandalt taskurätiku, millesse oli tema monogramm tikitud ja viis selle ettevaatli-

kult näppude vahel hoides elutuppa. Enne kui ta sules elutoa ukse, kuulis ta võõrast meest mansardkorra ukse juures pingutatult lõõtsutavat.

Eva põlvitas kamina kõrvale põrandale, lasi batistist rätiku restile langeda. Ta käed värisesid niivõrd, et pidi raiskama kolm tikku, enne kui rätik põlema hakkas. Halb ja juba kolletanud paber, mis lamas taskurätiku all, võttis rõõmsasti tuld ja süütas varsti ka riide põlema.

Kareni veri, mõtles Eva: tema soendab Kareni külma verd... Sisisedes leegitses taskurätik.

Eva tõusis ja läks magamistuppa tagasi. Ta ei võinud vaadelda enam verega määritud rätiku põlemist. Tahtis unustada taskurätikut, ja seda, mis lamas põrandal ja mis enam ei olnud Karen ja tunnet, et ta on lõksu langenud...

„Ma ei taha kauemaks siia jääda!“ hüüdis ta ägedalt. „Ma tahan ära, tahan ära joosta, end peita! Viige mind koju või Dicki juurde — ehk ükskõik kuhu. Ainult ära!“

„Rahu!“ Mees ei pööranud end üldse ümber. Kõik ta lihased olid suurest jõuproovist pingutatud.

„Kui ma ometi siit välja saaks...“

„Mõttetus!“

„Kui politsei...“

„Tuleb liig hilja. Imestab mind. Kas põletasite rätiku?“ Ta pruun nägu hiilgas higist.

„Aga kui nad mind siit ei leia...“

„Jaapani teenija nägi ometi teid, eks ole? — Neetud riiv!“ Ta raputas vihaselt ust.

„Armas jumal,“ oigas Eva, „mis pean siis tegema?“

„Kui suu peate, võin teid võibolla aidata... Hopplaa!“ Riiv andis äkki kriiksudes järele ja oma rätikussemähitud käega tõukas mees ukse lahti. Siis kadus ta avanenud pimedusse.

Eva tuikus avatud ukse juurde ja toetus uksepiida vastu. Väga kitsas oli siin, ainult kitsas puutrepp

viis ülespoole. Mansardkorra tuppa. Mansard ... Mis oli küll katusekambris? Ta nägi vaimus oma tuba kodus. Kui mugav ja rahulik oli seal. Kui nüüd ainult saaks minna koju, lahti riietuda ja voodisse heita ...

Ta kuulis üleval noort meest kergetel sammudel edasi-tagasi käivat, kuulis, kuidas kriuksudes tõmmati eest aknariiv, mille järele tasase raginaga avati aken. Siis tuli võõras trepist alla, tõukas tüdruku lihtsalt teelt eest ja jättis ukse praokile. Jälle silmitses ta magamistoas ringi ja hingas raskelt.

„Ma ei mõista enam midagi. Mis te õieti teete?“ küsis Eva.

„Aitan teid loost välja pääseda.“ Mees ei vaadanud Eva poolegi ja jatkas: „Ja mis saan ma selle eest, kullake?“

Eva langes tagasi uksepiida najale.

„Milleks kõik need korraldused?“ küsis Eva uuesti, kui mees tõstis jaapani sirmi seina najale, nii et ta ei tõkestanud ligipääsu uksele.

„Annan tublidele politseimeestele mõned pähklid pureda. Uks oli siitpoolt riivis. Sellepärast avasin ta. Neil ei jää muud midagi üle, kui veenduda, et mõrtsukas tuli siit magamistuppa ja lahkus sama teed toast. Nad usuvad, et ta tuli aiast üle katuse mansardtuppa.“ Ta naeratas kuivalt. „Katusekambris on kaks akent, mis olid ka riivis — seestpoolt loomulikult. Sealt ei võinud keegi sisse pääseda. Aga mina avasin ühe akna.“

„Ma ei mõista midagi!“ sosistas Eva. „See pole ometi võimalik.“

„Nemad jäävad kindlasti uskuma, et mõrtsukas läbi mansardtoa akna majja pääses, treppi mööda alla laskus, siin teo korda saatis ja lahkus täpselt sama teed kaudu. Puuderdage oma nina.“

„Aga ...“

„Puuderdage nina! Või pean ma ka seda Teie eest tegema?“

Eva jooksis elutuppa, et oma ridikülli tuua. Ta oli tasku jätnud sohvale, kus ta lamas ja luges... Mu jumal, kui kaua tagasi see kõik oli? Lõhnas veidi suitsu järele ja...

Noor mees vaatas veelkord teraselt magamistoas ringi.

All — nad kuulsid seda samal ajal mõlemad — helistati.

Eva avas värisevatel kätel käsitasku. Ent see tõmmati talt käest, sama kiiresti suleti tasku uuesti ja visati tagasi sohvale ja ilma et Eva midagi oleks teinud või mõeldagi suutnud, istus ta ka ise äkki kitsal diivanil.

„Selleks pole enam aega," sosistas võõras mees. „Võibolla on nii isegi parem, näete nutetud välja. Mida puudutasite õieti vahepeal toas?"

„Kuidas? Mida arvate..."

„Mida puudutasite magamistoas oma kätega? Jumal küll — rääkige siis juba."

„Puudutasin kirjutuslauda," sosistas Eva. „Ja põrandat akna lähedal."

„Armas jumal küll."

„Unustasin veel midagi. Nimelt linnu paljude sätendavate kivikestega."

Paistis, nagu tahaks ta tüdrukut veelkord lüüa, nii ärritatud oli ta. „Lind, kivid — mis peab see jälle tähendama? Pange tähele: tehke nii, nagu käsin — ja pidage suu. Võite minugipärast hulguda ja ka minestada, kui see teile lõbu valmistab. Kõik, mida aga soovite. Ainult te ei tohi jutustada midagi, mis pole hädatarvilik."

Ta ei teadnud ju üldse, mida Eva arvas. Lind — poolik kääritera. „Aga..."

„Kui nad küsivad," ei lasknud mees oma kõnet segada, „Siis öelge neile, mida olete öelnud mulle." Ta vaatas veelkord kiiresti toas ringi. „Ja keegi ei tohi teada saada, et uks mansardkorrale suletud oli,

mõistate? Peate kinnitama, et kõik oli nii, nagu on praegu."

Sellejärele kadus ta magamistuppa.

Eva jäi üksi ja süda ähvardas rinnust välja hüpata. Politsei! Ta kuulis häälte kaja. Seal oli uue tüdruku hääl, siis Kinume oma ning siis tugev mehehääl. Nüüd olid nad juba trepil, otse elutoa põranda all. Tüdruk kuuldus protesteerivat, kuna mees viis järsult oma tahtmise läbi.

Mees ei mõistnud ju teda, mõtles Eva. Nüüd ei olnud tal enam midagi muud meeles kui kääripool, mille ta kirjutuslaualt leidis, käärid, mille tera oli nagu linnunokk, keskosa nagu linnukere ja mille käepide moodustas nagu toreda linnu kraetaolise saba. Mees pidas tema sõnu sidemeta sonimiseks... aga ta oli ometi kääripoolt puudutanud, käes hoidnud...

Seda pidi mehele ütlema. Eva hüppas üles ja tahtis meest hüüda.

Seal klopiti uksele.

Eva laskus uuesti diivanile. Ta püüdis „sisse" hüüda, aga oma suureks imestuseks ei suutnud ühtki häält kurgust välja tuua. Magamistoas kuulis ta noore pruuni mehe häält. See kõlas valjult ja selgesti: „Ühendage mind lõpuks ometi, preili! Neetud veelkord. Kriminaalpolitsei! Ruttu, ma ei tohi aega kaotada."

Ta kordas sõna kriminaalpolitsei veelkord eriti valjult.

Uuesti koputati uksele, siis kisti see lahti.

Eva ees seisis väike, kuivetanud, hallijuukseline härra. Tema tuliuus viltkübar ei kuulunud nagu juba ärakantud ülikonna juurde. Ta jäi lävele seisma ja hoidis oma paremat kätt tagumises püksitaskus.

„Kes nõudis siin kriminaalpolitseid?" küsis ta ja vaatas tähelepanelikult toas ringi ilma kohalt liikumata. Kinume ja toatüdruk piilusid hirmunult üle mehe õla tuppa.

„Usun," algas Eva, siis meenus talle, mida oli noorele mehele lubanud ja vaikis.

Väike hallipäine härra vaatas imestunult ümber. „Olete teie preili Leith?" küsis ta viisakalt ja vaatas paigal seistes toas ringi.

„Kriminaalpolitsei!" möirgas võõras noor mees kõrvaltoas. „Kas saan kord ühenduse või mitte? Mis on abonendiga õieti lahti?" Kuuldus, kuidas telefoni kuuldetoru hargile visati.

Väike hall härra läks nüüd ruttu ukse juurde, aga noor mees oli veel kiirem. Nad kohtusid lävel. Noor mees täitis kogu oma koguga ukseraami.

Evale tundus, et ta on nagu mõne äreva näidendi pealtvaataja. Ta istus täiesti vaikselt ja vaatles kõike, kusjuures süda kloppis ikka veel ägedalt. Ometi polnud see mingi teatritükk siin: see oli draama elust, õige ja . . .

„Seda nimetan ma kundede teenimiseks," ütles noor mees. „Enne kui suudan telefonikeskjaamale teatada, et siin midagi on juhtunud, on kriminaalid juba kohal. Tere päevast, Guilfoyle, kuidas läheb?"

Hallijuukseline härrasmees ei paistnud eriti rõõmustavat. „Juba jälle teie. Kus juba teie nähtavale ilmute, seal on alati midagi lahti." Ta pöördus Eva poole. „Minu tellis preili Karen Leith. Olete teie preili Leith?"

Kinume, kes ikka veel uksel seisis, purskas jaapanikeeles rääkima. Pruun võõras mees heitis talle ühe pilgu ja naine vaikis. Siis haaras noormees Guilfoyle'i käe alt ja justkui oleks midagi juhtunud seletas:

„Tema pole Karen Leith, rumal inimene, ta on preili Eva Mac Clure. Kas te ei tahaks daami juuresolekul kübara peast võtta?"

„Kuulge, Terry," ütles Guilfoyle üsna abitult,

„ärge hakake juba jälle. Mis on õieti juhtunud. Mina pidin . . ."

„Enne müts peast!" naeris teine ja haaras tuliuue kübara Guilfoyle'i peast. Nüüd näitas ta pöidlaga üle õla: „Preili Leith on seal."

Guilfoyle haaras oma kübara, surus selle uuesti pähe ja ümises ägestunult: „Jätke! Hoidke kõigepealt oma käed minust eemal. Niisiis — mis on lahti? Seff saatis mu siia, kuna preili Leith oli palunud kedagi ametnikest tulla. Ja keda ma kohtan? Terry Ringi!" Mehe kahvatus näos peegeldus äkki kahtlus. „On midagi juhtunud, T[illegible]? Kas ei öelnud te midagi sarnast?"

Nii hüütakse siis teda, mõtles Eva. Terry Ring. Tõenäoliselt ristitud Terence. Välimuse järele võiks ta iirlane olla. Ta oli hoopis teine, kui Guilfoyle, too pedantne detektiiv. Ta otse hiilgas heastmeelest, jaa — Terry oli nüüd endaga täiesti rahul. Ümber ta hallide silmade tõmbusid naerust väikesed kortsukesed ja kitsas suu naeratas. Ainult silmade ilme jäi endiseks: valusaks, uurivaks. Nagu oli varem vaadelnud Evat, nii uuris ta nüüd Guilfoyle'i.

Terry Ring tegi naljatava kummarduse ja laskis kriminaalametniku endast mööda magamistuppa astuda.

„Kas me ei öelnud teile juba, et peate mütsi peast võtma?" küsis ta. „Kas võtate nüüd lõpuks siiski kübara peast?"

Ikka veel naeratades vaatas ta Guilfoyle'le. Samal ajal tegi ta vasaku käega rahustava liigutuse Eva poole ja Eva langes kergendatult diivanile tagasi.

Terry Ring läks nüüd, ilma veelkord tagasi vaatamata, magamistuppa ja sulges ukse. Eva kuulis, kuidas Guilfoyle hirmunult karjatas ja siis helises ägedalt telefon Kareni kirjutuslaual.

4.

Nüüd algas majas elu. Justkui mingi masinavärk läks käiku. Eva jälgis kõike seda nagu udusest kaugusest ilma midagi mõistmata, mis räägiti. Ta istus veelgi diivanil ja oli kaotanud igasuguse ajamõiste.

Elutuba aga kihises meestest kui mesipuu. Esmalt saabusid kaks meest ringhäälingu autost. Ta oli nad ära tundnud ametmärkide järgi. Siis tulid kaks meest erariides, edasi mees hiiglasliku kasvuga, kelle kõrval Terry Ring näis poisikesena. Hiiglase nimi oli seersant Velie. Nad näisid Terryga üksteist tundvat, kuid ei kõnelnud sõnakestki. Lõpuks ilmus väike valgepäine härra, kes näis palju kõhnemana, kui Guilfoyle. Midagi autoriteetset oli tema välimuses, veel rohkem aga tema käitumises. Ta kõneles vaikselt ja pehmetooniliselt, ent silmad jälgisid kõike teravalt nagu röövlinnud oma saaki. Teda tervitasid kõik aupaklikult, teda nimetati inspektor Breen, Queen või kuidagi sarnaselt. Veel tulid mehed fotoaparaatidega, teised jällegi pudelite ja mingisuguste luuataoliste instrumentidega. Mõlemad toad täitusid peagi sigaretisuitsust. Kogu seltskond oma kireva koosseisu, elava liikluse ja jutuvadaga meenutas tavalist härrade omavahelist nädalalõpu oleskelu.

Viimasena saabus dr. Prutry, sigar suunurgas ja arstiriistadekott käes. Ta läks magamistuppa ja sulges enda järgi ukse. Kui ta väljus, astusid kaks mundris ametnikku suurt korvi vahepuus kandes magamistuppa ja varsti väljusid sealt.

Nagu Evale näis, oli seekord korv millegiga täidetud, sest mehed pingutasid silmnähtavalt korvi kandmisel. Eva tahtnuks meeleldi teada saada, mida nad kandsid lihunikupoiste kombel.

Ülekuulamine algas aeglase tempoga. Terry saalis kiiresti askeldavate meeste vahel tühja-tähja kor-

raldades, ent püüdis olla Eva läheduses ja alaliselt abivalmis.

Juurdlust juhtis inspektor Queen isiklikult. Temale omasel rahulikul ja suursugusel viisil kõneles ta Kinumega ja toatüdrukuga, kelle nimi oli, nagu Eva nüüd kuulis, — Geneva O'Mara. Isalikult ja kaastundlikul toonil kõnetas ta ka Evat, küsis talt mitmesugust ja naeratas vahel isegi. Kõnetluste vahel aga jagas ta korraldusi meestele, kelle nimed olid Flint, Piggott, Haystrom ja Ritter. Ülejäänud aga saalisid näivalt plaanitult ringi.

Samaaegselt aga oigas ja nagises mansardkorrale viiv puutrepp raskete mehesammude all. Hüüdeid kostus alt ja ülevalt. Ametnikud hüüatasid valjult, kui vajasid abi ega jätnud lausumata Eva suureks imestuseks ja pahameeleks ka jämedaid nalju. Vaikne maja oli järsku muutunud laadaks.

Korvikandjate meeste lahkumise järgi tundis Eva äkki kellegi puudutust enda õlal. Tibatilluke Kinume seisis murtuna ja hääletult nuttes diivani kõrval, nägu valust tõmblev. Eva surus armastusväärselt ta kätt, tal oli lõpmata kahju vanast jaapanlannast. Ta tõmbas Kinume enda kõrvale diivanile istuma. Vana naisterahvas värises ja peitis oma näo laia mantli voltidesse. Eva oli väga üllatatud: millegipärast oli ta seni arvanud, et jaapanlastel puudub meeleline ja hingeline tundlikkus. Nüüd aga veendus ta, et jaapanlaste pilusilmad pole veel nutmise takistajaks. See avastus valmistas talle sügavat rahulolu ja ta pani oma käe õrnalt Kinume õlale.

Eva kõrvu puutus katkendeid mitmesugustest kõnelustest. Räägiti pruunikspõlenud näoga mehest, kuid ka Evast, tehes meeldivaid vihjeid tema minevikule, olevikule ja oletatavale tulevikule, ent ka märkusi tema siiatuleku kohta. Teda ennast aga ei pannud keegi tähele, ta jälgis peagu rõõmsalt seda virr-varri, millest ükski asi ei näinud olevat tõelik.

Kuigi see rullus ta silme ees karmis reaalsuses, ei saanud ta seda teisiti võtta kui halva unenäona. Kõik inimlikud viisakusreeglid näisid olevat hüljatud: võis teiste kõnet pealt kuulata, naerda, valetada, tappa, ühesõnaga kõike teha, mis kellegile selles suitsus ja tohuvabohus võis pähe tulla.

Evale näis, nagu oleks Terry Ring üks neist imelikest inimesist, keda hüüti eradetektiiviks. Ta tundis kõiki politseinikke ja need teda. Ent nad ei pidanud üksteist millegiks, nad vaid nokkisid vastastikuselt.

Nagu ilmnes Evale teiste kõnelusist, oli Terry „self-made-man", kes kasvanud üles New-Yorgi idaosas n. n. vaeste-kvartaalis, kus elas praegugi, ehkki tal nüüd läks juba hästi.

Terry oli 28-aastane ja eeskujutüüp tublist noormehest. Möödunud päevil oli ta pidanud kümneid ameteid, et saada raha ja leiba. Ta oli olnud konfransjee tsirkuses, teener maneežis, hipodroomil ja mängukasiinos, lihaäri kasseerija, pesapallimängija ja statist ja „otsade" ootaja Hollywoodis. Eva imestas, kuidas nii noor mees oli jõudnud pidada nõnda palju ameteid. Ta pidi küll väga noorelt alustama iseseisvat elu, mõtles Eva, ja temas tekkis kaastunne Terryle. Vaistlikult teadis ta, et Terry oli vaeslaps, kes elus läbi löömiseks pidi sama vaevarikkalt võitlema, nagu palju teisigi, kes käisid pühapäevakoolis. Kuidas ta sattus aga praegusele ametalale, see jäi veidi segaseks. Keegi vihjas kalliskividevargusele Hollywoodis, kus Terry oli avastanud oma detektiivivõimed ja kuulsalt filmitähelt saanud väärtesemete tagasimuretsemise tasuks tänuliku pilgu. Sellisele torkele reageeris Terry suursuguselt ainult naeratusega.

Inspektor Queen võttis aga Terry hoopis teissuguselt käsile. Ta esitas kavakindlalt küsimusi: millal saabus Terry, et tema tulekut ei kuulnud Kinume ega Geneva O'Mara? Kuidas on võimalik, et man-

sardkorra toa akna all pehmel maal puuduvad jalajäljed, kus ometi mõrvar kaheldamatult pidi maanduma, kui ta ülalkorralt põgenes? Mida otsis Terry siit üldse?

„Alake juba seletusega, Terry," ütles inspektor Queen sõbralikult ja rahulikult. „Ma olen Teile alati hästi suhtunud ... Mida oli Teil täna siin õiendada?"

„Mul oli Karen Leithiga määratud kokkusaamine."

„Majateenija nägi teid juba mineval nädalal siin?!"

„Siis oli mul jällegi läbirääkimine," vastas Terry lõbusalt ja pilgutas inspektorile silma. Mõlemad kihistasid naerda ja inspektor noogutas tõendavalt, nagu ei võinukski see olla teisiti. Seejuures aga tema terav pilk rändas vahetpidamata Evale, Terryle ja Kinumele.

„Ja Teie, preili Mac Clure, ei kuulnud selle 20 minuti jooksul, mis Teie veetsite elutoas, mingisugust häält, kisa või korinat?"

Eva raputas pead. Inspektori seljataga seisis suur ja tugev Terry Ring, vaadates üle tema. „Ma lugesin raamatut ja siis mõtlesin veidikese," vastas neiu.

Vanahärra nägu hakkas hiilgama. „Nii, nii. Teie ei lugenud siis kogu aja?"

„Mul oli palju mõtelda," kogeles Eva ja punastas. Ma nimelt abiellun lähemail päevil ja siis ..."

Inspektor naeratas. „Nii, nii ... loomulikult. Siis muidugi ollakse kurt kõigele muule ... Kahju. Liiga rumal on see asi. Teie pidanuks kindlasti midagi kuulma." Ta tõusis üles. Eva nägi, et Terry Ring pöördus kandadel ringi ja järgnes inspektorile magamistuppa. Jumaluke — magamistuba ...

Evat valdas korraga pöörane hirm. Paberikorv .. selles lebas poolik kääritera, Ta libises sinna Eva käest. Võib-olla ei näe politseinikud seda ... Ei, nad leiavad kindlasti. Eva ei kahtle selles. Politsei leiab alati seda, mida ta tahab. Ja silmapilkselt veenduvad

nad, et kääritera oli mõrvari tööriist. Seda nad ju otsisidki kogu aja. Endastmõistetavalt: Karen oli ju surnuks torgatud. Nad otsivad relva, kuni leiavad. Kui ta vaid tohiks ja julgeks minna magamistuppa . .

Terry Ring oli sinna läinud, ilma et teda keegi oleks takistanud. Teda salliti: ta oli eesõigustatud seisukorras, sest ühtki ajalehereporterit ei lastud sisse. Reporterid nurisesid väljas seistes, Terry Ring aga liikus nagu endastmõistetavalt politseinike keskel, uhkelt nagu mingi pooljumal, kellel load taskus kõigeks. Nad pidid teda kindlasti tundma.

Nad pidid teda tundma korraliku noormehena, sest muidu poleks nad teda ometi . . . Kas aga mitte tema . . . Võib olla ei kahtlusta nad teda üldsegi! Võib olla sallivad nad teda enda hulgas vaid selleks, et teda paremini jälgida . . . Eva kohkus.

Terry neile oli ütelnud, et ta pidi kell 5 Kareniga kõnelema. Sellest oli naljakas inspektor järeldanud, et majauks pidi olema lahti. Edasi oli ta ütelnud, et saabus veidi enne Guilfoyle'i tulekut, kes praegu virila näoga jälgib oma kaasametnike tegevust. Et ta leidis laiba ja selle kõrval peagu kokkuvarisenuna Eva Mac Clure'i, et ta oli katsetanud kriminaalpolitseisse telefoneerida . . . Ja rohkem mitte. Eva oli kooskõlastanud oma seletuse eelnevaga: ta oli tulnud Karenit külastama ja kuna Kinume talle teatas, et Karen kirjutab, siis olnud seni elutoas, kuni telefon hakkas vahetpidamata helisema, ilma et Karen oleks kõnetoru hargilt võtnud. Siis oli ta tormanud magamistuppa, kartes et Kareniga on midagi halba juhtunud. Hetk hiljem oli aga Terry Ring tulnud ja tema eest hoolitsenud.

Nüüd küsitlesid nad Kinumed, kes viletsas inglise keeles andis seletuse Kareni tuleku ja jaapani kirjapaberi kohta, mida Karen oli Kinumed saatnud tooma, nagu tõendas Kinume. Nad lasksid tõendada Eval, et kokku kägardatud paberil oli Kareni käe-

kiri. Siis viisid nad Kinume kõrvale ja esitasid talle uusi küsimusi.

Inspektor Queen näis olevat mures kummalise telefoniväljakutse pärast, mis häiris tema mõttekäiku. Terry Ring seisis ja naeratas lakkamatult.

Mis sai poolikust kääriterast? välgatas läbi Eva aju. On ta leitud? Ta püüdis seda välja lugeda meeste nägudelt enda salahirmu reetmata. Ja mis ütleks Terry Ring, kui tera leiti? Igal juhul ta oleks kuri, et Eva temale sellest ei rääkinud. Kõik oli nii segane. Eva laskus diivanipatjadesse — tal polnud enam julgust sellele kauem mõtelda.

„Preili Mac Clure," kostus inspektor Queeni hääl.

Eva vaatas üles. Inspektor seisis naeratades tema ees, inspektori kõrval kummardas mees erilise templipadjaga ja paberilehtedega.

Nüüd on kõik otsas! Mis ütleks nüüd Terry Ring? Ta püüdis aga näida kindlana ja kahtlustamatuna.

„Ärge ärrituge, preili Mac Clure", rahustas inspektor. „Meie vajame vaid oma töö hõlbustamiseks Teie näpujälgi." Eva nägi Terryt tulevat magamistoast, heitis talle kiire poolküsiva pilgu ja vaatas siis kähku mujale. Terry mõistis olukorda, inspektor samuti. Ei, inspektor mitte, tal polnud veel näpujäljendid käes! Aga Terry Ring võiks meenutada Eva sõnu linnust ja kividest. Tema mõistis olukorda õieti.

„Ärritatud olekus olete kindlasti puudutanud mitmeid asju magamistoas," ütles inspektor ja koputas rahustavalt Evale õlale. „See tuba siin ei huvita meid mitte, sest nagu Teie tõendasite, ei käinud siit keegi läbi Teie siinistumise ajal. Tähtsam on magamistuba."

„Ja," vastas Eva viisakalt.

„Muuseas, meie leidsime väga mitmesuguseid näpujälgi. Meil on tähtis teada, millised kuuluvad Karen Leithile, Kinumele ja Teile. Mis jäävad üle, need on meile lähtealuseks kurjategija otsimisel. Saate aru?"

„Kuidas jääb minu käpaga?“ küsis Terry Ring häbematult.

„Ma võin kihla vedada, et Teie meile seda rõõmu ei valmistanud, et jätsite oma näpujäljed maha. Ma võin Teid pidada küll kõigeks muuks, ent mõrvariks mitte!“ Ja mõlemad naersid rahuldatult.

Eva sirutas käed välja, püüdes hoida värisemast. Ametnik täitis kiiresti cma ülesande. Enne kui Eva õieti tuli teadvusele, lebasid tema ees kaks paberitükki, kumbki viie näpujäljega.

„Need on minu näpujäljed“, mõtles ta. „Nüüd on kõik otsas.“

Ta oli nii väsinud, et ei suutnud nutta. Liikumatult istus ta diivanil ja jälgis arusaamatuses, kuidas inspektor oma abilistega läks magamistuppa. Ta tundis kuidas Terry hirmuäratav naeratus — enne kui ta lahkus koos teistega, oli ta kaugelt heitnud pilgu Evale — hakkas närvidele.

Samal hetkel aga otsustas Eva vaikida kääridest. Ei sõnakestki tohi ta rääkida Dickile, dr. Mac Clure'ile, ei ka Terry Ringile. Võib olla polnud sõrmejäljed kääridel üldse nähtavad. Võib olla ei avasta neid keegi.

Keset mõtiskelu kuulis Eva häält, mille järgi ta nii väga oli igatsenud, häält, mis oli soojalt osavõtlik temale. Kergendusohe puhkes ta rinnast valla, põlved värisesid rõõmust.

Nüüd pöördub kõik heaks: Dick oli tulnud! Nüüd ei tarvitsenud tal enam karta ei Terry Ringi ega inspektor Queeni.

Eva sirutas käed välja ja tõmbas mehe oma kõrvale diivanile. Mehe näost võis lugeda välja ilmset õrnust Eva vastu, ent ka muret tema pärast. Eva muljus end ehmunud lapsena dr. Scoti käte vahele ja najatas oma näo ta rinnale.

„Kõik on hea, kallim,“ trööstis mees neidu. „Ära võta asja liiga tõsiselt.“

„Ah Dick“, ohkas Eva, liibudes veelgi tugevamini

mehe rinnale. Ta oli rõõmus, et Terry Ring nägi. Ta ei võinud enam end tunda kõikvõimsana. See siin kuulus juba perekondlikku ringi, too seal — võõras. Eva tõstis pea mehe rinnalt ja suudles dr. Scott'i. Terry Ring naeratas...

Dr. Scott rahustas Evat pidevalt, tema käte hel saavutas Eva jumaliku enesekindluse: Midagi ei või enam juhtuda!

„Jumala pärast, Eva, mis on juhtunud," sosistas mees lõpuks. „Mina ei suuda seda kõike taibata. Kõik on liiga uskumatu."

Ei, siin polnud kõik korras. Enam mitte. Kuidas võis ta küll sekundigi mõtelda, et saatuse eest saab põgeneda — mõtiskles Eva. Mis on juhtunud? Ta on kaotanud Dicki igavesti...

Eva kogus pikkamööda julgust. „Karen on tapetud," sosistas ta Dickile kõrva. „See on kõik ja muud ei midagi."

„Vaene laps." Ta vaatas Evat uurivalt, sest tema arsti kogemused ütlesid, et rahulikkus oli teeseldud. „Miks ei kergenda sa siis oma südant nutuga?"

„Ma olen juba küllalt hulgunud, Dick, ära minu pärast muretse. Ma ei või ju end naeruväärseks teha."

„Mulle meeldib enam, kui ka teeksid end naeruväärseks — seda mõistab igaüks, ent sulle oleks nutt suureks kergenduseks. Ära unusta aga, et pead mõtlema ka oma isale, kallim."

Ja, mõtles Eva, seal oli ju veel dr. Mac Clure. Temale polnud ta kordagi mõelnud.

„Sa pead end tublisti võtma kokku, kui isa saabub. See on rabavaim ja masendavaim üllatus temale. Sina oled see, kes peab temale selgitama kõik."

„Ma tean, Dick, ma tunnen oma kohuseid."

„Ta teab juba," sosistas dr. Scott edasi. „Inspektor ütles mulle. Ta on võtnud raadioühenduse „Panthiaga". Alles kolmapäeva nommikuks jõuab ta siia. Eva..."

„Ja, Dick".

„Sa ei kuula mind ju põrmugi."

„Siiski, Dick, siiski — ma kuulen kõik."

„Ma ei tea isegi miks ... aga sellest peale, kui sa lahkusid, pole mul olnud enam õiget rahu. Võimata oli magada. Ja siis otsustasin viia su siit ära... Eva!"

„Ja, Dick!"

Ta surus end veel kõvemini mehe vastu. „Ma palun, valmista mulle heameelt. Muidugi ka endale."

Eva vabastas end sülelusest ja vaatas mehele küsivalt silma.

„Abiellume siin. Veel täna õhtul," sosistas mees. Abielluda! Dickiga abielluda! Kuidas oli ta seda pealelõunal soovinud. Ja kui meeleldi tahaks ta seda teha praegugi — silmapilkselt — ilma sekunditki kaotamata...

„Võimatu! Meil pole vajalisi dokumente," ütles Eva, imestades aga end — kust sai ta küll julgust äärmiselt rahulikuks kõneluseks.

„Siis aga homme. Homme läheme raekotta!"

„Aga..."

„Kui sinu isa tuleb, oleme juba abielus. Meie laulatus toimub vaikselt... Minu kallis!"

Meeleheitlikult pingutas Eva aju mõtlema. Kuidas suudab ta Dickile selgeks teha, et pealelõunast saadik on olukord põhjalikult muutunud?

„Ei, Dick," nuuksus Eva. „Ma usun, et on parem, kui lükkame laulatuse veelgi edasi."

Dick oli Eva ägestumisest ja ärevusest üllatatud. „Aga Eva, ma mõtlesin, sa..."

„Kareni surmaga on kõik muutunud," jatkas Eva end kokku võttes. „Saladuslik surm ja... vaene isa... Ei ,ma ei või praegu mitte. Sa peaksid mind mõistma. Eks kallim?"

„Loomulikult mõistan." Ta silitas Eva kätt, kuid Eva tundis, et see polnud ehtne õrnuseavaldus. Mehe silmis oli eriline tähendusrikas helk, mida aga Eva

ei mõistnud. „Andesta, et ma ise seda kohe ei taibanud. Ma uskusin, et saan nii sinu kõige paremini aidata olukorrast välja ...“

„Ma tean, Dick — ma tean, et sa teeksid minu heaks kõik. Ah, Dick!“ Ja uuesti puhkes Eva nutma, najatades end mehe rinnale. Ta nuttis nii ägedalt, et tõmbas käratseva ümbruse tähelepanu endale.

„Noh, jällegi valate pisaraid?“ küsis Terry Ring sel hetkel.

Eva vaatas üles. Terry Ring seisis diivani ees. Ta naeratas külmalt, rahulikult ja ükskõikselt, justkui oleksid mõrvad, nutvad naised ja ohtlikult ähvardavad saladused tema elu igapäevaseimad seigad.

Dr. Scott tõusis vastumeelselt. „Kes olete Teie?“ küsis ta lühidalt. Mõlemad mehed mõõtsid üksteist vaenulike pilkudega. „Kas ei või Teie neidu jätta rahule. Kas Teie ei näe, kui vapustatud on prl. Mac Clure?“

„Dick,“ ütles Eva ja pani oma käe lepitavalt dr. Scoti õlale. „Sa eksid. Luba, et esitan sulle härra Ringi. Ta aitas mind, kui leidsin Kareni.“

„Nii, nii. Vabandage,“ ütles dr. Scott piinlikkusetundel. „Ebameeldiv vahejuhtum, mis?“

„Hm ...“ ümises Terry Ring ja vaatas Evale. Tema halles silmis peitus küsimus ja hoiatus. Eva ei tahtnud seda uskuda. Mida lubas see mees endale? Teda hoiatada, tema peigmehele midagi ütelda!

Aga siis meenus talle endalegi, et ta pole veel juhtumist oma peigmehele sõnakestki rääkinud. Ta tundis end nii viletsana ja mahajäetuna, et oleks veelgi nutnud, kui vaid oleks jatkunud pisaraid. Ent ta oli enese lõplikult kuivaks nutnud. Ta võis vaid apaatselt istuda ja tungivalt soovida endale igaveses hauarahus puhkamist.

5.

Teisipäev möödus pahanduste ja ebameeldivuste

tähe all. Eva kutsuti kriminaalpolitseisse. Terry Ring oli juba seal, kuid ilmselt hoidus Evaga rääkimast. Doktor Scotil oli väga ebamugav sellises olukorras, ent ta püüdis siiski Evat hoida ebameeldivate ja tüütavate küsimuste eest. Ülekuulamiselt antud seletusele tuli kirjutada alla ja vastata täiendavatele küsimustele. Eva oli masendatud meeleolus, ka narimadki toidud ei maitsenud talle. Nõrkenuna tõi õhtul dr. Scott neiu oma korterisse East-Sirties'i. Seal oli ees telegramm dr. Mac Clure'ilt, mis oli järgmine: „Mitte ärrituda. Tulen kesknädala varahommikul. Pea püsti. Isa."

Eva sattus päevaseist läbielamusist uuesti hädaldamishoogu ega reageerinud esikus lakkamatult helisevale telefonile, mille kaudu sõbrad tahtsid avaldada kaastunnet. Healoomuline must Venetia muutus alalisest telefonihelinast peagu hullumeelseks. Eva heitis vahtrapuust voodisse ja laskis endale panna külmad kompressid pähe. Helises uksekell ja Venetia teatas Terry Ringi saabumisest ja soovist Evaga kõnelda. Dr. Scott keeldus kokkusaamist lubamast ja käskis teenijal teatada, et Eva Mac Clure pole kodus. Eval polnud jõudu vastu rääkida. Dr. Scott andis mõrkjalt maitsevat rohtu ja Eva uinus peagi.

Kolmapäeva hommikul läksid nad sadamasse. Maandumissillale lähenemisel nägi dr. Scott suurt vaeva uudishimulike reporterite tagasitõrjumiseks, kes soovisid saada usutlust. Üleval ooteruumis võis olla vähemalt nende vastu kaitstud. Seevastu jalutas aga siin Terry Ring. Ta kandis kollakasbeeži ülikonda pruuni särgi ja kollase kaelasidemega. Igavustundest näivalt vaevatuna najatas ta tolliruumi viiva silla käsipuudele ega pööranud kordagi pilku saabuvatele Evale ja dr. Scotile. Dr. Scott vaatles teda kulmukortsutavalt. Niipea kui dr. Scott astus ametruumi, et hankida lähemaid teateid „Panthia" saabumisaja kohta, astus Terry Ring Eva ette.

„Suurepärane," ütles Terry rõõmust sätendaval ilmel, „täna hommikul näete märgatavalt paremini välja. Ka kübar, mida Teie eile kandsite, sobib Teile täna jumalikult."

„Aga härra Ring," sosistas Eva ja vaatas ehmunult ümber.

„Teie jaoks olen ma Terry."

„Nii-siis, Terry. Mul polnud eile mingit võimalust Teid tänada kõige eest, mida Teie . . ."

„Pole kõneväärt. Kuulge Eva." Ta kõnetas neidu eesnimega suure enesekindlusega ,et Evale see tundus endastmõistetavana ega äratanudki protestivaimu. „Kas jutustasite juhtumi üksikasju oma peigmehele."

Eva heitis pilgu oma seanahast kindaile ja ütles siis vaikselt: „Ei".

„Teie olete noobel tüdruk."

Eva tahtnuks heita Terryle tõrjuva ja üleoleva pilgu, kuid millegipärast ei saanud ta sellega toime.

„Teie peate ka edaspidi keele lukustama hammaste taha."

„Ei," vastas Eva.

„Ent siiski. Ilmtingimata."

„Ei. Oma isale ei saa ma vaikida, see oleks ülekohtune, härra Ring."

„Terry." Häälevarjundist ilmnes selgesti, et Terry oli tõsiselt pahane. „Teie ei näi ikkagi veel aimavat, kui tugevasti olete pigis. Võtke end kokku ja olge mõistlik, et mitte teha uusi rumalusi."

„Terry — Miks tahate mind aidata?" küsis Eva kartlikult.

Mees ei vastanud. Eva vaatles teda ja nägi mehe näo närvilist tõmblemist. „Ma mõtlen, et kui Teie seda teete raha pärast," ütles Eva saamatult, „siis..."

Eva ei julenud lauset lõpetada, sest ta kartis, et mees talle annab keset saali inimeste ees paar kõrvakiilu.. „Kuulge ometi, kuulge . . ." Ent ta ei lõpetanud samuti oma lauset. Tema pruun nägu muutus vihast

mahagonipunaseks ja siis tuhkkahvatuks. Läbi hammaste sisisedes ütles ta rahulikult: „Teie sõjakus pole veel küllalt taltsutatud?“

„Andestage,“ ütles Eva. „Ärge olge kuri ...“

„Kui Teie veel kord midagi taolist mulle ütlete, siis ...“

Eval hakkas häbi. Ta sirutas oma käe välja ja paitas anuvalt mehe kätt, kuid see tõmbas oma käe ära. Eva jäi noruspäi mehe ette seisma, oma laiaservalise kulikübara alt nägi ta, kuidas mehe käed tõmbusid rusikasse.

„Mul on hirmus kahju, Terry. Aga mis pidin ma kõigest arvama?“

„Et ma olen alatu kelm, mis?“

„Ma ei tea tõesti, miks Teie seda kõike minu heaks tegite.“

„See on juba mul kord veres. Nagu rändav rüütel, matkan ma ringi ja abistan õnnetuid tüdrukukesi nende hädades ...“

„Aga kui ma Teid kui võhivõõrast usaldan, siis ei saa ma ju oma isa vähem usaldada.“

„Kui see Teile lõbu valmistab.“

„Ma ei või ju ometi lubada, et Teie edaspidi veelgi end minu pärast hädaohtu viiksite.“

Mees naeris pilkavalt. „Kes peab Teid siis aitama?“

Eva ägestus. „Loomulikult Dick.“

„Miks ei pihtinud Teie talle siis kõike avameelselt?“ ütles Terry sapiselt.

Eva langetas silmad. „Selleks olid oma põhjused.“

„Kartsite, et lipsab Teil peost?“

„Ei.“

„Ainult alatu kelm võiks sellega tulla toime. Aga Teil on hirm, et ta võiks ollagi niisugune kelm ... Mulle ei tarvitse Teile midagi jutustada ...“

„Teie teate täpselt, kuidas on olukord. Vana
„Teie teate täpsalt, kuidas on olukord. Vana

Queen ei lase end ninapidi vedada. Ma tunnen teda juba küllalt kaua. Ta kahtlustab Teid ja seda Teie teate."

„Mul on selline halb eelaimus," sosistas Eva.

„Selleks on Teil ka küllalt põhjusi." Ta eemaldus. Nooruslikku suursugusust ja kõigeks valmisolekut oli ta uhkes kõnnakus. Ta nägi veel vaid seda, kui Terry ägeda liigutusega lükkas oma pruuni kübara kuklasse.

Dr. Scott tuli tagasi ja istus pingil. „Panthia" on karanteenis", teatas ta. „Ainult eriloal saavad nad politseipaadil laevalt lahkuda. Nad peaksid olema juba teel."

„Missugused nemad?" küsis Eva.

„Sinu is.. ja keegi härra Queen. Nad kohtasid nähtavasti laeval.

„Queen!"

Dr. Scott noogutas kurvalt peaga. „Ja, tolle inspektor Queeni poeg. Tal pole midagi ühist politseiteenistusega. Ta vaid kirjutab kriminaalromaane. Kas polnud ta kunagi Kareni pool suurel pidulikul vastuvõtul?"

„Queen . . ." kordas Eva allasurutud häälel. Kuidas ta küll seda nime vihkas.

„Mina ei mõista, mis sellel noormehel on asja mõrvaga." mõmises dr. Scott.

Kõik arenes saladuseloori all. Eva restaureeris enda kujutluses kõrgekasvulise näpitsprillidega noormehe, keda ta oli tundma õppinud Kareni juures vastuvõtul. Noormees näis siis olevat üsna inimlik, aga keegi ei või kunagi teada . . . Pealegi oli ta siis olnud noormehe suhtes veel kasvatamatu, sest see valmistas talle nalja. Täna aga . . .

Eva toetas pea dr. Scoti õlale. Kõigele sellele mõeldes oli teda vallanud arusaamatu hirm. Dr. Scott vaatas talle iseäralisel ilmel otsa, samasuguselt, kui Terrygi. Ta oli Evale küll õrnalt hoolitsev, Eva temale tänulik, ent kõigele vaatamata seisis nende

vahel siiski arusaamatu „midagi“, mis segas. Mis see oli, seda ta ei teadnud.

Eva mõtles ebameeldivusega kohtumisele dr. Mac Clur'iga. Vaatamata pingutavatele enda kokku võtmise püüdeile paari viimase päeva kestel oli tema see kes varises kokku, see seal aga jäi jäises rahus seisukorra peremeheks. Nutvana viskus Eva isa rinnale, nuuksus nagu laps, kellel purunenud nukk. Eva nuttis seda enam, mida üliinimlikumalt isa end valitses.

Olukord tundus talle veelgi traagilisemana nähes isa kohutavalt kõhnenenuna, vananenuna ja näolt tuhahallina. Tema silmad olid punased, justkui valvanuks ja nutnuks ta kohutava mõrvateate saamisele järgnenud kaks ööd laevapardal.

Noorhärra Queen lausus maandumissillal lohutussõnu ja kadus siis mõneks ajaks. Lõpuks tuli ta ootajate juurde telefonikõnekapi suunast. Ta vaade oli muutunud terasemaks ja uurivamaks.

Nähtavasti telefoneeris ta oma isale, mõtles Eva värisedes. Noormees õiendas tolli, ja passivormaalsused ning hoolitses pagasi eest. Ta hoidis isegi reporterid dr. Mac Clure'ist eemale ja tegi talle tee vabaks taksosse. Ta võttis vana mehe täiesti oma hoolde.

Eva jäi oma peigmehega viivuks teistest maha ja lausus siis: „Ära pane pahaks Dick, aga ma tahaksin meeleldi isaga üksi olla.“

„Miks peaksin ma pahanduma, kallim?“ Dr. Scott suudles teda. „Ma leian sobiva ettekäände. Ma mõistan sind.“

„Ah Dick,“ mõtles Eva, „sa ei mõista siiski!“ Ent ta naeratas nukralt ja laskis end saata autoni, kus neid juba ootasid dr. Mac Clure ja Ellery Queen.

„Ma pean kahjuks minema jälle kliinikusse, dr. Mac Clure“, vabandas Dick. „Ja nüüd, kus Teie siin olete...“

Dr. Mac Clure häigas väsinult endal käega üle

otsmiku. „Minge Dick, küll ma juba hoolitsen Eva eest."

„Kas õhtul näeme?" küsis Scott, suudles Evat põsele, heitis Elleryle umbuskliku pilgu ja sõitis ära.

„Asume autosse," ütles Ellery. „Astuge aga sisse prl. Mac Clure."

Eva ei teinud seda. Ta hoidis oma seanahkse käsitasku nagu kaitseks rinnal ja ehmunult vaatas ringi.

„Kuhu meie sõidame?"

„Sõidame koos hra Queeniga," ütles dr. Mac Clure. „Ära sellest kohku, mu jänesekene."

„Aga isa, ma tahtsin ju ometi sinuga rääkida."

„Meie võime hra Queeni juuresolekul muretult rääkida, Eva," ütles isa. „Tema uurib juhtumit minu ülesandel."

Eva naeratas. „Ülesandel — see kõlab liiga ametlikult. Ütleme parem: Ma tahan asja sõpruse pärast uurida. Teie nüüd ei astuks autosse, prl. Mac Clure?"

„Ah nii," lausus Eva lämmatatud häälel ohates ja astus autosse.

Kogu sõidu aja mõtles Eva sellele, kas hra Queen, kes vestles lõbusalt Euroopa poliitikast ja bretoonide kombeist ning harjumisist, oleks siis ka nii sõbralik, kui ta teaks tõtt.

*

Queeni noor meesteener Djuna ei saanud kaua nautida jällenägemisrõõmu oma isanda tagasituleku puhul. Ellery tõukas ta kööki ja käskis keeta kohvi.

Ellery hoolitses suurepäraselt oma külaliste eest, et neile teha olemist võimalikult mugavaks. Ta pakkus kohvi ja sigarette, lobises kergelt ja muretult. Enne kui ta sõbralikkus ja kõnelused jõudsid teisi nakatada, kõlises uksekell.

Djuna avas ukse. Laiaõlgne pruunikspõlenud näoga noormees, käed sügaval mantlitaskudesse surutud, seisis ukse taga ja Djunat kõrvale surudes tormas elutuppa. Eva ei tahtnud kuidagi oma silmi uskuda. See oli Terry Ring, kes hoogsa liigutusega

viskas oma mantli ja kübara toolile ning astus Ellery ette.

„Hallo, Queen!" ütles tervituseks Terry: „Ma loodan, Teie mäletate auväärse Ringi lese vanimat poega."

Tulija oli siiski Terry!

Ellery ei pannud sellist sissetungi ja käitumist põrmugi pahaks. Ta naeratas, raputas südamlikult Terry kätt ja esitas teda dr. Mac Clure'ile.

„Oma vanalt tean ma, kui kaugele sa selle rumala juhtumi oled viinud," mõtles Ellery, „see tähendab nii palju kui tema teab. Palju seda siiski pole."

Eva jõi kohvi ja küsis poolvaljult: „Kas tunnete härra Ringi?"

„Kes teda ei peaks tundam?" ütles Ellery naeratades. „Meie kohtume tihti ühise katuse all: käime nimelt kriminaalpolitseis ja neil hakkab juba lihtsalt meie nägemisest halb."

Ellery Queen vaatles Evat igast küljest, pööras siis ümber ja vaatles Terryt nagu möödaminnes. Siis istus, läitis sigareti ja vaatles mõlemaid. Lõpuks küsis ta:

„Mis on Teie austava kuid ootamatu külaskäigu põhjuseks, Terry?"

„Ma tulen kui sõber ja heategija," irvitas Terry. „Teie teate ju, et Teid jälgitakse."

Terry tegi põlgliku ja üleoleva käeliigutuse ning lausus: „Endastmõistetavalt".

„Nagu ma kuulen, olete Teie Karen Leithi surmast saadik Eva Mac Clure'i kannul nagu vari — muide, nagu elegantne vari."

„See on minu amet."

„Kas Teie lõpuks ei karda, et Eva Mac Clure võiks kellegi vastu lausuda midagi sellist, mis, ütleme näiteks, Teile on ebameeldiv?" küsis Ellery.

Terry rebis taskust uue paki sigarette välja. Ellery tõusis viisakalt üles ja ulatas talle tikku. — „Kuidas tulete sellele mõttele?"

„Dr. Mac Clure ja mina oleme arvamisel, et Teie juhtumist Kareni Leithiga teate rohkem, kui minu isale tunnistasite."

„Oh kui targad Teie olete," pilkas Terry. „Teie olete vististi poole dr. Mac Clure'i varandusest mahutanud raadiokõnelustesse, Queen?"

Ellery puhus suitsupilvi. „Minu arvates on kõige parem, kui asume kohe asja juurde."

„Kas meie ei võiks hra Queeniga teinekord rääkida ,papa," ütles Eva kärmesti vahele. „Ma tahaksin minna meeleldi koju. Härrad Queen ja Ring vabandavad meid kindlasti."

„Eva," ütles dr. Mac Clure kohmetult ja pani oma karvased käed tütre õlale, „ma tahan sinult saada teada täit tõtt."

Eva ehmus sedavõrd, et hakkas närima oma kindasõrmi. Kuñagi polnud ta oma isa nii kahvatuna ja tõsisena näinud. Ta tundis end püünisesse sattunud metsloomana.

Dr. Mac Clure pöördus Eva poole ja küsis: „Eva, kas sina tapsid Kareni?"

Ootamatult otsekoheselt esitatud küsimus šokeeris Evat sedavõrd, et ta ei suutnud vastata. Ta pilk klindus vaid tardunult Mac Clure'i sinistesse silmadesse. „Sa pead mulle vastama, kallis. Ma pean seda teadma."

„Ja mina," ütles Ellery, „pean seda ka teadma. Muuseas teete Teie ka oma etteheitva pilguga ülekohut isale, preili Mac Clure. Ta on vaid minu küsimuse Teile esitanud."

Eva ei julenud ei liigutada ega pilguga Terrylt abi paluda.

„Ma julgen veel tähendada, et meie neli oleme omavahel ja neil seintel pole kõrvu. Minu isa on teenistuses."

„Teie isa . . ." lausus Eva vaevu kuuldavalt.

„Teie peate ka aru saama, et kutsealalises töös pole isa ja minu vahel perekonnasidemeid.

Tema elab oma elu ja mina oma. Meie meetodid ja tehnika on erinevad. Tema ametkoht sunnib teda kõike paragrahvi alla viima, mind aga huvitab tõde välja tuua. Paragrahvide juures võib vahel tõde jääda kahjuks varju."

„Algame sissejuhatuseta," ütles Terry. „Mida teate Teie?"

„Täpselt minu arvamine, Terry, mängime avatud kaartidega." Ellery kustutas sigareti ja jatkas. „Ma olin „Panthia" pardalt oma isaga pidevalt ühenduses. Ta ei ütelnud mulle küll kindlalt, aga mul jäi mulje, et tema kahtlustab" — ta vaatas Evale ja Terryle — „teid mõlemaid." Eva langetas silmad. „Minu isa töötab vaikselt ja lärmitult, kuid halastamatult. Ma ei usu, et ta teid silmist laseks."

„Eva kallis", oigas dr. Mac Clure, „miks ei taha sa..

„[illegible]an, preili Mac Clure, ma selgitan, milline on minu osa ja suhtumine. Ma õppisin vahepeal Teie isa tundma ja meie saime sõbruks. Ma tundsin Karen Leithi ja Teid, preili Mac Clure. Teie isa jutustas mulle palju Teie suhete tagapõhjast, mis mind, avameelselt öeldes, otse põletavalt huvitab. Ma otsustasin Teie isa aidata, nii palju kui iganes võimalik. Inspektor Queen teab seda, ma ütlesin ise talle. See viib aga meie teed temaga lahku. Oma uurimistulemused hoian mina endale, samuti nagu tema omi."

„Asume ometi asja juurde," nõudis tungivalt Terry.

„Oletatavasti on tundmatu mõrvar tunginud läbi mansardkorral asuva toa Karen Leithi magamistuppa, laskudes sinna treppi mööda, tappis Karen Leithi pistodaga ja lahkus tuldud teed. See on vaid teoreetiline oletus. Kahjuks ei toeta seda tõsiasjad. Nagu jutustas minu isa, pole leitud kusagilt võõraid näpujälgi, sama vähe jalajälgi pehmel aiamullal mansardkorra akna all. Ikkagi ainult oletus, ainuke teoreetiline tee, mida võis kasutada mõrvar Karen

Leithi juurde pääsemiseks.“ Ta kehitas õlgu. „Ja seepärast — Teie tapsite.“

Eva oigas tasa. Terry tõusis üles.

„Vabandage mind, et räägin otsekoheselt, preili Mac Clure,“ jatkas Ellery. „Ma olen Teie isaga leppinud kokku: lahendan probleemi kainelt nagu mingit matemaatika ülesannet, lülitades välja tunded. Pole mingisugust tõendusmaterjali kinnitamas oletust võõrast, kes ronis sisse mansardkorra toa aknast. Ja Teie olite, nagu ise tõendasite, kõrvaltoas.“

„Eva,“ lausus dr. Mac Clure hädiselt.

„Kui Teie ei või oma süütust mulle tõendada,“ jatkas Ellery õrnalt, „pean ma tõmbuma tagasi, sest olukord ei huvita siis mind enam. Sest kui Teie olete süüdi, ei ole juhtumi selgitamisel enam dr. Mac Clure'i suhtes väärtust.“

„Kuidas pean ma Teile oma süütust tõendama?“ hüüdis Eva meeleheitlikult ja kargas üles. „Kuidas võin ma seda... Ükski inimene ei või seda!“

„Tegid sa siis seda, armas laps?“ küsis doktor peagu hääletult. „Tegid sa seda?“

Eva haaras pea käte vahele ja lükkas oma kulikübara kuklasse. „Ma usun, et on parem, kui lähen ära... Mind ei või keegi inimene uskuda. Ja minul pole ka esitada mingisuguseid vastutõendusi. Ma siplen endiselt võrgus.“

„Jätke kord!“ hoiatas Terry tasa.

„Ma ei mõtlegi sellele. Ma pole Karenit tapnud, ma pole seda teinud! Miks pidingi seda tegema. Ma olin ju nii õnnelik, Dick lubas minuga varsti abielluda ja ma jooksin Kareni juurde, et jutustada oma õnnest temale. Ja kui olnukski mul põhjus olla pahane Karenile — ma polnuks võimeline teda esmaspäeva pealelõunal tapma, sest olin nii õnnelik. Tappa?!“ Ta vajus toolile ja värises kogu kehast. „Ma ei suuda kärbestki tappa!“

Dr. Mac Clure vaatas tütrele nüüd sootuks teise pilguga.

„Kui ma kogu tõe avaldaksin," jatkas Eva lootusetult, „siis . . ."

„Ärge olge narr! Ärge unustage, mida lubasite mulle," ähvardas Terry.

„Ah-haa," ütles Ellery teravalt.

„. . . siis usuksite kõik, et mina seda tegin. Igaüks mõtleks nii. Igaüks. Igaüks!" Lõpetanult puhkes Eva nutma.

„Võib-olla põhjustaks see minu juures teistsuguse arvamise," sosistas Ellery.

Terry Ring heitis pilgu Evale, kehitas õlgu ja astus siis akna juurde, kus hakkas ägedalt tõmbama sigaretti. Dr. Mac Clure võttis Eva mahalibisenud kübara üles ja silitas hellalt tütre pead.

Ellery läks Eva juurde ja õrnalt tõstis ta norguvajunud pea üles.

„Ma räägin teile kõik," nuuksus Eva.

Terry vandus ja viskas oma sigaretijupi aknast välja.

Kui Eva lõpetas pihtimuse, istus ta väsinuna, ent avasilmi Elleryle vaatavana toolile. Dr. Mac Clure laksutas sõrmega, ta pilk kiindus oma kinganinadele.

„Noh. Sherlok Holmes," ütles Terry akna juurest. „Kuidas on Teie otsus?"

Ellery läks magamistuppa ja sulges ukse. Teda kuuldi telefoneerivat. Ta tuli tagasi ja lausus: „Enne kui ma pole põhjalikult uurinud teopaika, on raske midagi ütelda. Ma palusin Kareni advokaati Morel'it teokohale, ma pean talle paar küsimust esitama." Ta pöördus nüüd Eva poole. „Ärge kaotage pead, preili Mac Clure. Kõik oleneb sellest, kuivõrd Teie suudate olla rahulik."

„Teie võite mind usaldada."

„Teid võidakse absoluutselt usaldada," osatas Terry.

„Ja Teie, Terry, olete tõsiasjadega põhjalikult tuttav ja teate, kui raskesti need räägivad prl. Mac Clure'i kahjuks. Milline on Teie arvamine?"

„Nii kaua, kui Teie vaikite riivistatud uksest, ei saa keegi talle poomisnööri punuda.“

Ellery jalutas toas lakkamatult edasi-tagasi. „Tolle ukselooga olete andnud politsei-tsunftile kõva pähkli puremiseks, Terry. Kui meie lähtume sellest, et prl. Mac Clure on süütu, siis on kogu lugu lahendamatu. Mõrv ei võinuks toimuda, ent ometi on see sündinud, nagu tõendab Karen Leithi laip. Mispärast läksite esmaspäeval Karen Leithi korterisse, Terry?“

„See ei lähe Teile korda.“

„Teie ei vasta põrmugi seltsimehelikult, minu kallis. Aga kust teadsite, et Karen Leith pühapäeval varahommikul tellis telefoniteel kriminaalametniku esmaspäeval kella viieks enda juurde?“

„Seda siristasid mulle varblased katusel.“

„Ent peaküsimus: Kuidas tulite sellele, et noort neidu aidata kas-või ise kaassüüdlaseks muutudes?“

„Selle küsimuse ma vastan kohe,“ turtsus Terry ja astus sammu ligemale. „Sellepärast, et süütõendid jumalikult klappisid, sellepärast, et tema võis ainuüksi see olla— nii libedasti aga ei tohi laheneda ükski kriminaalsündmus. Ent ka sellepärast, et mul on mulje, et Eva on komistanud püünisesse.“

„Püünis?“ Dr. Mac Clure raputas kurvalt pead. „See on võimatu, Ring. Ei ole kedagi, kes...“

„Eelkõige aga seepärast, „ütles Terry ja läks naeratades Eva poole, „et usun — ta räägib tõtt. Võib olla olen ma küll eesel. Kena! Ega ma ei mõtle mitte... Ärge laske end eksitada, väikene. Mina hoian Teie poole nii kaua, kuni kõik mööda.“

Eva punastas, ta allhuul värises. Terry jalutas järskude sammudega edasi-tagasi.

„Ma tahtsin juba ammu Teile ütelda, kui tänulik olen...“ ütles dr. Mac Clure väikese pausi järgi.

„Tänage parem kedagi teist,“ urises Terry läbi hammaste ja kadus esikusse. „Selle jaoks siin on lei-

tud paras suutäis." Järgmisel hetkel lendas toauks paukudes kinni, nii et seinad vappusid.

„Ma usun, siin olete Teie sooritanud südamevallutuse," pööras Ellery kuivalt Eva poole. „See on minu teada esimene juhus, kus niisugune mees sooritab kangelasteo."

9

Sõidul Washington-platsile küsis Ellery: „Kas rääkisite kellelegi, et kavatsesite esmaspäeva pealelõunal külastada preili Karenit?"

„Ainult Dikile." Eva nõjatus vastu isa õlga. „Ja ka temale ütlesin seda alles mõni minut enne nelja."

„Teie otsustasite siis äkitselt sinna minna?"

„Täiesti."

„Tähendab Terry Ring eksib. Siis ei võinud keegi teile lõksu seada."

Üllatuseks kohtusid nad Terry Ringi Karen Leithi majas. Ta naljatas inspektor Queeniga, kellel ei näinud midagi muud teha olevat, kui Terry nokkimiste üle rõõmu tunda. Mõlemad Queenid tervitasid üksteist ainult silmadega ja Ellery esitles oma isale doktor Mac Clure, kes näis kahvatu ja haiglane.

„Miks ei sõitnud te koju?" küsis inspektor kaastundlikult. „Siin peaks teile õige ebamugev olema. Võiksime selle üle ju hiljem rääkida."

Doktor Mac Clure raputas väsinult pead ja asetas oma käe ümber Eva õlgade.

Inspektor kehitas õlgu ja pöördus Ellery poole. „Kõik on nii, nagu leidsime pärast tegu. Väljaarvatud laip."

Ellery ninasõõrmed värisesid. Ta haaras elutoa ainult põgusa pilguga ja läks otsekohe magamistuppa. Kõik järgnesid vaikides.

Lävelt vaatas ta kaua tuba. Liikumatult seisis ta seal, oma vaatlustesse süvenenult. „Kas leidsite tapariista?"

„Ja," ütles inspektor. „Usun, et jah."

Ellery märkas rõhutatut karmi tooni, heitis isale uuriva pilgu ja hakkas edasitagasi käima. „Muuseas," ütles ta ja uuris lähemalt kirjutuslauda, „miks telefoneeris Karen Leith kriminaalpolitseisse ja millal?"

„Pühapäeva hommikul enne üheksat. Ta palus, et esmaspäeva pealelõunal kella viieks saadetaks talle üks ametnik. Kui Guilfoyle kohale jõudis, oli ta juba surnud. Preili Mac Clure ja Terry olid siin. Ja kuna Karen Leith meile ei öelnud, mida ta tahtis, ei saa me seda ka arvatavasti enam kunagi teada."

Eva pööras pea kõrvale. Iga sõna, mis väike vanahärra ütles, läbistas teda otse noapistena.

„Kas on päris kindel, et kutse tuli Karen Leithilt, Ellery?"

„Kinume tõendab, ta olnud juures, kui ema perenaine kriminaalpolitseiga kõneles." Inspektor pöördus naeratades Terry poole. „Kuulge, Terry, miks ei tule te kord ometi oma kõnega lagedale? Võiksite meid kindlasti aidata."

„Palun?" vastas Terry lühidalt.

„Teie kutsusite telefonil pühapäeva pärastlõunal mitmel korral Karen Leithi numbrit. O'Mara ütles. Millise ülesande andis teile preili Leith?"

„Kes ütles, et ülesanne kõne all oli? Teie, politseinikud, võite tõepoolest elu raskeks teha."

Inspektor Queen kehitas ükskõikselt õlgu. Ta võis oodata. Alati oli ta suutnud oodata. See oli tema tugev külg.

Ellery tõusis ja jäi tühja linnupuuri ees seisma, mis rippus madala jaapani voodi kõrval.

„On see ainult iluese, või oli siin tõepoolest varem lind sees?" küsis ta.

„Ma ei tea," vastas inspektor. „Oli puur tühi, kui esmaspäeval tuppa astusite, preili Mac Clure?"

„Seda ei tea ma tõesti mitte."

„Ta oli tühi," vastas Terry ruttu.

Ellery pöördus doktori poole. „Teate te midagi linnust, kes arvatavasti puuris oli?“

„Vähe. Nägin teda mõnikord ringi hüplemas, rohkem mitte. Ta oli mingi jaapani lind, kelle Karen tõi Jaapanist kaasa. Ta armastas lindu väga, peagu nagu last. Kinume teab kindlasti temast enam. Nad tulid ju koos Ameerikasse.“

Inspektor läks välja ja Ellery algas oma vaatlustega uuesti. Doktor Mac Clure istus koomilisele väikesele pingikesele ja kattis kätega näo. Eva nihkus Terryle lähemale. Toas valitsev atmosfäär tegi jutlemise raskeks.

Kui inspektor tagasi tuli, tippis Kinume teine linnupuur käes, talle järele. Ta käes olev linnupuur oli hoopis erinev magamistoa omast ja temas istus lind. O'Mara, valge toatüdruk, järgnes Kinumele ja jäi lävele seisma vaadates oma tummade uudishimulikkude pilkudega ühelt teisele.

„Kui imeilus!“ hüüdis Ellery ja võttis jaapanlannalt puuri. „Te olete Kinume, eks? Mäletan teid täpselt. Kinume, kas olete väga rõhutud, et preili Leith on lahkunud?“

Vana naine langetas silmad, mis ikka veel olid nutust punased.

„See olema paha lugu, härra!“ ümises ta.

Ellery vaatas temalt linnule. Mõlemad sobisid üksteisega. Lind mõjus väga eksootiliselt oma purpurpunase pea, tiibade ja sabaga ja oma pruunikaspunase kehaga. Ta kurgualune oli valgete sulgedega läbi põimitud. Nokk oli linnul erakorraliselt tugev ja umbes 30 sentimeetrit pikk. Nähtavasti ei tunnud ta vähematki sümpaatiat Ellery vastu: umbusklikult vaatas ta meest oma hiilgavate silmadega, siis avas ta noka ja karjatas karedalt ja hirmutavalt.

„Nii suure ilu ülikülluse tasakaalustab loodus koleda häälega,“ märkis Ellery filosoofiliselt. „Kuidas hüütakse teda, Kinume?“

„Kashi-dori," vastas Kinume oma laulva häälega. „Siin öeldakse — tammelind... Lu-Tschu saarel öeldakse — Kashi-dori. Pärit sealt. Väga vana olema."

„Lu-Tschu tammelind," ütles Ellery mõtlikult. „Mispärast ei istu ta oma puuris siin magamistoas, Kinume?"

„Mõnikord siin, mõnikord all teises puuris. Ta teeb lärmi öösel. Ei lase magada." Kinume kattis silmad kimono varrukaga ja nuttis. „Valitsejanna väga armastama, rohkem armastama kui midagi muud maailmas. Ikka hoolitses ta eest."

„Hullumeelsus," ütles äkki O'Mara lävelt. Ta oli isegi oma hääle üle kohkunud ja tahtis kiiresti kaduda.

„Üks silmapilk! Mis te tahtsite öelda?" hüüdis Ellery.

Tüdruk jäi seisma. „Ma ei öelnud midagi," ütles ta kangekaelselt.

„Siiski. Võite täiesti rahulikult rääkida."

„Preili armastas metsalist hullumeelselt," ütles tüdruk ja püüdis uuesti kaduda.

„Tulge siia," rahustas Ellery. „Siin ei tee keegi teile midagi."

„Milleks kogu teater ühe linnu pärast?" ümises inspektor tujutult.

„See ei ole mingi teater. Otsin ainult peatuspunkte, kus neid aga iganes olla võiks. Kuidas on teie nimi ja kui kaua olete siin majas teenistuses?" pöördus Ellery uuesti O'Mara poole.

„Geneva O'Mara. Kolm nädalat." Nüüd oli tüdrukul hirm ja ta jättis hirmu pärast suu lahti. Halb tuju oli tal veel pealekauba.

„Pidite teie linnu eest hoolitsema?"

„Ei, vaid see seal. Kui ma olin aga juba ühe nädala siin olnud, jäi too jaapanlanna haigeks ja siis pidin metsalist munade, liha ja pähklitega toitma. Siis pääsis lind kord siiski lahti ja lendas aeda, kus ta end peitis verandakatusele. Ja ei tahtnud enam

üldse alla tulla. Pidime teda kaua taga ajama, enne kui uuesti puuri tagasi läks. Mõtlesin siis juba, et preili Leith läheb hulluks, ta näis sedamoodi välja. Oleks mind meeleldi otsekohe kus see ja teine ajanud."

„Sina väga halb tüdruk oled!" kriiskas jaapanlanna vihast välkuvate silmadega.

„Ah — pea suu!"

„Aga palun ometi..." algas doktor Mac Clure viisakalt. O'Mara kohkus uuesti ja jooksis toast. Tammelind kriiskas talle järele.

„Viige ometi neetud lind jälle ära," — ütles doktor väsinult.

„Võite minna," ütles Ellery Kinumele. Vanake kummardus ja tippis puuriga magamistoast välja.

Ellery seisis kirjutuslaua juures ja hakkas kokkukägardatud kirja lahti arutama, kui väike, paks härra sisse tormas. Ta kandis aktidemappi kaenla all ja pühkis otsmikult higi.

„Morel! Olen preili Leithi nõuandja õiguslikes küsimusis," esitles ta end piiksuval häälel. „Tere päevast, härra inspektor! Tere preili Mac Clure. Ah — härra doktor! Tohin avaldada teile oma sügavamat kaastunnet. Kohutav tragöödia! Seda võis ainult keegi hull teha. Ah, härra Ellery Queen! Olen juba sageli teie pilti ajalehtedes näinud," ta ulatas oma niiske käe Elleryle.

„Ja," vastas Ellery kuivalt, „väljaarvatud Terry Ring — näite te juba kõiki tundvat?"

„Ah, härra Ring?" ütles Morel. „Tere päevast!" Terry sihilikult tegi, nagu ei näeks ta temale ulatatud niisket kätt. „Noh, härra Queen, mis..."

„Olete seda kirja lugenud?"

„Eile. Imelik, et ta seda lõpetanud ei ole. Aga võib olla ka mitte... Ma arvan... et võib olla juhtus see enne, kui ta suutis..." Jurist köhatas kohmetult.

„Kes pidi selle siis kokku kortsutama?" ümises Terry põlglikult.

Ellery heitis mehele pilgu ja luges siis kirja. Käekiri oli imeväike, kuid selge ja täpne. Kuupäevana oli märgitud esmaspäev.

„Armas Morel,

oma arvetest näen, et mul on Euroopast üsna suuri summe saada. Palun nimekiri hoolikalt läbi vaadata ja summad nii ruttu kui võimalik sisse nõuda.“

„Millest tuleb,“ küsis Ellery üles vaadates, „et preili Leith teile selliseid ülesandeid annab, härra Morel? Kas tal polnud vastavaid agente?“

„Ta ei usaldanud üldse kedagi. Ainult mina maitsesin ta täielist usaldust. Mina olin ta juriskonsult, agent ja jumal-teab-mis kõik.“

Ellery luges kirja teist lõiget:

„Ma pean seekord Teie abi rohkem kui kunagi varem paluma, armas Morel. Tegemist on ülitähtsa asjaga, mis täiesti meie kahe vahele peab jääma. Ma tean, et võin Teie täielisele vaikimisele l...“

„Hm,“ arvas Ellery, „katkestatud, enne kui midagi lähemat oleks öeldud. Usun, Terryl on õigus. Ta mõtles järsku ümber ja kortsutas kirja.“

“On tähtis teada, mida ta arvas,“ piiksus Morel. „Pean tingimata teadma, mis seal taga peitus.“

„Ja meie mitte — mis?“ ümises Terry. Ja doktor Mac Clure ja Eva kummardusid nüüd omakord kirja lugema.

Suur tugev mees raputas pead. „Võin ainult arvata, et ta testamenti koostada tahtis,“ ütles doktor.

„Ei klapi,“ tõrjus Morel. „Alles läinud nädalal ütles preili Leith, et ta oma testamendiga, nagu see koostatud, täiesti rahul on.“

„Tähendab tal oli testament koostatud,“ küsis Ellery.

„Ja. Ta pärandas oma varanduse mitmele kirjanduslikule asutusele, kus arendatakse teaduslikku...“

„Nii siis ülikoolidele,“ katkestas Terry. Ta näis tundvat võitmatut vastumeelsust Moreli vastu.

„Üks toetus,“ jätkas jurist vormiliselt, „langes Tokio keiserlikule ülikoolile. Ta oli ju seal, nagu arvatavasti teate, peale oma isa surma loengute pidajaks.“

„Eraisikuid ei ole üldse meeles peetud?“

„Ei.“

„Aga oli ometi kaalutud testamenti varstitoimuva abielumise puhul doktor Mac Clure'iga muuta?“

„Ta ei ole midagi sarnast kunagi öelnud.“

„Oli ka tarbetu,“ märkis doktor piinlikult puudutatud. „Mul oli palju suurem sissetulek kui temal ja ta teadis seda.“

„Midagi ei klapi seal,“ leidis Terry.

„Kas ei ole kedagi, kes Kareni surmast oleks võinud loota omale varanduslikke hüvesid?“

„Ei ühtki hinge,“ vastas Morel ilma järele mõtlemata. „Preili Leith sai ühelt suurelt varanduselt, mille ta päris ühelt oma sugulaselt, arvan kelleltki vanalt tädilt, suurt ja igaaastast renti. Testamendi järele pidi kogu suur varandus preili neljakümnendal eluaastal temale langema.“

„Ta suri selle järele rikka naisena.“

„Oleneb sellest, mida te rikkuse all mõistate. Rikkus on väga subjektiivne mõiste,“ naeris jurist. „Igatahes oli preili Leith jõukas inimene.“

„Aga kas ei öelnud te ometi, et ta päris suure varanduse.“

„Siiski mitte. Ta suri ometi enne nelja-kümneseks saamist. Alles oktoobris oleks ta seda sünnipäeva pühitsenud. Jäi seega ainult mõni nädal puudu.“

„See on vähemalt väga huvitav.“

„Ennem pigi. Suur pigi! Aga vanatädi testamendis on ka selline juhus ette nähtud. Kui preili Leith sureb enne nelikümmend aastat vanaks saamata, lan-

geb kogu tädi suur varandus Karen Leithi lähemale veresugulasele."

„Kes see on?"

„Ei keegi. Tal ei ole ainustki sugulast. Seisis täiesti üksinda maailmas, nagu ta ise mulle korduvalt ütles. Tädi pärandus langeb selle järele nüüd mitmesugustele heategevuse asutustele, nagu testamendis kirjutatud."

Inspektor Queen kratsis lõuga. „Öelge, doktor Mac Clure, kas preili Leithil oli kunagi elus mõni tagasilükatut kosija?"

„Ei. Mina olin ta esimene ja — viimane."

„Härra Morel, võite Te anda preili Leithi eraelu kohta mõningaid näpunäiteid, mis võiksid juhtida mõrtsuka jälgedele?" küsis Ellery.

Morel pühkis omal üle palja lagipea. „Võibolla aitab teid see? Mitte kaua tagasi ütles ta, et tal ei ole kogu maailmas ainustki vaenlast?"

„Mõtlete tõsiselt?" ümises Terry tagant poolt.

Morel vaatas noormehele vihaselt otsa, pomises midagi oma ette, kummardus ja kadus ruttu. Ikka veel hoidis ta aktidemappi kõvasti kaenla all. Eva küsis endamisi, miks oli ta selle õieti kaasa toonud?

„Tähelepanuvääriv lugu," märkis Ellery. „Meil on tegemist naisega, kellel kõikidel aladel läheb elus hästi ja kellele surm tähendab ainult ülisuurt õnnetust. Ta oli kuulus, ta sai alles hiljuti Ameerika suurima austuseavalduse — auhinna osaliseks. Ta oli juba niisamahästi kui rikas: ainult vähem kui kuu aja jooksul oleks ta pärinud suure varanduse. Ta oli õnnelik ja seisis veelgi õnnelikumaks saamise ees, sest varsti oleks ta laulatatud oma äravalituga...

Ja nüüd — äkki mõrtsuka käe läbi kõikidest nendest elu päikesepaistetest välja kistud!"

„Mina ei mõista seda kunagi," ütles doktor Mac Clure tasa.

„Millisel motiivil saadeti roim korda?" küsis Ellery. „Varanduse saamise lootusel? Ent keegi ei oma

eesõigusi tema surma puhul, väljaarvatud avalikud asutused, keda ometi mõrtsukatöös kahtlustada ei või. Kadedusest? Niipalju, kui senistel andmetel võib otsustada, ei olnud tema elus ainustki armastuse-avantüüri. Kättemaksuks? Morel aga tõendab, et tal ei olnud ainustki vaenlast. See on tõepoolest mõistatuslik."

„Tahaksin, et võiksin mingisugustki valgust asjasse tuua", ütles doktor. Ta tegi nii kohmaka, elutu liigutuse, et Eva kurvalt näo kõrvale pööras.

„Võib olla ei lasknudki Morel märgist mööda," arvas Terry Ring. „Võib olla oli see tõepoolest keegi hullumeelne."

Keegi ei teadnud vastust.

Väikese vaheaja järele võttis Ellery jutulõnga uuesti üles: „Istuge, preili Mac Clure. Tean, et see Teie jaoks kohutav on, aga kindlasti vajan veel Teid. Istuge ometi."

„Tänan," ütles Eva vaevalt kuuldavalt ja laskus madalale jaapani voodile.

Ellery läks ümber kirjutuslaua ja hakkas paberikorvi läbi otsima.

„Ja see on kivi, mis purustas akna," märkis inspektor ja näitas jalaga kivile, mis ikka veel lamas samal kohal, kus Eva teda viimati oli näinud.

„Ah ja, kivi," ütles Ellery ja vaatles seda. „Tead sa, Terryl on kivi suhtes oma kindlad vaated. Ta arvab, et keegi laps viskas kivi. Üleannetus nii siis." Sealjuures otsis ta paberikorvis edasi.

„So — noh, võimalik on kõik."

„Mis see on?" hüüdis Ellery üllatatult ja tõmbas paberikorvist hiilgava eseme välja. Ta haaras seda ainult õige otsast ja kahe sõrmega, nagu võiks see iga silmapilk lõhkeda.

„Sa ei tarvitse asjaga mitte nii ettevaatlikult ümber käia, mu poiss," ütles inspektor. „Võtsime sellelt juba ammu sõrmejäljed."

Doktor Mac Clure astus juurde ja kummardus üle eseme. „Midagi uut!" hüüdis ta uuestiärganud huviga. „Eset pole ma kunagi Kareni juures näinud."

„See pole siiski mitte midagi uut," parandas inspektor. „Vähemalt mitte Kinume seletuse järele. Karen Leith olla selle Jaapanist kaasa toonud."

See oli kääripool, mille Eva hirmsal esmaspäeva pealelõunal kirjutuslaualt oli leidnud. Ellery nägi ainsa pilguga, et ese, kui teda puuduva poolega täiendada, võtaks otsekohe linnu kuju, kellel hiilgavad suled ja umbes kuue sentimeetri pikkune nokk. Väärtuslik oriendi kunstkäsitöö nägusate ilustustega portsellanist. Ebaharilikud käärid, millel täiesti ebapraktiline vorm. Aga kääritera teravuse järele otsustades väga tarvitatav. Vaatamata oma umbes kaheteistkümnesentimeetrilisele pikkusele oli ese nii kerge, et Ellery vaevalt ta raskust oma peol tundis.

„Hää jäljendus. Tahaksin vaid teada, millist lindu ta tahab kujutada?"

„Kinume ütles, see olevat mingi kurg. Ta nimetas teda oma jaapani nimega: tsuru või midagi sarnast," seletas inspektor Queen. „Püha lind, ütles ta. Paistab, et Karen Leith armastas üldse väga linde."

„Nüüd ma mäletan," arvas Ellery. „Kurg on Jaapanis pika elu sümboliks. Vastaval korral on seekord ettekuulutus küll põhjalikult eksinud."

„Sina võid seal kokku sepitseda, mis iganes tahad," pistis inspektor kuivalt, „minu jaoks on see ainult instrument, millega mõrtsukatöö korda saadeti."

Eva pidi koguma kogu oma tahtejõu, et mitte karjuda. Kohutavaim oli inspektori naeratav läbinähtamatus Miks ei mõelnud ta küllalt vara kääripoolele, et sellelt oma sõrme jälgi pühkida?

„Tead sa kindlasti, et see on surmariist?" ümises Ellery

„Doktor Prouty arvas, haava avaus ühtub täpselt

kääri poolt lõigatava haavaga. Juhuslikku kokkusattumust on raske oletada."

„Tõsi. Aga see võib siiski teisiti olla."

„Sarnase lõike võiks teha veel tupp, milles käärid alles hoiti, kuid see ei tule üldse kõne alla, kuna ta on täiesti nüri," naeris inspektor.

„Tupp?" küsis Ellery.

„Leidsime selle ülevalt mansardtoast. Kinume ütles, et käärid selles tupes olnud. Kuid ta on täiesti nüri ja tömp."

„Katusekambris?" Ellery silmad rändasid üle kirjutuslaua, üle punase pitsatilaki ja pitsati, millel jaapani väikesed ja keerulised tähed. Aga ta ei näinud kõiki neid üksikasju märkavatki.

Katusekamber? Eva ei olnud üldse mansardkorrale mõelnud. Katusekamber, mida ta iialgi ei olnud näinud ja kuhu kunagi keegi astuda ei tohtinud. Mis oli küll seal ülal? Aga see oli ju kõik nii vähetähtis. Kõik oli ju nii vähetähtis...

„Käärid kuuluvad sinna üles," seletas inspektor. „Sellepärast ei ole neid ka keegi varem näinud, väljaarvatud Kinume. Tema ütles meile ka, et käärid olid juba aastaid lahus. Mõrtsukas tungis mansardkorra akna kaudu sisse, haaras laualt pooliku kääritera, hiilis alla, surmas Karen Leithi, pühkis vere teralt, viskas sõjariista paberikorvi ja põgenes sama teed kaudu, kust oli tulnud. Ja, see läheb tiptäpilt nagu dominopartiis."

Eva kuulis varjatud pilget mehe sõnades. Mis ta ütles, oli ju võimatu — mõrtsukas ei võinud mansardi kaudu majja pääseda, kuna uks magamistuppa oli ometi riivis... Uskus ta tõepoolest, mida ütles?

„Vaatan veidi ka katusekambris ringi," otsustas Ellery.

7.

Trepp oli kitsas, järsk ja nagises. Ellery läks kõige ees, talle järgnesid tihetalt üksteise järele

doktor Mac Clure ja Eva. Terry Ring pidas silmapilgupikkuse võitluse inspektor Queeniga eesõigusele viimasena tulla ja see oli Terry, kes inspektori pahameeleks võitis. Vana härra vihkas, kui keegi ta selja taga oli, ta vihkas aga kõige enam teada oma selja taga inimesi, kes nagisevaid treppe pidi oskas käratult liikuda.

Nad jõudsid jahedasse tuppa, mis oli täiesti erinev sellest, kuidas Eva oli Kareni kõige pühamat paika ette kujutanud. Siin ülal oli valge ja puhas. Päikesekiired tungisid läbi õhukeste eesriiete tuppa ja peegeldusid laial vahtrapuust voodil. Vanad jaapanlikud akvarellid ja matid põrandal võisid pärit olla ainult Jaapanist.

„Milline kena tuba!" hüüatas Eva tahtmatult. „Pole ime, et Eva siin kirjutada tahtis."

„Mulle tundub see lämmatav," arvas doktor Mac Clure väriseval häälel ja astus akna alla ja pööras kõigile selja.

„Ja milline tähelepanuvääriv segu idast ja läänest," tähendas Ellery. Ta tähendas sealjuures väikesele kirjutuslauale, millel asus vana kirjutusmasin. „Selline muuseumiese puudub all..."

Toa ühes nurgas oli väike kööginurk gaasipliidi ja jääkapiga. Tibatilluke vannituba kõikide moodsate mugavustega asus teises seinas. Tuba jättis mulje, nagu elaks siin haritud maitsega naisisik. Rahulik ja varjatud sadam: väljaarvatud uks, mis kitsale trepile viis, ei olnud toal ühtki ühenduseteed suure maailmaga.

„See siin on igatahes üksilduse kõrgpunkt," ütles Ellery. „Kuidas seadis ta kõik selle siin sisse? Kuidas jagas ta oma aja siin ülal ja all — tundide või päevade järele?"

„Siin ülal kirjutas ta ainult „Kaheksa hõbedast pilvekest"," sosistas Eva pisarad silmis. „Ma ei suutnud iialgi mõelda, et siin nii kena on."

„Niipalju kui mina kindlaks teha võin," seletas inspektor Queen end segada laskmata, „tõmbus ta nädalaks või paariks siia, kui midagi erilist luua kavatses."

Ellery vaatas kiiresti üle bambuspuust raamaturiiuli. Siin oli pooltosinat sõnaraamatuid, jaapani raamatuid, raamatuid Lafcadio Hearn'i, Chamberlain'i, Okuma j. t. sulest. Siis veel tõlkeid jaapani kirjanikest inglise, prantsuse ja saksa keelde — ja kõigi keskel täielik ja kauaaegsest tarvitamisest kulunud kogu Euroopa klassikuid. Kirjutuslaual ja sahtlites, millised Ellery hoolikalt läbi otsis, oli veel rohkesti raamatuid, ühe käsikirja osi, hunnik märkmeid, mis kõik hoolikalt masinal kirjutatud — täielik kirjaniku varustus.

Eva oli toorest kombest, võõrad pabereid hoolimatult läbi tuustida, ärritatud. Temale tundus see otse pühaduse rüvetamisena.

Lõpuks võttis Ellery merehobu hambast elevandiluust tupe.

„Tupp kääride jaoks," noogutas inspektor.

„Kas leiti ka teine kääripool?" küsis Ellery.

„Veel mitte. Arvatavasti on ta juba aastate eest kadunud."

Ellery asetas kunstikäsitöö jälle kirjutuslauale, vaatas veelkord toas ringi ja astus siis kapi juurde, mille uks oli praokil. See oli väike riietekapp, milles palju kantud ja pleekinud riideid rippus. Põrandal lamas kaks kinga. Aga seal ei olnud ei kübaraid ega mantleid. Ta otsis kõik läbi, raputas pead ja läks laua juurde, millel olid kamm ja harjad, toaletttarbed, lakeeritud kastike toredate kaunistustega, juuksenõelad, maniküüritarbed ja muud esemed. Ta kohkus.

„Mis lahti?" küsis inspektor Queen.

Ellery võttis ninalt näpitsad, puhastas need hoolikalt ja asetas nad siis uuesti ninale. Siis pöördus ta uuesti kapi juurde. Ta võttis ühe kleidi nagist ja vaatles seda täpselt, riputas siis tagasi ja võttis teise,

mis valmistatud mustast siidist ja mis kollase pitsiga kaunistatud. Ka see rändas varsti tagasi oma kohale. Mõlemad kingad näisid eriti ta tähelpanu köitvat. Siis nägi ta midagi uut: ta kummardus ja tõmbas tagaplaanilt esile mingi eseme, mida seni riided olid varjanud. See oli vana viiulikast.

Evas tõusis kahtlus. Ta küsis endalt, kas ka Ellery Queen sama oli märganud, mis tema. . . Ülejäänud ei näinud midagi tähele pannud olevat. . .

Ellery avas kasti. Peagu must-pruun viiul tuli nähtavale. Neli keelt rippusid katkenutena pideme küljes. Need olid vist küll juba ammu tagasi katkenud. Ellery vaatles instrumenti hoolikalt: seda ei oldud küll enam ammu mängitud.

Mees kandis viiulikasti voodi juurde ja asetas hiinalikule vaibale. Juuresolijad jälgisid ta liigutusi ülima pingutusega. Isegi doktor Mac Clure oli ümber pöördunud, kui teiste pidev vaikus ta tähelepanu äratas.

„Niisiis . . ." ohkas Ellery, niisiis . . ."

„Niisiis — mis?" küsis vana inspektor ärritatult. „Mis on õieti sinuga lahti?"

Ja Terry Ring ütles oma sügava häälega: „Kuulus härra Queen lööb sekka! Avastasid sa midagi?"

Ellery süütas sigareti ja vaatles mõtetessevajunult suitsupilvi. „Seda võib küll öelda. Ja midagi eriti märkimisväärset. . . Karen Leith ei elanud üldse selles ruumis!"

„Karen ei ela. . ." algas doktor Mac Clure ja vahtis üksisilmi Ellery Queeni.

Eva surus vaid suuri vaevu karjatuse tagasi. Niisiis märkas Ellery seda siiski! Tüdruku mõtted töötasid palavikuliselt. Kui ainult. . .

„Ei, doktor," jatkas Ellery, „aastate kaupa ja kuni hilise ajani, võin tõendada, on seda tuba kasutatud hoopis kellegi teise naise poolt."

Inspektor Queen lükkas huuled torru ja ta hall

põskhabe oleks nagu imestusest ja kohkumisest äkki kohevile tõusnud.

„Ära lase endal ometi iga sõna hammaste tagant välja kiskuda,“ hüüdis ta. Mis peab see tähendama: Karen Leith ei ole selles toas elanudki. Minu inimesed otsisid kõik läbi . . .“

„Siis ei ole sinu inimesed vajalikul kõrgusel,“ ütles Ellery. „Tõsiasjad jutustavad igatahes selget keelt.“

„Aga see ei ole kuidagi võimalik,“ kogeles doktor.

„Armas doktor, maailmas ei ole midagi võimatut. On mul õigus, et preili Leith oli paremakäeline?“

„Ja muidugi.“

„Niisiis klapib see. Peale selle ei saa salata, et teie kihlatu kõige enam meeter ja viiskümmend viis sentimeetrit pikk oli ja vaevalt enam kui sadaviis naela kaalus?“

„Klapib, härra Queen,“ ütles Eva hingetult. Karen oli meeter ja nelikümmend viis pikk ja kaalus sadakolm naela.“

„Tal olid ka nii mustad juuksed, nagu neid harva näha on. Ja tumeda nahavärviga.“

„Nojaa, ja siis . . .?“ muutus inspektor kärsituks.

„Niisiis: kuigi ta oli paremakäeline, nägin otsekohe, et viiulit oli mänginut vasakukäeline. Õige ebaharilik nähe.“ Ta võttis viiuli ja näitas allarippuvaid keeli. „Vaadelge ainult keeli. Nad on vastupidises järjekorras asetatud: tugevam keel — nimelt G — on vasakul, kuigi peaks olema paremal . . .“

Ellery asetas instrumendi kasti tagasi ja pöördus kapi juurde. võttis sealt kleidi, mis kord ta käes oli olnud, ja tõstis selle üles.

„Palun, preili Mac Clure: kas peate võimalikuks, et seda kleiti siin on kandnud naine, kes on nii väike ja õrn nagu oli Karen Leith?“

„Ei iialgi!“ vastas Eva. „Nägin seda otsekohe, kui võtsite kleidi alguses kapist. Karen kandis kõige enam kleite number nelikümmend, enamasti väikse-

maidki, kuid see siin on vähemalt number nelikümmend kuus. Samuti ka mustast siidist kleit, mis Teie käes oli."

Ellery riputas kleidi tagasi kappi ja läks toalettlaua juurde.

„Kas võib keegi tõendada, et see juuksekarv on pärit Kareni peast?"

Kõik lähenesid ja nägid paari heleblondi juuksekarva harjal rippuvat.

„Ja siin palun!" Ta võttis puudritoosi. „Kas peate võimalikuks, et naine sellise tumeda nahaga nagu Karen tarvitas nii heledavärvilist puudrit?"

Doktor Mac Clure langes raskelt voodile. Eva tõmbas ta pea vastu oma rinda ja tundis silmapilgul end ütlemata õnnelikuna. Keegi võõras naine oli siin elanud! Nüüd ei jäänud väikesele karmile inspektorile midagi muud üle, kui toda saladuslikku võõrast mõrtsukaks pidada. Ta oli õnnelik — nii õnnelik! Ta tõukas mõtte, et uks oli ju riivis ja et keegi ei võinud ülalt alla pääseda, endast kaugele.

„Pean laskma asja lähemalt uurida," arvas inspektor.

Selle järele, kui Ellery oli puudritoosi ja harja endisele kohale tagasi asetanud, ütles ta: „Pilt on selge! Naist, kes siin toas elas, võime üsna täpselt kirjeldada. Kas leidsite siit mõningaid sõrmejälgi?"

„Mitte ainustki!" vastas inspektor. „Tuba oli nähtavasti vähe aega varem põhjalikult puhastatud. Ka vana jaapanlanna ei kõnele midagi."

„Katsume korraks saladusliku daami portreed ette kujutada," ütles Ellery. „Kleitide järele pidi ta meeter ja kuuskümmendkaheksa kuni meeter seitsekümmend pikk olema ja sada nelikümmend naela kaaluma. Tal on heledad juuksed ja hele nahavärv. Kleitide lõike järele peab ta olema naine keskmistes aastates. Olete te minuga ühel arvamisel, preili Mac Clure?"

„Ja. Selliseid asju kannavad naised üle neljakümne. Pealeselle on kõik väga vanamoelised."

„Siis mängib ta või on mänginud viiulit. Saladus, ja õige oluline saladus, peab siin peituma, muidu ei oleks Karen Leith seda mitte sellise hoole ja kõigile vaevale ja ebamugavustele vaatamata varjanud. Kasvõi näiteks raudne seadus, et keegi ei tohtinud üles tulla, et valgeid teenijaid järjest vahetati, kõlakindlad seinad. Milline saladus . . ."

Kiire ja äkilise liigutusega pöördus ta doktori poole:

„Sobib mu kirjeldus kellegagi, keda te tunnete?"

Doktor Mac Clure tõmbas endal aeglaselt üle näo.

„Ma ei tea mitte . . ."

„Mõelge täpselt järele. Arvatavasti aegadele enne Ameerikasse tulekut. Mõtelge Jaapanile. Jaapan. . ." ta kummardus pingutatult. „Doktor, Teie tunnete Karenit juba Tokiost. Te tunnete tema perekonda . ."

Ta tõusis aeglaselt. Elleryl oli aga juba uus mõte. „Peaaegu oleksin selle unustanud," hüüdis ta ja oli ainsa hüppega kapi juures, kust tõi välja mõlemad kingad. „Palun, siin — kaks kinga. Aga mõlemad parema jala jaoks. Ei ühtki vasakut. Märkate midagi?"

„Minu lugupidamine, Sherlock!" pomises Terry Ring.

„Need on täiesti uued, neid ei ole kunagi kantud. Sellest võib paljugi järeldada. Kas on tegemist naisega, kes oma parema jala on kaotanud, või kelle parem jalg on niivõrd kängu jäänud kasvamises, et ta on sunnitud kandma ortopeedilist kinga. Kas annab see Teile mõne toetuspunkti. härra doktor?"

Dr. Mac Clure tahtis näida rahulikuna, ent see ei õnnestunud. Ta surutud hääl reetis, kuivõrd ärritatud ta oli. „Ei. see pole siiski võimalik," ütles doktor ägedalt, „täiesti võimatu."

„Papa," hüüdis Eva ja raputas teda, nagu ärataks raskesti magajat. „Mis siis? Räägi ometi!"

„Ütelge härra doktor,“ pöördus tema poole ka Terry Ring. „Naine leitakse kindlasti üles. Leidmine on vaid aja küsimus.“

„Võimata, täiesti võimata,“ oigas dr. Mac Clure. Noruspäi sammus ta väsinult akna juurde, nagu vajaks ta värsket õhku. Seekord kõlas ta hääl monotoonselt ja loomupärase rõhutamiseta. Oli märgata, kuidas ta kortsutas akna eesriiet kramplikult ja närviliselt oma pihku.

„Kareni elus oli vaid üks naine, kes vastab teie kirjeldusele,“ ütles ta tasa. „Ta oli blond, heleda nahavärviga, tema suurus ja kuju vastab enamvähem Teie poolt antud mõõtudele. Ta oli vasakkäeline ja mängis viiulit. Aga see oli juba 20 aasta eest. Tolkorral oli naine 21-aastane. Paremas jalas kandis ta ortopeedilist kinga, kuna parem jalg oli sündimisest peale lühem ja väiksem . . .“

„Kes see oli, härra doktor?“ küsis Ellery ettevaatlikult.

„Kareni õde. Tema vanem õde Esther.“

Eva, kes vahepeal oli üles tõusnud, haaras tuge otsides voodisamba järgi. See oli tõepoolest liig. Ta teadis Esther Leithi kurba saatust, ta teadis ka, miks isa pidas võimatuks Kareni õe elamist mansardkorra toas . . .

„See ei või olla juhuslik kokkusattumine,“ ütles inspektor aeglaselt. „See võis olla ainult Esther.“

„Usute Teie?“ Doktor pöördus järsu liigutusega vana Queeni poole. Nüüd nägid kõik tema ehmunud nägu. Eva oigas vaikselt omaette. „Kas teate seda kõike kindlasti? Aga mis ütlete Teie siis, kui väidan, et Esther Leith pole kunagi Jaapanist lahkunud ja et ta veel praegu on Jaapanis?“

„See ei või olla tõsi,“ vastas inspektor.

„Minule on aga see tõsi: Esther Leith suri 1924. a. Tokios,“ ütles dr. Mac Clure vihastunult. „Kaheteistkümne aasta eest.“

„Kas Teie nägite Esther Leithi suremist, doktor?" küsis inspektor asjalikult.

„Sa ei tohi sellist mõttetust kuulda, Eva," ümises dr. Mac Clure. „See on mingisugune neetud juhuslikkus. . ."

„Aga isa: Tema lihane õde!" hüüdis Eva. „Kui hirmus!"

„Ma ütlesin ju, et sul ei tarvitse seda uskuda. Kas sa ei kuule, mis ma sulle ütlesin?"

„See ei ütle veel midagi kindlamat," katsus inspektor rahustada. „Vaieldes meie aga ei jõua edasi."

„Kui naeruväärne!" pahandas dr Mac Clure. „Esther läks vabasurma. Ta hüppas ühel väljasõidul Vaiksesse ookeani."

„See oli siis too perekonnatragöödia, millest Teie „Panthia" pardal ei tahtnud rääkida, doktor?" küsis Ellery.

„Ja. Selliseist juhtumeist peab vaikima. Ma olin parajasti Uus-Inglismaal. Karen kirjutas mulle. Mitmed Bostoni ajalehed — dr. Leith oli sealt pärit — avaldasid Estherile järelehüüdeid."

„Väga tähelepandav," arvas vana Queen.

„See klapib, härra inspektor," hüüdis Eva korraga. „Karen jutustas sellest kunagi ka mulle. Ta ei tahtnud meeleldi rääkida igaühele, ent minule usaldas siiski."

„Vabandage mind silmapilguks," ütles inspektor Queen.

Ta tormas Elleryst mööda. Kuuldi vaid, kuidas ta raskelt astus mansardkorrale viivat treppi mööda alla. Terry Ring aga tammus ühelt jalalt teisele, nagu oleks see kõige huvitavam tegevus maailmas.

„Nii, Thomas," kuuldi inspektorit magamistoas lausuvat seersant Velie'le, „pange teraselt tähele!" ja ronis uuesti mansardkorrale. Kui ta sinna jõudis,

hoidis ta käes roosa paelaga kokkuseotud kirjadepakki.

„Mis need on?" küsis Ellery. „Neid pole ma ju näinud."

„Muidugi mitte," vastas inspektor sõbralikult. „Meie jätsime alul kirjad kõrvale, kuna meie uskusime, et neil pole mingisugust tähtsust. Nüüd on aga olukord muutunud."

Dr. Mac Clure'i näost kadus viimne verepiisk. Tardunult kiindus ta pilk kirjadele.

„Need on kirjad, mida Karen Leith hoidis keldris ühes vanas kirstus," ütles vana Queen sõbralikult. „Suurem osa neist on aastast 1913. Peal paar tükki on aastast 1918. Ja need on Teie poolt Esther Leithile läkitatud, doktor..."

Dr. Mac Clure vajus kirjutuslaua toolile. „Ülejäänud on kirjavahetus Estheri ja Floydi vahel..." oigas ta. „Nüüd näen ma, kui rumalad olid minu lootused, minevik..."

„Isa — mis see tähendab?" küsis Eva imestunult.

„Ma pidanuks seda sulle juba ammu ütlema," jatkas doktor väsinult. „Esther Leith oli minu vennanaine. 1914. a. abiellus ta minu venna Floydiga Tokios."

Edasi jutustas doktor vaevu kuuldaval häälel, mida ta noil ajul elas üle. 1913. a. oli ta Jaapanis uurimisreisul oma venna saatel, kes oli ka arst. Ta iseloomustas ka oma venda: kergemeelne noormees, rõõmus, rikkumatu, kergesti mõjutatav, oma venda jumaldav, kes rohkem tahtest saada samaväärseks oma ebajumalale, kui tõsisest huvist, oli õppinud arstiteadust.

„Meie tutvusime Leithi-tüdrukutega Tokios vana professor Matsudo kaudu, kelle pärast ma ka Jaapani olin sõitnud," ütles dr. Mac Clure ja vaatas maha. „Tema õpetas keiserlikus ülikoolis arstiteadust ja loomulikult tundis ka dr. Leithi, ameerika kirjanduseprofessorit ja tutvustas teda meile. Kuna Tokios

oli vähe meie kaasmaalasi, siis veetsime paljusid hubaseid tunde tema majas, kuna olime dr. Leithi poolt meeleldi sallitavad. Esther ja Floyd armusid üksteisesse ja 1914. a. nad abiellusid, paar nädalat enne seda, kui Jaapan kuulutas Saksamaale sõja."

Eva astus isa juurde ja pani oma käe tema õlale.

„Aga Teie armastasite teda ka," katkestas inspektor ja koputas sõrmega kirjadele. „Seda pole neist raske välja lugeda, doktor."

Mac Clure põsile tuli nende loomulik värvus tagasi. „Neetud kirjad! Ma ei taha seda mitte eitada. Olin tolajal noor mees valjude põhimõtetega ja märkasin, et Floydil oli tõsi taga, et ta väga armastas Estherit. Ma ei usu, et tema minu tundeid aimas."

„Sa vaeseke," sosistas Eva.

„Kui nad abiellusid, hõljus sõda juba õhus. Olud olid muutunud kitsaks. Oma uurimustega ei jõudnud ma enam edasi — ja tulin Ühendriigesse tagasi. Floyd jäi Jaapanisse. Ta kohanes ruttu oludega, ta armastas oma uut kodumaad ega soovinud muud midagi, kui vaid seal koos oma naisega igavesti elada. Ma pole teda enam elavana näinud."

Ta vaikis hetkeks, inspektor kasutas pausi ja tähendas julgustavalt vahele: „Edasi, härra doktor. Teie vend sai vist õnnetut surma, kas pole nii? Üks Teie kirjadest Karen Leithile vihjab sellele."

„Ja, Karen jutustas seda mulle. Floydi lemmikspordiks oli märgilaskmine. Ta oli väljapaistev laskur ning soetanud oma aeda laskegalerii. Juba siis, kui olin Tokios, oli ta katsunud Estherit sellesse harrastusse kaasa tõmmata."

„Esther laskis tema maha?" küsis Ellery vaistlikult.

Doktori hääl polnud enam küllalt selge. „See oli üks neist kurbadest juhtumeist, mida tuleb alati ette. Esther sihtis märklauale ja Floyd seisis liiga lähedal. Esther oli närviline ja värises kogu kehast, kuul tabas meest pähe. Silmapilkne surm."

Jälle ta vaikis, ent inspektor oli järeleandmatu. „Ega see pole veel kõik. Eks ole nii, härra doktor? Teie vihjasite ju tookord ühele teisele naisele ..."

„Ja seda teate Teie ka! Ma poleks kunagi võinud tulla mõttele, et need kirjad ikka veel ..." Dr. Mac Clure tõusis istmelt ja jalutas toas ringi. „Ja — seal oli üks teine naine. Ent kunagi pole mulle olnud täiesti selge, kas nende suhteis oli midagi tõsisemat. Tänagi pean veel selles kahtlema. Ja kuigi olnuks midagi tõsisemat, siis usun, et Floyd seda ei tahtnud. Ta oli meeldiva välimusega, ent nõrga iseloomuga. Naised jooksid talle järele. Mina võin sellele vanduda, et ta ainult Estherit armastas tõsiselt. Aga nähtavasti klatšiti teda ja jutud puutusid Estheri kõrvu."

„Kohutav," ohkas Eva kaastundlikult.

„Teie pidanuks tolajal Estherit tundma. Ta oli siis imetlusväärne naine — pimestavalt kena, intelligentne, kirjandusliku andega nagu kõik Leithid. Ainult kehalised puudused avaldasid painajalikku mõju ta hingelaadile. Kuuldes Floydi suhteist teise naisega, pidi teda tabama kohutav närvišokk: ta oli ju nii tundlik. Kui oli lasknud surnuks Floydi, siis kujutas ta endale ette," — jutustaja näole tekkis vari — „et tal oli alateadvuses soov oma meest tappa, et ta on lavastanud sellise õnnetujuhtumi, et toimis tõepoolest mõrva. Oma hullumeelses kujutluses läks ta nii kaugele, et tõstis enda peale kaebuse tahtlikult toimitud mõrvas."

„Ja karistas siis end surmaga?" küsis Ellery.

„Jah. Kui kohtulikul uurimisel tehti Estheri süütus vaieldamatult kindlaks, ütlesid ta närvid üles, vahetevahel oli ta täiesti segane." Doktor pühkis endal higi laubalt. „Õnnetus juhtus aastal 1918. Ma sõitsin Tokiosse, nägin aga, et ma ei saa teda kuidagi aidata ja tulin 1919. a. alul jällegi Ameerikasse tagasi." Ta peatus hetkeks, ent jatkas siis: „Dr Leith suri 1916. a. Estheril polnud peale Kareni ke-

dagi. 1924. a. kuulsin ma Estheri endatapust ja 1927. a. likvideeris Karen Tokios oma majapidamise ja tuli New-Yorki. Mina sain teada tema ülekolimisest ajalehtede kaudu. Loomulikult otsisin ma ta üles ja... edasi teate Teie juba ise kõik." Ta sulges väsinult silmad. „Teie võite nüüd isegi mõista, kui mõttetu on uskuda, et Esther elas selles toas."

„Ma tean," ütles Eva üles tõustes. „See on üsna lihtne. Karen tõi oma õe riided siia, et oma lemmiku lähedalolu ettekujutuses tajuda. Loomulikult — see on nii. Isal on õigus — teda pole enam elavate hulgas."

„Sellele ei või meie kuigi kindlalt oma mõttekäiku rajada," arvas Terry Ring ja vaatas oma küüntele. „Selline hardumus oleks juba liialt raske uskuda, kui tuuakse kaasa isegi juuksehari ühes väljakammitud juustega."

„Siiski... võib olla... Mulle meenub midagi teist," ütles Eva kõhklevalt. „Võib olla elab ta tõepoolest, kuid ta on vaimuhaige. Sa ju ise ütlesid, isa, et Esther õnnetuse järgi läks segaseks. Võib olla lansseeris Karen sellepärast oma õe endataputeate ajalehtedesse, et saaks teda vaikselt oma juures pidada. Ja kuna õe vaimne seisukord polnud ohtlik, siis soovis Karen vältida õe hullumajja sattumise.."

Inspektor vaatas tähendusrikkalt enda ette maha. „Selles võib olla terake tõtt, preili Mac Clure."

Ellery läks kirjutuslaua juurde ja lehitses käsikirjades. Ta laubal oli murelik ilme. „Ma usun, papa, peame tööle hakkama," ütles ta venitades. „Meil on täpne isikukirjeldus ja see naine ei või kaua siit eemal olla, kuhu ta ka end poleks peitnud."

„Ma tegin Thomasele selles asjas juba sõidu sisse. Ta peab astuma Tokioga telegrahvilisse ühendusse, et saada surmatunnistust jne. Tema käekirja tunneme kirjadest. On ta elus, saame ta peagi kätte."

„Ma kordan Teile, et see on lausa võimatu," püü-

dis dr. Mac Clure veelkord inspektorit ja Elleryt veenda, ent asjatult.

Inspektor Queen läks trepikäiku ja hüüdis sealt alla: „Hallo, Kinume! Hallo, tulge üles. Tulge ärklituppa!“ Siis aga tuli kohe tagasi ja lausus järeleandlikumalt: „Üks on kindel :Karen Leith ei võinud ilma kaasteadjateta siin pidada üht naist vangis. Keegi pidi tal seejuure olema abiks. Kui vangistatus on tõepoolest tegemist Esther Leithiga, siis saab juttu olla vaid vanast jaapanlannast. Kinume tuli ju Karen Leithiga koos Tokiost, kas pole tõsi?“

Dr. Mac Clure vastas ägestunult: „Ma ei usu, et tema...“

„Aga keegi pidi ju siin toa puhtaks tegema. Ma ütlesin ju äsja, et siin alles mõne päeva eest on teostatud suurpuhastus. Ja teiseks, keegi pidi teda ka valvama. Kui inimene on vaimuhaige, siis on temaga tegemist küllalt. Tulge sisse, Kinume.“

Vana naisterahvas astus aeglaselt üle läve. Ta tuli aste-astmelt üles, peatudes igal trepiastmel õhu sisse ahmimiseks, kuni jõudis tuppa. Hirm peegeldus tema pilusilmist, õõnuke keha värises. Tahtmatult vaatas ta ärklitoas ringi, nagu kardaks ta kedagi soovimatut isikut näha ja lõi siis silmad maha. Pannes käed kimano käiseisse vahelite, jäi ta ootama, mis temast tahetakse.

„Kinume,“ ütles inspektor, „kus on Esther?“

Kinume vastas hästikasvatatult: „Tere prl. Eva, tere härra doktor.“

„Kas Teie ei kuulnud, mida Teilt küsisin? Kus on Esther Leith?“ Kinume kummardas.

„Esther surnud. Kaua aega surnud. Surnud suures vees.“

„Kes elas selles toas?“

„Preili Karen. Siin sagedasti elama.“

„Muidu ei keegi?“

„Preili Karen. Tema siin elama.“

„Kas tegite siin hiljuti suurpuhastuse?“

„Preili mitte kedagi sisse laskma. Ainult tema ise siin."

„Tänan," ohkas inspektor. „Teie võite minna. Kui üks japs ei taha rääkida, siis pole midagi teha."

Kinume kummardas uuesti ja lahkus.

„Ja Teile mõlemile soovitan ma nüüd minna koju," pööras inspektor Eva ja dr. Mac Clure'i poole. „Praegu pole Teil siin enam midagi teha. Niipea, kui Estheri asjus leian midagi olulist, kutsun Teid."

„Nägemiseni," ütles Eva tasa, ilma kellegi poole vaatamata. Kui tema ja isa, kes kahvatuna hingeldas, laskusid treppi mööda alla, tegi Terry Ring liigutuse, nagu tahaks ta järgneda.

„Ei," peatas teda vana Queen. „Teie mitte, Terry."

9.

„Mis!" hüüdis Terry ja jäi seisma. Inspektor läks ukse juurde ja sulges selle.

Ellery oli sügavais mõtteis ja astus akna juurde, et sealt alla vaadata. „On vaevalt usutav," rääkis ta rohkem endamisi, kui teistele, ilma et oleks end ümber pööranud, „kuidas keegi inimolend sai siin elada aastatekaupa ilma kellegist märkamata. Midagi selletaolist pole ma kunagi kuulnud."

„See ei huvita meid praegu põrmugi," lõikas inspektor tema mõttelõnga järsult läbi, „Terry!"

„Mis cn lahti, meister?" ohkas see. „Kas tahate mulle pakkuda oma mansette? Olge ometi mõistlik!"

Ellery pöördus meeste poole, kes kui kaks viisakat duelleerijat seisid vastamisi ja naeratasid.

„Ma tunnen Teid juba palju aastaid," ütles inspektor Queen heatahtlikult. „Teie olete alati olnud korralik poiss. Teie ei lase küll kunagi juhust mööda, et minu inimeste elu teha hapuks, ent ma tean siiski, et Teie pole teinud midagi autut või alatut. Ma olen Teisse suhtunud alati hästi."

„See põhjeneb vastastikusel," vastas Terry tõsiselt.

„Miks ei too Teie oma tarkust lagedale, Terry? Teie võiksite meid kindlasti aidata. Mida teate Teie?"

Terry hakkas tasa ja näivalt põhjusetult vilistama mingit kulunud šlaagerit.

„Ma ei tea mitte," jatkas inspektor eksitamatult, „mida Teie võiksite selle läbi võita, kui töötate meile vastu. Kuna Karen Leith on surnud, siis pole ju kedagi, kes tasuks Teie vaeva."

Piste tabas. Terry kulmudes tõmbles ootamatuse tuksatus, ent ta kogus end peagi ja naeratas inspektorile otsa vaadates. „Mis veel?"

„Terry — Teie seisukord läheb raskeks. Kui ma poleks mitte nii hästi Teie kutsealalisest tegevusest orienteeritud," jatkas vanahärra üha tõsisemaks muutudes, „mängiksin ma Teid kohtuvõimude kätte. Üldse pole mul nõndanimetatud eradetektiivide vastu mingit lugupidamist. Suurem osa neist kasutab oma äri raha väljapressimiseks, nad on mustad nurganuhid. Ühesõnaga — alatu rahvas. Teid aga, Terry, ma ei paiska nendega ühte patta."

„Seda ütlesite Teie hästi, meister," vastas Terry südamlikult. „Võib olla vajan sellist soovitust. Kas võin sellega tõsiselt arvestada?"

„Teie võite sellega kindlasti arvestada, et veel käesoleval nädalal panen Teid rootsi kardinate taha, kui Teie nüüd oma suud ei ava," ütles inspektor vihaselt. Terry Ring vaatas toas abiotsivalt ringi. „Mis on siis?" küsis inspektor umbusklikult.

„Ma otsin telefoni. Ma pean omale advokaadi kutsuma. See on ju alati esimene toiming, mida teeb kurjategija, kui on langenud politsei kätte, kas pole nii, meister?"

Inspektori toon muutus valjemaks: „Taevas ole minu tunnistaja — Teile annan ma tubli mälestusmärgi."

„Parem siiski mitte," ütles Terry, „muidu usuvad

inimesed, et mul tõepoolest on selle asjaga midagi pistmist."

Inspektor Queen muutus vihast siniseks. Ta karjus treipst alla: „Thomas! Kus sa oled, kuradipärast? Thomas? Tule ruttu üles!"

Ajal, kui trepid nagisesid tugevate mehesammude all, istus Terry mugavalt ja uudishimulikult ootas, mis nüüd juhtub. Sügavusest kerkis välja seersant Velie hiigelkogu.

„Mis on lahti?" mõmises see. „Kas poisi värv on tehtud lõplikult kindlaks?"

„Võta ta kaasa, toimeta kindlasse paika ning pane ta rääkima!" käskis inspektor.

Seersant Velie hõõrus rõõmu pärast oma labidalaiu käsi ja ütles: „Läheb lahti, Terry, tule kaasa!"

„Mine põrgu," vastas Terry sõbralikult. Ta oli taganenud kuni voodini ja najatas nüüd voodisambale. Siin kummardas ta veidi, justkui valmistuks hüppeks, naeratades aga seejuures vahetpidamata.

„Kahju," irvitas seersant Velie. Ma ei tee sulle häda. Ma tean küll, kuidas sikutasin sind kõrvust, kui ajalehepoisina möirgasid kesklinna tänavail. Ära tee stseene ja tule. Või pean sind oma käealuseks võtma — mis?"

„Sina" — ütles Terry üleolevalt, „sinuga saan ma alati toime. Tule vaid siia!"

Nüüd ei irvitanud seersant enam, ärritatult mõmises ta omaette ja niisutas huuli keelega; siis tegi ta aga järsu tiigrihüppe . . .

„Vast lubate mulle ka paar sõna," lausus Ellery, „enne kui metsikute pühvlitena lähete kokku." Seersant ajas end võitluspoosist sirgu ja vaatas rumalal ilmel ütlejale otsa. „Ma usun, papa, et sinu hobusekannatus on seekord katkenud," pöördus Ellery inspektori poole. „Sa tead väga hästi, et pead Terry hiljemalt kahe tunni pärast laskma vabaks. Kui ta paneb pahaks seda üürikest vabaduseröövi, võib ta palju kahju teha. Ta on ju ajakirjanduse soosik."

Inspektori vurrud liikusid kui vihasel kassil. Terry aga nautis seda vaatemängu hardusega. Mehaaniliselt võttis ta taskust nuusktubakatoosi, tõmbas tugeva annuse tubakatolmu ninna, hingas sügavalt ja aevastas siis nii, et aknaklaasid klirisesid.

„Tule, Thomas," karjus inspektor ja Terry poole pöördudes lisas: „Seda ei andesta ma Teile mitte, mu poiss!"

Seersant Velie vedas oma kondise kere treppi mööda laskuvale inspektorile järgi. Oli mulje, nagu jookseks suur bernhardiiner väikesele terjeerile järgi. Hetk hiljem kuuldus magamistoa ukse mürtsudes sulgumist.

„Puh!" Terry õngitses omale kuuetaskust sigareti ja pakkus teist Elleryle: „Kena sell see Teie vana, "naeratas ta. „Liiga kena, kui saab vihaseks."

Ellery võttis sigareti vastu ja Terry ulatas tuld. „Kas kondid olid nummerdatud, kui Velie Teid haaras..." lausus Ellery nokkivalt. „Ma nägin ükskord, kuidas ta tuli toime seitsme gangsteriga, kellest ükski polnud memmepoeg."

„Teie arvates muidugi... kahju on, et Teie astusite vahele, Queen," lausus Terry vastuseks. „Ma tahtsin meeleldi proovida. kas suudan selle gorilla lüüa kokki. Kes teab, kuna jällegi selline sobiv juhus avaneb..."

„No sina oled küll tõeline jumalavits," arvas Ellery ja lausus siis otsustavalt: „Ma mõtlen, parem läheme välja värskesse õhku."

Alla jõudes möödusid nad Kinumest. Vana naisterahvas lohistas oma jalgu järele vedada nagu raugad kunagi. Ta astus kõrvale, et lasta mööduda meestel, vaadates kogu aja enda ette maha. Ellery vaatas talle järgi. Kinume läks aeglaselt trepist üles ärklituppa.

Ellery kortsutas kulme. „Kinume... Tema võiks sellė mõistatuse lahendamiseks anda võtme. Neetud idamaalased..."

„Mis on sul siis Kinume vastu?"

„Õigupoolest mitte muud kui imetlust. Selle rahvatõu omapära häirib mind. Mul pole kahtlust, et tema teab täpsalt, mis juhtus katusekambris. Kuid Karen kohustas vaikimisele ja tema truudus ja andumus oma valge jumalannale sulevad ta suu sama kõvasti, nagu näiteks Teiegi oma, Terry!'

„Hm, nii-nii," ümises Terry ja vaikis siis.

Aeda pääsemiseks läbisid nad maja tagaosas päikesepaistelise toa. Seal istus oma puuris Lu-Tschu — tammelind. Kui mehed möödusid puurist, vaatas lind neile oma läikivate, ent tigedate silmadega ähvardavalt järgi.

„Väga ebamugav olevus," ütles Ellery vastikusetundel. „Lihtsalt vastik."

Tammelind avas oma võimsa noka, ja kuklasulgi turri ajades laskis kuuldavale kareda ja läbilõikava kisa. Noor Queen ruttas kiiresti järgi Terryle.

„Ma arvan," ütles Ellery pahaselt, „Karen Leith pidanuks sellel linnul tema kenasulgse kaela keerama kahekorra."

„Kuidas nii?" vastas Terry, „võib olla oli lind tema vastu palju õrnem kui Teie vastu . . .," ent märgata võis, et ta seejuures mõtles hoopis muule.

Nagu head sõbrad sammusid nad aias edasitagasi. Ellery tundis mõnu jahedast õhust ja väikeste haruldaste lillede ja kääbuspuiega aia üksildusest ning lindude siristamisest. Tahtmatult mõtles ta naisele, kes oli loonud selle unistusteriigi ja puhkas nüüd pimedas lahkamiskambris dr. Prouty hoole all.

„Istume," ütles Ellery. „Ma pole sellele tulnud, et ka minu mõttelõng vajab korrastamist."

Nad istusid pingile, vaade majale suunatud. Kumbki neist ei kõnelnud. Terry suitsetas ja ootas, Ellery sulges silmad ja näis millegi üle sügavalt mõtlevat. Ühest keldrikorra aknast nägi Terry vana jaapanlanna luuravat nägu, teisest silmas ta hetkeks

Geneva O'Marat. Aga ta tegi, nagu ei märkakski piilujaid. Peagi kadusid mõlemad näod aknalt.

„Selles mõistatuses on palju tundmatut, algas Ellery kõnelust, „mille lahendust on väga raske taibata. Ühele asjaolule on minul seletus valmis, ja teise, väga tähtsa, tundmatu avastamiseks on võti Teie käes, Terry."

„Kas tõesti?"

„Kindlasti! Kelle huvides töötan ma Teie arvates?"

„Kuidas peaksin mina seda teadma? Kui Teie peate Eva Mac Clure'i süütuks, siis on see esimene juhus, kus Teie inimest ilma mingi tõendavata usute."

Ellery naeratas. „Kas pole Teiega, Terry, lugu samuti?"

Terry ei vastanud. Ta vaid uuristas kingakontsaga liivasse auku.

„Nii-nii," ohkas Ellery, „elame-näeme, kui kaugele meie vaid omalepeetavate arvamustega jõuame. Siin on näiteks saladuslik telefoniväljakutse, mida Eva esmaspäeva pealelõunal kuulis Kareni magamistoast ja millele arusaadavalt ei võinud keegi vastata, kuna Karen Leith oli siis juba surnud. Minu isa murrab kogu aeg selle üle pead. Mina ei pea seda kuigi tähtsaks, minu arvates võisite telefoneerijaks olla Teie."

„Ka vaid üks arvamus!"

Ellery pidi jällegi naeratama. „Ärge olge ometi laps, Terry. Ei tarvitse omada mingit teravmeelset vaistu, kui uskuda, et Teil kui eradetektiivil oli Karen Leithiga midagi õiendada. Igal juhul ei pea ma tõenäoseks, et Teil tema suhtes võiks olla muid huvisid."

„Kas tähendab see seda, et mina olen vähem väärt, kui too õpetatud rahvas, kes moodustas tema seltskonna?" pahvatas Terry ägedalt välja

„Otsekoheselt mitte, ent usun siiski, et Karen

Leith ei tahtnud Teiega vestelda ei kirjandusest ega elust... Mehena võinuks Teie ennem meeldida temale, ent ma olen siiski kindel selles, et ta kutsus Teid kutseala mehena. Tal oli saladus... Sest keegi ei võta eradetektiivi, kui tal pole tegemist niisuguste asjadega, mis peavad jääma maailmale teadmatuks. Saladus! See mõte on vahenditult ühenduses naisega, keda ta aastatekaupa hoidis katusekambris vangis. Kas neil asjaoludel on loogilist sidet või mitte?"

„Võib olla. Ja edasi?" küsis Terry tusaselt.

„Ja kus kohal peitub siin side, Terry?"

„Teie esitate ju siin oma arvamusi, mitte mina."

„Hüva. Äkki pidas Karen tarvilikuks kriminaalpolitsei ametnikega rääkida. Mis järeldub sellest? Emba-kumba: kas olite Teie tüssanud teda ja ta oli sunnitud ametnikke appi paluma, või oli Teie teotsemise tulemus niisugune, mis polnud kooskõlas ülesande andja kavatsustega ja ta soovis Teid asjast välja lülitada."

„No kuulge ometi," ütles Terry ja tõusis võitlusvalmilt üles.

Ellery tõukas ta käed eemale ja lausus rahulikult: „Ma tean — Teil on tublid lihased, väikene Tarzan. Aga nüüd istuge siiski rahulikult."

Terrys mässas vihalaine, ent ta tegi nagu kästi. „Igal juhul ei vajatud Teie teenistust enam. Laske mind edasi fantaseerida... Teie vihastusite. Kuidagiviisi saite teada, et Karen oli kutsunud kriminaalametniku pealelõunaks enda poole. Võib olla ütles ta seda Teile ise." Terry vaikis. Väikese pausi järgi jatkas Ellery: „Kuna Teie teadsite kokkuleppest Guilfoylie'ga, läksite Teie esmaspäeva pealelõunal Washingtoni platsile, et paluda Karen Leithilt veel enne tema kohtumist kriminaalametnikuga lühikest lõppläbirääkimist. Sel põhjusel, ütleme näiteks, helistasite Teie ülikooli platsilt. Kuna aga Teie telefoniväljakutsele keegi ei vastanud, muutusite rahu-

tuks, tungisite majja ja leidsite Karen Leithi surnuna."

„Lori algusest lõpuni," ütles Terry viimaks. „Kui see aga Teile lõbu valmistab — ma näen ka, et meil siin pole pealtkuulajaid — siis võin ka ütelda, et telefoniväljakutse oli minult... Ja nüüd? Võib olla tahate sellest mulle poomisnööri keerutada?"

„Ahaa!" hüüdis Ellery võidukalt. Ta kahetses aga seda kohe, sest Terry tusane pilk fikseerus temale. „Sellel pole tähtsust, nii kaua kui ma lasen end juhtida teoreetilistest mõttekäikudest," katsus ta oma eelmist võidurõõmsat väljendust pehmendada ja jatkas siis: „Muuseas, ma ei usu, et too teatud blond daam olnuks veel nädalalõpul katusekambris. Terry, mis arvate Teie sellest?"

Noormees kargas kui ussist nõelatult püsti. „Teid on juba teiselt poolt õpetatud," hüüdis ta. „Miks Teie siis veel minult küsite, kui ise kõike teate?"

„Siis klapib ju kõik."

Terry sai viimaks oma häireolukorrast võitu ja püüdis lüüasaamist iroonilise grimassiga varjata. „Lõksulangenud! Teie olete kavalam, kui ma arvasin," ütles ta tunnustavalt.

„Mul on suur au," sõnas Ellery ja kummardas. „Nüüd on mulle selge: Blond daam katusekambrist kadus. Tema kadumise pärast hakkas aga Karin Leithil pöörane hirm. Miks — seda ei tea ma vee. täiesti mitte. Pean igatahes veidi mõtlema."

„See läheb Teil ju ruttu", lausus Terry nukralt.

„Karen Leith andis Teile ülesandeks blondi daami otsida. Teie võtsite ülesande vastu. Tema aga muutus peagi kannatamatuks. Sellest järeldub, et tal pidi olema millegipärast määratult tähtis võimalikult kiiresti avastada põgeniku peidukoht. Teie otsimistel ja uurimistel polnud aga Karenilt soovitud tagajärgi. Ta loobus Teie abist ja tahtis rakendada tegevusse kriminaalpolitsei. See vihastas Teid ja tahtsite end uuesti sisse lülitada."

Terry lennutas ühe kivi kaugusse. „Umbes nii", lausus ta vastumeelselt.

„Kas ei öelnud ta Teile blondi daami nime või ka seda, et see elas katusekambris?"

„Ei. Selles jõudsin ise selgusele. Ta ütles mulle vaid, et asi puutub teda huvitavasse isikusse ja andis täpsa isikukirjelduse."

„Nime mitte?"

„Ei. Ta uskus, et otsitav nii-kui-nii kasutab varjunime, mistõttu õigest nimest pole kasu."

„Kuidas saite teada katusekambri loo?"

„Mida Teie õieti mõtlete! Kas peaksin Teile reetma kõik oma trikid?"

„Teie ei leidnud siis otsitavat daami?"

Terry tõusis üles ja jalutas paar sammu jalgteel. Ellery jälgis teda pingutatult. Atleedi kehaehitusega noormees võttis maast suure kivi, mis palistas jalgtee veert, kaalus seda käes ja astus siis Elleryle lähemale.

„Ma ütlen Teile otseselt näkku, Queen: Ma ei usalda Teid põrmugi."

„Õigupoolest, miks abistasite Eva Mac Clure'i? Teile pidanuks ju olema ükskõik, kui mansardkorra uks jäänuks endiselt riivi ja tüdruk kui ainuke mõeldav mõrva toimija oleks vahistatud."

Terry kaalus ikkagi kivi enda käes ja vaatas seda uurivalt. „Kas ei sõlminud Teie vahepeal kellegi kommandaga uusi leppeid? Kas ei kavatsenud Teie lõpuks Karen Leithiga mängida kaheotsaga mängu selles osas, mis puutub blondi daami?"

Järgmisel hetkel kuulis Ellery undavat vihinat. Terry võttis keha kallutades hoogu nagu kettaheitja ja lennutas suure kivi üle aiamüüri. Kivi rabas naaberaias kasvavalt puult suure oska ära ja kukkus siis tumeda mütsuga maha. Kui kergesti — mõtles Ellery — võinuks selle kiviviske läbi inimene saada surma...

„Teie võite oma küsimustega hinge seest välja

nokkida,“ kähises Terry „kuid minult ei kuule Teie enam sõnakestki.“

Ellery pilk kiindus ikkagi veel purustatud oksal, mis ripnes puu küljes. „Kurat ja põrgu, “ütles ta imestavalt. „Oli see juhuslik tabamus või sihitud?“

Terry kehitas õlgu. „Sihitud... päris kindlasti.“

„Mu jumal, sinna on ju tublisti tosin meetrit!“

„See oli üsna nigel vise, tähendas Terry ükskõikselt .„Ma sihtisin ülemist lehte, ent tabasin ülevalt kolmandat.“

„Ja sellise pikerguse kiviga... Teate mis, Terry? See viib mind uuele ideele, “lausus Ellery.

„Ma kuulusin kord pesapalli rahvusmeeskonda,“ selgitas Terry. „Millisele ideele?“ lisas ta küsivalt ja pöördus siis näoga Ellery poole.

Ellery vaatas üles katusekambri akna suunas, millise esmaspäeval purustas sissevisatud kivi.

„Teie teate ju,“ urises Terry, „ma olin esmaspäeval Evaga siis katusekambris, kui kivi lendas sisse. Kuradi-pärast, mida peaksite siis minust tahtma..“

„Ma ei süüdista Teid mitte, “vastas Ellery kärsitult. „Terry, otsige niisugune kivi, nagu lendas esmaspäeval aknast sisse, sama suur ja samakujuline. Ennem võib see olla pisut väiksem.“

Terry vangutas pead ja vaatas siis ringi. „Vaata korraks siia! Siin on neid suurel hulgal!“

Ellery jooksis lähemale. Tõepoolest palistas teeveeri rivi piklikkudest kividest, millised näisid olevat võrdsed sellele, mis oli visatud Kareni magamistuppa. Ühest kohast puudus kivi, tema hiljutist rivisolemist kinnitas sügav auk.

„Siit see vist ongi pärit.“

„Näib nii olevat.“

Ellery võttis kaks kivi kätte. „Võtke ka paar tükki.“ Kui Terry kummardas kive võtma, läks Ellery pingi juurde tagasi ja vaatas mansardkorra võrestatud, kuid kiviviskega purustatud akna poole. „Proovige korraks visata,“ tähendas ta väikese pausi

järgi. Terry viskas. Kivi tabas majaseina pool meetrit aknast vasakul ja kukkus aega tagasi.

„Nii kergesti see ei lähe," ümises ta. Terry vaatles Elleryt kulme kortsutades. „Raske tabada."

Terry viskas teise kivi. Seekord lendas kivi kämbla võrra allapoole akent. Võrestatud akna taha ilmus kellegi ehmunud nägu.

„Heh-hee!" hüüdis kriminalist Ritter, „mis tempusid Teie siin teete. Siis aga märkas Elleryt ja jatkas: „Ma ei teadnud, et Teie olite. Mida Teie siis siin teete?"

„Katset teaduse huvides," vastas Ellery pisut ärritatult. „Ärge laske end mürtsudest segada, Ritter. Hoidke vaid enda pea akna kohalt ära. Ime võib ka meie käes juhtuda."

Detektiiv eemaldus kiiresti. Allkorra aknail oli märgata Kinume ja O'Mara uudishimulikke, ent seejuures surmanikohkunud nägusid.

„Nüüd proovige veel kord," nõudis Ellery. „See oli ju kunagi Teie elukutse, kas pole nii? Teie tabasite 12 meetri kauguselt üksikut lehte puul — mis? Katsuge visata sisse nüüd aken tolle purustatud akna kõrval."

„Kuidas saan ma kivi läbi raudvõre," küsis Terry ja vaatles ärklitoa akent.

„See on Teie mure. Teie olete ju spets."

Terry võttis kuue seljast, laskis kollase kaelasideme pisut lõdvemale, viskas kübara pingile ja võttis pikerguse kivi pihku. Sihtides hoolikalt viskas ta. Kivi põrkas võre kahe raudvarva vastu ja kukkus tagasi.

„Veel kord," ütles Ellery.

Terry katsetas uuesti. Seekord võttis ta kivi teisiti kätte. Ent aken jäi terveks. Ainult raudvõre sai sihta.

„Pole põrmugi halvasti," lausus Ellery julgustavalt. „Veel kord."

Kolmandat korda põrkas kivi tagasi, samuti neljandal ja viiendal katsel . . .

„Neetud. Veel üks," sõnas Terry vihaselt. „Tabamine on peagu võimatu."

„Ent siiski," tähendas Ellery järelemõtlikult, „on keegi sellega tulnud toime."

Terry pani kuue selga. „Keegi ei suuda mulle rääkida auku pähe, et täpsusviskega on võimalik kivi nende varbade vahelt tuppa lennutada. Ma poleks seda isegi katsetanud, kui Teie poleks seda tahtnud. Sest: kui selline kivi lendas sisse, siis pidi sentimeetrit poolteist olema igas suunas vaba ruumi. Olete Teie teisel arvamisel?"

„Ei," ütles Ellery. „Teil on õigus. Kuid katse on siiski midagi selgitanud."

„Mitte midagi muud, mis mulle oli juba algusest peale selge: kivi maandus juhuslikult tuppa. Nähtavasti viskas selle keegi poisijõmpsikas. Mõrvaga pole sellel midagi ühist."

10

Venetia hoidis juba mitu tundi Mac Clure'ide juures laua kaetud ja sooja vanni valmis. Doktor põgenes ta sõbraliku sõnadevoolu eest auravasse vanni. Palju paberikülgi oli täis Venetia märkmeid saabunud telefonikõnede kohta ja terve hunnik kirju ja telegramme lamas märkmikulehtede kõrval.

Ajal, kui Eva oli vannis, kõlises telefon neli korda. Ta ei hoolinud sellest. Talle oli kõik täiesti ükskõik. Kui ta end kuivatas, vaatles ta end peeglis ja mõtles selle üle, milline tunne küll on surres. Kui peaks surema nagu Karen, siis tunneks küll kõigepealt pistet, siis valu ja siis . . . mis siis? Millele küll mõtles Karen, kui ta lamas kõrgendikul, kui ta end enam liigutada, kui ta enam oma silmi avada ei võinud — suremas ja ka ise teades, et ta on määratud surmale? Võibolla kuulis ta koguni iga sõna, mis Terry Ring ja Eva rääkisid? Ah — miks ei olnud tal jul-

gust kogu aeg olla Kareni juures, kummarduda üle tema, võibolla oleks Karen siiski midagi öelnud. Võibolla oleks ta oma viimastel silmapilkudel siiski suutnud öelda mõne sõna, mis kõik oleks selgitanud. Terryle jäi Kareni viimasest pilgust, Eva oli selles veendunud, mulje, nagu oleks Karen sellega süüdistanud Evat. Aga Eva omalt poolt teadis, kui mõttetu, kui võimatu see oli. Ta teadis, see oli vaid surija murduv pilk, surija. kes valgust oma silmade eest virvendamas näeb ja kes tunneb, et süda lõpetab tuksumise...

Kõik oli nii vastumeelne ja hirmutav, et Eva käed välja sirutas ja uuesti kibedasti nutma puhkes. Kui Dick ainult aimakski, et tema, Eva Mac Clure oli ainuke, kes seisis põhjendatud kahtluse all. Kui Dick aimaks...

„Eva!“ hüüdis doktor Scott ukse taga. „Jumal tänatud, seal ta oli!“

Eva lipsas mantlisse, tõukas ukse lahti ja langes doktor Scotti käte vahele.

Venetia, kes kui kaitseingel magamistoa uksel seisis, oli moraalselt puudutatud.

„Aga Eva! Nii ei ole...“

„Jätke meid üksi!“ hüüdis doktor Scott.

„Lähen otsekohe doktor Mac Clure juurde ja ütlen talle.“

„Palun, mine nüüd, Venetia!“ ütles Eva tasa.

„Teie juksed on veel märjad ja olete paljajalu,“ kaebles vanake.

„See on ometi nüüd täiesti ükskõik,“ arvas Eva ja suudles doktor Scotti kolmat korda. Mees tundis, kuidas tüdruk paksus mantlis värises.

„Teie võite külmal põrandal paljajalu seistes haigestuda.“

Doktor Scott vabastas Eva ja lõi ukse vanakese nina all kinni. Siis tuli ta tagasi, haaras Eva sülle ja laskus kiiktooli.

„Ah, Dick!“ ohkas Eva.

„On kõige parem selle üle mitte kõneleda, Eva."

Mees hoidis naist kõvasti, aga ometi tundis Eva, et midagi rõhus meest. Ta oli arvatavasti tulnud, et tüdrukut rahustada, kuid ta vajas nähtavasti ise troosti. Eva vabastas end veidi ja küsis: „Mis on õieti juhtunud, Dick?"

„Ah, ei midagi. Miks küsid? Oleme päris vaiksed, Eva, ärme parem üldse räägi."

„Aga midagi on juhtunud. Näen seda selgesti."

Mees püüdis naeratada. „Oled sa äkki selgeltnägelik? Mul oli täna halb päev."

„Kliinikus? Vaeseke!"

„Jaa — seal oli lugu ühe sünnitajaga. Sõi salaja jäätist, kuid mulle salgas. Kui naised juba oma arstile ei suuda tõtt rääkida, kuidas nad küll siis veel oma mehele valetavad."

Ahaa, selles seisis siis asi. Eva lamas liikumatult mehe kätte vahel. Nüüd teadis ta, mida mees tahtis: oli tema komme millegi kõrvalisega alata.

„Ja siis ei andnud need neetud reporterid kogu päev mulle rahu," ütles mees. Nüüd purskab välja, mõtles Eva. Nüüd langeb see nagu kosk üle minu.

„Mis, pagana pihta, tahavad need mehed minust?" rääkis mees edasi. „Mina ei ole ometi midagi teinud. Mingi väike leht tõi koguni minu pildi. Pealkirjaga: doktor Scott salgab kõik! Mida peaksin salgama? Mu jumal, ma ei tea ometi üldse midagi."

„Dick!" ütles Eva rahulikult ja tõusis.

„Tahaksin kogu sellele rahvale alles näidata. Nad tungisid mu kõnetundidesse, uurisid mu publiku keskel, jälgisid mind haiglasse, asetasid õdedele ristküsimusi ja lõppude lõpuks tahtsid veel teada, millal me õieti abiellume."

„Dick, ma pean sulle midagi ütlema..."

Mehe ninasõõrmed, mida Eva nii sageli oli suudelnud, muutusid valgeks. „Ja?" ütles ta kähiseva häälega. Ta oli kohkunud, surmani kohkunud. Eva vaatas talle otsa. Peagu oleks ta küsinud, mille

ees tal oli nii suur hirm. Aga ta teadis seda ju...

„Politsei ei tea kõiki lähemaid üksikasju Kareni surma loos. Kõigepealt ei tea nad ka üht väga tähtsat asja."

Mees istus täiesti liikumatult ja ei julenud tüdrukule otsa vaadata. „Ja?" küsis veelkord. Seekord ei püüdnudki ta oma hääle värisemist varjata.

„Ah Dick," ütles Eva ruttu. „Uks ei olnud lahti. Ta oli riivis... ja nimelt magamistoa poolt."

Nüüd oli see öeldud. Eva tundis kergendust. Kui ta hirmu tundis, siis viib teda Eva teade igal juhul tasakaalust välja.

Ja viiski.

Doktor Scott hüppas kiiktoolist. Peagu oleks ta seejuures lasknud Eva põrandale langeda. Siis langes ta uuesti tooli. „Milline uks, Eva?"

„Kareni magamistoa uks, mille kaudu pääseb katusekambrisse. Kui mina tuppa astusin, oli ta seestpoolt riivis."

Eva vaatles meest ikka veel tähelepanelikult. Ta imestas, kui vähe ta end mehe käitumise pärast ärritas. Mees äratas vaid kaastunnet, sest ta näis olevat üsna segamini. Kaks korda katsus rääkida, kuid hääl ei kuulanud sõna.

„Aga Eva," ütles ta kui uimastatult, „kuidas võis siis keegi... „Siis ei võinud ju keegi mansardkorra kaudu põgeneda."

„Ei."

„Ja magamistoa aken..."

„On kaitstud raudvõrestikuga," ütles Eva ükskõikselt, kui oleks ta hoopis kõrvalise tähtsusega asjust rääkinud.

„Ja ainuke tee, mis magamistoast välja viib, on läbi elutoa, kus istusid sina?" Ta silmad hakkasid äkki särama. „Eva, keegi läks sinust mööda, kui sa ootasid. Nii oli see ju, eks? Keegi läks mööda ja sina... sa vaikisid sellest politseile."

„Ei," ütles Eva. „Mite keegi, isegi mitte hiirgi."

„Ja — aga jumala pärast..."

Doktor Scott tõusis uuesti, asetas Eva seisma ja hakkas toas edasi-tagasi sammuma. „Sa ei tea lihtsalt üldse, mida ütled, Eva. See tähendab ju, et mitte keegi... mitte keegi peale sinu..."

„Et keegi peale minu ei võinud Kareni tappa," täiendas Eva rahulikult. „Ütle ainult välja. Tahaksin meeleldi seda sinu suust kuulda. Enneköike tahan kuulda, millise tooniga sa seda ütled."

Mees jäi seisma ja vaatas talle otsa. Naine kannatas mehe pilgu välja. Majas valitses täielik vaikus, ainult elutoast kuuldus, et doktor Mac Clure rääkis Venetiaga.

Doktor Scotti silmad hiilgasid, ta mattis käed püksitaskuisse ja andis põrandavaibale tugeva jalahoobi. „Neetud veelkord!" purskas ta. „See on ju võimatu."

„Mis on võimatu?"

„Kogu olukord."

„Milline olukord? Mõrtsukatöö? Või sinu, minu või meie mõlemi?"

„Eva, kuule mind. Ma pean selle üle järele mõtlema. Pead mulle aeg jätma..."

Eva tõmbas supelmantli tihedamini enda ümber. „Vaata mulle otsa, Dick. Usud sa, et ma võisin Kareni tappa?"

„Armas jumal, ei!" hüüdis ta. „Aga mis tean mina? Toal on ainult üks väljakäik, ja peale sinu ei olnud keegi seal... Mida pean ma mõtlema? Ole mõistlik, Eva. Anna mulle aega."

Aga Eva polnud veel kõike öelnud.

„Esmaspäeval tahtsid, et abielluksime otsekohe. Hoidsin sind seekord tagasi — riivistatud ukse pärast. Pidin aega võitma. Ma ei julenud sulle seda kohe ütelda. Ma ei võinud ju ometi sinuga abielluda, ilma et oleksid seda teadnud. Mõistad ju? Nii, nüüd olen sulle kõik öelnud."

Eva vaikis. Ei olnud tõepoolest tarvis end aval-

dada veel selgemini. Nad ei olnud ju enam lapsed. On asju, mida mõistetakse ilma, et neist räägitaks. .

Mees niisutas kuivanud huuli. „Sa arvad, nüüd oleks aeg abiellumiseks?"

„Homme," ütles Eva halastamatult. „Niipea, kui oled korrastanud oma paberid. Või ei taha sa?"

Eva hääl kõlas võõralt. Võibolla sellepärast, et ta südant ümbritses jääring, mis takistas vereringvoolu. Mehel ei olnud tarvis vastata: kogu ta hoiak oli selge vastus.

Mis nüüd juhtus, seda ei oodanud Eva. Mees haaras ta käed. „Eva!" Uus toon helises ta hääles. „Mul tuli midagi meelde. Kes tõmbas uksel riivi eest, enne kui tuli politsei? Sina või Terry Ring?"

„See on ometi täiesti ükskõik," vastas Eva. „Terry Ring tuli sellele. Et mind päästa."

„Kes teab veel sellest?"

„Papa ja Ellery Queen."

„Kõik peale minu!" ütles mees kibedalt. „Ja sa ootad, et mina . . . sind . . ." Mees mõõtis tüdrukut tumedal pilgul. „Ja mis juhtub, kui inspektor sellest kuuleb?"

„Ah, Dick, ma ei tea," sosistas Eva.

„Ja millist osa mängib see Ring? Mispärast teeb ta midagi sellist tüdruku jaoks, keda ta pole üldse varem elus näinud?" Mehe silmad hiilgasid vihaselt. „Või tundsid sa teda varem?"

Kõik oli nii rumal ja mõttetu. „Ei, Dick," vastas Eva. „Ta tahtis ainult olla kena minu vastu . . . omal viisil."

„Omal viisil!" pilkas doktor Scott. „Seda tunneme juba. Tänavapoiss! Üleval oma idalinnaosas on tal head suhted kurjategijatega. Tegin järelepärimisi. Kahtlane tüüp on see härra Ring ja mida ta tahab, langeb talle alati kätte."

„Need on ülekohtusemad sõnad, mis sa iialgi oled öelnud, Dick!"

„Sa kaitsed teda veel. Lõpuks olen ma sunnitud ju teadma, millistesse mustadesse affääridesse mu pruut on mähitud."

„Jäta juba minuga selles tooni rääkimine."

„Peategelane mõrtsukaloos!"

Eva hüppas voodisse ja mattis näo voodivaipa. „Mine ära!" nuuksus ta. „Ma ei taha sind enam kunagi näha. Sa mõtled ju, et mina tapsin Kareni . . . Ja siis kahtlustad sa mind mingisugustes suhetes Terry Ringiga. Mine ära, ütlen ma."

Doktor Scott kohkus ja kogus end. Ta rusikas käed vabanesid ja ta laskus Eva juurde voodiservale, haaras tüdruku käte vahele ja surus ta enda vastu.

„Ma armastan sind!" kogeles ta. „Mul on hirmus kahju . . et ma niiviisi ütlesin. Andesta mulle, Eva."

„Ah, Dick," hulus Eva ja heitis käed ümber mehe kaela. „See on ju kõik minu süü. Kuidas võisin sult ometi nõuda, et sa . . ."

„Ära räägi edasi. Peame sellest kahekesi üle saama . . ."

„Dick . . ."

„Kui tahad, abiellume homme."

„Ei! Mitte enne, kui kõik on selgunud."

„Hästi. Nagu soovid, kallis. Peaasi on, et sa end enam ei ärritaks."

Eva sules silmad ja tundis, et on muutunud uniseks. Aga varjud, mis kogu päeva olid tumestanud doktor Scotti nägu, ei olnud veel nüüdki kadunud.

11.

Ellery Queen ja Terry Ring olid kokku leppinud kohata reedel Karen Leithi aias.

„Kogu loo raskus seisab alalises lähtepunktide vahetumises. Ikka ja jälle kerkivad üles uued seisukohad, mis kõik eelmised segi paiskavad," ütles Ellery.

„Mis on siis jälle lahti?" küsis Terry ja lõi siga-

retituha heledavärviliselt lipsult, mida ta kandis punase särgiga. „Neetud, nüüd põletasin veel augu oma kravatti."

„Muuseas — peate te tingimata sellist silmatorkavat särki kandma?" küsis Ellery. „Mul on mulje, et teie viimastel päevadel nagu pulmarüüs kirju rähn ringi liigute. Meil on september, noormees, mitte kevad."

„Ah jätke mind rahule!" ütles Terry ja punastas.

„Olete kindlasti omale mõne filmitähe eeskujuks võtnud . . ."

„Ütlesin juba, jätke mind rahule. Mis on muide uut?"

Ellery tõukas jalaga kivi, mis lamas teel. „Tegin avastuse, mis mind rahutuks teeb."

„Ja see oleks?"

„Te tundsite Karen Leithi, vähemalt viimasel ajal. Olete juba palju näinud ja kogenud, usaldan teie inimestetundmist. Millise mulje jättis teile see naine?"

„Tean ainult, mida ajalehtedest temast lugesin. Et ta oli suur kirjanik, neljakümne ümber, omal viisil ilus, tark ja . . ."

„Armas Terry, tahtsin ju ometi teie isiklikku arvamist."

Terry vaatles kuldkalu. „Ta ei olnud kunagi oma elus korralik ja aus inimene."

„Mis?"

„Tahtsite ju minu arvamist kuulda, niisiis pidin seda ütlema. Ta oli kindlasti — võrukael. Alatu inimene . . . Mina ei oleks tahtnud temaga tegemist teha. Hullumeelselt auahne ja ei omanud ainustki krossi eest südametunnistust."

Ellery vaatas noorele mehele üllatatult otsa. „Väga austatud kolleeg: vähe meelitav karakterpilt, mille joonistasite, on kahjuks täiesti eht. Te ei või võibolla veel aimatagi, kui eht ta on."

„Vana Mac Clure võib õnnelik olla, et ta temast lahti sai. Hiljemalt kolme kuu pärast oleks ta naise nagunii välja kihutanud.“

„Doktor Mac Clure kuulub pehme lapsehingega loomuste perre, siis eksitakse sageli. Aga võibolla on teil õigus.“

„Kui doktor ei oleks tuhandeid miile eemal ja liiati veel laeval olnud, kui preili Leith tapeti, oleks mina otsekohe teda kahtlustanud,“ arvas Terry.

Ellery naeris. „Vanahärra õnneks võin mina tõendada, et aurik „Panthia“ pardal ei olnud ainustki vesilennukit, kui peaksite seda arvama. Ei, võin arvata, mis doktorit rahutuks teeb. See ei ole mitte ta kihlatu surm, vaid Eva. Oleksin õnnelik, kui täpselt teaksin, mida ta teab . . .“

„Mina ka,“ arvas Terry ja näppis oma lipsu. „Aga tulge nüüd juba kord välja sellega, mida leidsite.“

Ellery ärkas oma unistustest ja süütas sigareti. „Ütlen teile, kes oli Karen Leith tegelikult, Terry. Üks täielikult iselaadne hirmutis. Uskumatult peletislik kurja tööriist, keda kunagi varem maapeal nähtud . . .“

„Kas tulete lõpuks asja juurde?“ küsis Terry kannatamatult.

„Kõige enam imestab mind, kuipalju pidi ta jõudu ja tahet kulutama, et kogu valede ja pettuste võrku aastate kaupa oma ümber kooshoida. See oli lihtsalt uskumatu. Ainult naine on selleks suuteline, naine, kes on täidetud piiritu viha ja vaikse põlgusega, nagu tema. Mis kõik selle taga seisab, ei tea ma veel. Aimame ainult. Usun peagu, et ta paljude aastate eest armastas Floyd Mac Clure'i.“

„See on siiski ainult hea õnne peale öeldud, armas sõber.“

„Armastuslugu, mis juba alguses kolmanda poolt purustatud . . . Tõenäoliselt on siit kogu laviin veerema pandud.“

„Ah — rumalus!“ heitis Terry käega.

Ellery vaatas jällegi sügavalt mõtetesse vajunult tiigi tasast veepinda. „Ja siis mõrtsukatöö ise. Kuigi teame, et Karen Leith oli kurjuse kehastus, jääb see siiski mõistatuslikuks."

Terry viskus vihaselt rohtu pikali ja tõmbas pärlhalli viltkübara üle silmade. „Oleksite pidanud hakkama parlamendikõnelejaks," urises ta.

„Vaatasin veelkord täpselt ruumid üle," jatkas Ellery end segada laskmata. „Raudväravad akende ees on korras. Kõik istuvad liikumatult kivimüüris. Ükski neist ei ole ka alles hiljuti uuendatud. Akna kaudu ei võinud ükski inimene ei sisse ega välja pääseda, Terry."

„Seda ütlesin mina juba ammu."

„Vaatasin veelkord ka mansardkorra ust ja tema riivi. Teie tõmbasite magamistoa poolt riivi eest. Aga oleks ju mõeldav, et riiv mingi mehanismi abil katusekambri poolt kinni tõmmati."

„Oh armas jumal," oigas Terry oma kübara all, „Teie olete küll midagi sellist vahepeal mõnest oma endisest kriminaalromaanist välja lugenud?"

„Pilgake ainult, kui soovite. Lõppudelõpuks on ju nii varem juhtunud. Sel korral aga mitte. Uurisin kõik peensusteni, aga ei mingist mehanismist pole jälgegi."

„Edusamm!"

„Kuna uks ja aken kõne alla ei tule — ärge naerge seal . . ."

„Siiski — leian teid olevat väga lõbusa seltsilise."

„Kuidas oleks salajase käiguga seinas? Ja — miks mitte?" küsis Ellery ja kaitses end kohe ise. „Juba aastatuhandeid kasutatakse seda trikki. Seekord siiski mitte. Kloppasin kõik seinad asjatult läbi: kusagil ei ole õõnest kohta. Ja rohkem väljapääsuvõimalubsi ma enam ei oska ette kujutada."

„Mul ei lähe sel alal põrmugi paremini," ütles Terry rõhutult.

„Olen kõik võimalused arvesse võtnud. Näiteks,

et mõrtsukatöö väljast läbi võre toime saadeti. Aga — see ei lähe jälle tapariista pärast. See oli Kareni kaelast välja tõmmatud ja puhtaks pühitud. Isegi kui oletame, et Karen akna all seisis, et talle oda läbi akna kaela torgati, puhtaks pühiti ja tuppa visati — ei klapi see siiski mitte. Laip ei lama nii, et seda oletada saaks. Aknalaual oleks siis mõned vereplekid olnud või põrandal otse akna kohal. Aga vereplekid olid alles kõrgendikul ja nii kaugele ei saanud kääripoolega Karinit surmata, kui see mitte just mõni gorilla ei olnud."

„Isegi gorillal ei ole nii pikki käsi."

„Kõik on nii saladuslik, et peab mõtlema Poe hirmu- ja õudusejuttudele. See on. . . otse uskumatu."

„Välja arvatud," ütles Terry ja vaatas Elleryle kõrvalt näkku, „kui Eva Mac Clure siiski valetas!"

„Ja — kui Eva siiski valetas."

Terry hüppas võimsa hüppega püsti. „Aga ta ei valetanud. Mõtlete, et lasen end petta? Eva rääkis tõtt. Ma ei või selles eksida. Niipalju ma juba naisi tunnen."

„Kui naine on kitsikusse aetud, on ta uskumatuteks asjadeks võimeline."

„Siis usute tõepoolelt, et Eva tolle peletise tappis?"

Ellery ei vastanud kohe. Ta vaatles väikesi veeringe, millised tekitas kuldkalakese hüpe.

„On veel teine võimalus," ütles ta äkki. „Aga see on nii fantastiline, et vaevalt sellele mõeldagi julgen."

„Milline siis?" küsis Terry ägedalt. „Pole esialgu ju tähtis, et asi pealtnäha võimatu paistab. Milline?"

„See oleks, et Eva tõtt kõneles ja siiski samal ajal. . ." Mees raputas pead.

„Edasi, kangekaelne sell!"

Samal silmapilgul ilmus detektiiv Ritteri punane nägu elutoa võrestiku taha ja hüüdis: „Hallo, härra Queen! Mac Clure'id on siin ja küsivad teie järele."

„Hästi, me tuleme," vastas Queen ja noogutas

Terryle. „Mina kutsusin nad. Mida rutem selgusele jõuame, seda parem."

Aga kui nad majja jõudsid, leidsid nad eest kolm isikut: doktor Mac Clure'i, Eva ja doktor Scotti. Eva näis täna rahulikum ja kosunum kui päev varem, nagu oleks ta lõpuks ometi rahuliku ja unenägudeta öö veetnud. Ka doktor Mac Clure näis end jälle täielikult valitsevat: ta silmad ei olnud enam punasega piiratud ja ta jättis mulje, nagu oleks ta leppinud saatusega, mis oli alanud oma katsumistega. Ainult doktor Scott näis halvasti maganud olevat ja alateadvuses tundis Ellery, et talle oli jutustatud Kareni salapärasest blondist külalisest katusekambris.

„Tere päevast!" hüüdis Ellery ja püüdis näida muretu ja rõõmus. „Näite ju kõik täna hoopis paremad välja kui varem."

„Mis uut?" küsis doktor Mac Clure. „Teete nii, nagu . . ."

„Tean," ohkas Ellery. „On midagi väga tähtsat, härra doktor." Ta peatus, et Kinumed sisse lasta. „Tegin avastuse, mis juhtunut väga traagilisest ja uuest küljest valgustab. Olete nõus, et räägin doktor Scoti juuresolekul?"

„Miks mitte?" ägestus Scott. „Kui Teil selle noormehe ees seal . . ." ta näitas näpuga Terryle, „ühtki saladust ei ole, siis on teil veel vähem põhjust neid minu ees pidada. Olen lõpuks õigustatud teadma kõik, mis siin juhtub. Olen . . ."

„Te ei tarvitse põrmugi ärrituda," ütles Terry. „Mina lähen juba."

„Oodake veel, Terry, teid vajan ma veel siin," ütles Ellery. „Jätke, palun, kõik isiklikud tunded mängust välja. Asi on liig tõsine selleks."

Eva ütles rahulikult: „Ütlesin eile õhtul Dickile kõik."

Ellery kviteeris teate väikese kummardusega. „Peaksite ise kõige paremini teadma, preili Mac Clu-

re, mis sobib ja mis mitte. Tohin härraseid üles paluda?"

Ta läks ise ees, ütles üles jõudes midagi Ritterile ja kui kõik olid elutoas, sulges Ritter ukse nende järel. Terry tuli, nagu ikka, kõige viimasena ja tema ees astuv doktor Scott pöördus iga paari sammu järele ümber.

„Lähme juba otse katusekambrisse," ütles Ellery. „Ootan Karen Leithi kirjastajat. Võime teda üleval oodata."

„Kirjastaja?" küsis doktor Mac Clure otsmikku kortsutades. „Mis on temal kogu looga tegemist?"

„Tema peab üht minu järeldust kinnitama," ütles Ellery ja juhtis külalised mansardkorrale viiva trepi juurde.

Samal silmapilgul kõlas alt Ritteri hääl: „Hoi, härra Queen, kirjastaja on siin!"

„Tulge aga üles, härra Buescher," hüüdis Ellery. „Ma mõtlen, seame end siin mugavalt sisse," pöördus ta kaaslaste poole. „Ahha, härra Buescher. Mac Clure't tunnete loomulikult. Tohin Teile tutvustada doktor Scotti, preili Mac Clure'i kihlatut, ja eradetektiiv Terry Ringi."

Karen Leithi kirjastaja andis mõlemile noorele mehele kätt ja ütles doktor Mac Clure'ile: „Minu südamlik kaastunne, härra doktor! Oleksin Teile juba kaastundekirja kirjutanud, aga... Raske löök Teile! Hirmus lugu! Kui võin Teile kuidagi kasulik olla, siis ..."

„Tänan, palju tänu, härra Buescher," ütles doktor Mac Clure. Siis läks ta akna alla ja vaatas välja.

Kirjastajal oli tark ilme ja nobedad liigutused. Keegi, kes teda tundis, ei võinud salata ta suurt intelligentsi: Mittemillestki oli ta otse raudse järjekindluse ja püsivusega jõudnud mõjuva kirjastusettevõtte omanikuks. Ta laskus korvtooli ja asetas käed oma põlvedele ja ta suured, süütud silmad rän-

dasid ühelt toasolijalt teisele ja jäid lõpuks Elleryle peatuma.

„Millega võin teile kasulik olla, härra Queen?“ küsis ta vastutulelikult.

„Tunnen teie elukutset ja tean, et olete tüse jõud omal alal, härra Buescher,“ algas Ellery. „Aga kas võin loota teie absoluutsele vaikimisele?“

Kirjastaja naeratas. „Minu kutses õpitakse vaikima. Loomulikult, kui asi puutub ebaseaduslikku . .“

Ellery rahustas teda.

„Kutsusin teid siia inspektor Queeni teadmisel. Tema on kogu asjasse pühendatud.“

„Millesse on inspektor pühendatud?“ küsis doktor Mac Clure ruttu. „Mida teab ta?“

„Pöördun teie täieliku vaikimise poole,“ jatkas Ellery, „kuna avastused, mida kohe teha kavatsen, südametunnistuseta ärimehe avatleksid sensatsioonilist reklaami tegema.“

„Usun.“ ütles Buescher, „et kui see puutub Karen Leithi, siis olen viimastel päevadel tema töödele saanud enam mittetahtlikku reklaami kui tarvis.“

„Mis te nüüd kuulete, on siiski palju sensatsioonilisem kui mõrv ise.“

„Veelgi . . .“ algas doktor Mac Clure, kuid vaikis kohe.

Ellery ohkas. „Doktor Mac Clure, tegin järelepärimisi ja uurimisi, mis vastuvaidlematult selgitasid, et tõepoolest Esther Leith-Mac Clure siin katusekambris elas.“

Doktor võpatus. Kõik nägid seda selgesti, ehkki ta seisis seljaga toa poole. Buescher istus ja vaatas üksisilmi Elleryle.

„Teie eksisite eile, preili Mac Clure, kui oletasite, et Esther oli vaimuhaige. Ta on nii terve kui teie või mina. Uus avastus heidab väga ebameeldivat valgust Karen Leithile.“

„Mida olete siis leidnud, härra Queen.“ hüüdis Eva.

Vastuse asemel Ellery läks kirjutuslaua juurde, avas ülemise sahtli ja võttis sealt kokkuköidetud vanade kirjade paraka. Ta asetas need lauale.

Siis asetas ta käe lauallamavatele, korralikult korrastatud käsikirjade lehtedele, mis kõik olid täidetud tiheda masinkirjaga.

„Kui hästi tundsite Karen Leithi tööd, härra Buescher?“ küsis ta.

Kirjastaja vastas veidi segadusse aetult: „Loomulikult väga hästi.“

„Kuidas armastas ta oma romaane kirjutada?“

„Masinkirjas.“

„Kas lugesite originaalkäsikirju isiklikult?“

„Loomulikult.“

„Kas ka „Kaheksa hõbedast pilve“, Karen Leithi viimast romaani, mis talle auhinna tõi?“

„Aga loomulikult. Nägin otsekohe, et mu ees oli meistertöö. Olime kõik vaimustatud.“

„Kas mäletate, oli käsikirjas tehtud käega parandusi?“

„Siin ja seal kindlasti.“

„Kas tunnete selle käsikirja kui „Kaheksa hõbedase pilve“ originaalkäsikirja?“

Ellery ulatas Buescherile kokkuköidetud masinalkirjutatud käsikirja. Kirjastaja asetas kuldraamidega prillid ninale ja lappas seda kiiresti.

„Ja,“ ütles ta varsti ja ulatas käsikirja tagasi. „Kas tohin küsida, millist sihti taotlevad need väga piinlikud uurimised?“

Ellery asetas käsikirja kõrvale ja võttis ühe teise — see näis olevat mingi kiri. „Mul on siin mõned proovid Karen Leithi käsikirjast. See on vastuvaidlematult Kareni kiri, nagu Morel tõendab. Kas ei võiks teie sedasama tõendada, härra doktor?“

Arst lahkus akna juurest ja astus kirjutuslaua juurde. Ta heitis vaid pealiskaudse pilgu kirjadele. „See on Karen Leithi käekiri,“ noogutas ta ja astus akna juurde tagasi.

„Mis arvate, härra Buescher?“

Kirjastaja oli umbusklikum. Ta võttis poognad ja sirvis need hoolega läbi. „Preili Karen Leithi käekiri — päris kindlasti,“ ütles ta lõpuks.

Ellery võttis kirjad ja ka käsikirja oma kätte. „Lubage, et ma nüüd teile paar kohta „Kaheksast hõbedasest pilvest“ ette loen.“ Mees asetas näpitsad ninale, avas vihu märgitud kohast ja algas selge häälega:

„Vana härra Saburo kohmitses maas ja naeris põhjuseta enda ette, aga aeg-ajalt näis üks mõte ta looritatud silmade taga lõkkele löövat.“

Ellery katkestas. „Loen teile nüüd ette sama lause peale pliiatsikorrektuuri:“ Ta luges aeglaselt:

„Vana härra Saburo kohmitses maas ja naeris põhjuseta enda ette, aga aegajalt paistis ta silmade pimedal peeglil mõtete välgusähvatusi.“

„Ja — mäletan seda,“ ümises kirjastaja.

Ellery pööras lehekülgi ja luges veel paar näidet, kus igalpool oli tehtud olulisi muudatusi. Ellery pöördus kirjastaja poole:

„Kuidas nimetate selliseid parandusi ja täiendusi?“

Buescher oli ilmselt kohmetanud. „Ja — loovateks korrektuurideks loomulikult. Seda teeb iga kirjanik.“

„Sellega tõendate muidugi, et need parandused ei saa olla tehtud teise, kõrvalise isiku poolt, kes romaani kontrolliks on lugenud?“

„See on täiesti võimatu. Ükski kirjanik ei laseks endale seda meeldida. Seda ei pruugi mul vist teile eriti kinnitadagi, sest kirjutate ju ise ka.“

„Teiste sõnadega on Karen Leith need korrektuurid, mis ma praegu ette lugesin, oma käega teinud?“

„Päris kindlasti!“

„Siis võrrelge, olge head, romaani korrektuuris

leiduvat käekirja Karen Leithi käekirjaga," ütles Ellery üsna tasa.

Buescher viivitas hetke, ent siis uuris käekirjaproove. „Mu jumal," sosistas ta, „see on ju kellegi teise käekiri."

Ellery pöördus nüüd dr. Mac Clure'i poole ja tähendas: „Eelöeldu ja muude tundemärkide järgi koorub välja tõde. Karen Leith pole romaani „Kaheksa hõbedast pilve" ise kirjutanud. Karen Leith pole kirjutanud raamatut „Päike", mis ilmus enne eelmist, samuti ka mitte romaani „Vee lapsed" ega teisi tähelepanu äratanud teoseid, mis küll ametlikult kannavad tema nime ja mille eest ta sai suuri summe. Karen Leithil polnud nendes töödes, millele rajab ta praegune kirjanikukuulsus, õieti mingit nimetamisväärset osa."

„Seal peab küll kusagil mingisugune eksitus olema," hüüdis Eva. „Kes kirjutas siis need romaanid? Kes lubas siis, et teine tema töötasu võtaks endale?"

„Ma pole ütelnud, et see oleks toiminud kellegi loal . . . On palju teid, et teostada nurjatuid plaane, ütles Ellery ja muigas. „Kõigi nende romaanide autor on Karen Leithi õde . . . Esther."

Doktor Mac Clure istus üllatunult aknalauale.

„Selles pole kõige vähematki kahtlust," jatkas Ellery. „Ma võtsin arvesse kõik võimalused ja tulin ikkagi samale otsusele. Korrektuuride käekiri on Esther Leithi oma. Ma leidsin kirjadekimbust külladaselt käekirjaproove, mis on pärit aastast 1913. Ilmneb küll mõningaid pisikesi erinevusi, kuid need on seletatavad inimese arenemisega möödunud aegade kestel. Kuid ma lasksin ka mõlemaid käekirju — korrektuure ja 1913. a. kirju — täna hommikul ekspertidel uurida ja nende üksmeelne otsus oli: ühe ja sama inimese kirjutatud. Ja Esther ei võinud olla oma õel ainult erasekretäriks, sest härra Buescher ütles ju, et tehtud parandused on loovad korrektuurid."

Dr. Scott köhatas ja lausus: „Kas Teie ei hinda üle oma avastust? On ju mõeldav, et Karen Leith dikteeris korrektiivid oma õele."

„Millega seletaksite Teie siis seda, et käesolevas suures märkmikus —" Ellery koputas sõrmega paksule kladele — „on Esther Leithi käekirjaga kirjutatud viimase romaani tööplaan? Täielik visand isikupärases stiilis ja selgitused, mis kõik vihjavad sellele, et sündmustik ja tema arendamine rajanevad tema enda mõttekäikudel."

„Aga Esther on ju surnud," hüüdis Eva. „Isa ütles, et ta on juba ammu surnud — Karen jutustas seda mulle ka."

„Karen tüssas teadlikult Teie isa, samuti kui Teidki. Esther elab. Ametlikult on ta küll läinud 1924. a. vabasurma, ent kõik romaanid on kirjutatud peale 1924. aastat. Kas pole nii?"

„Võib-olla on tegemist vanade märkmetega, mida Karen kasutas oma töös . . ."

„Ei, preili Mac Clure. Ka selleks on tõendusi — märkusi, mis vihjavad pärast 1924. aastat asetleidnud sündmusile. Ta elab ja kirjutas kõik Karen Leithi nimel ilmunud raamatud . . . nimelt selles toas."

„Suur jumal!" oigas Buescher. Ta oli Ellery kõneluse ajal nagu ussist nõelatu hüpanud püsti ja jooksis närvitsevalt mööda tuba edasi-tagasi. „Sellist skandaali ei võinud keegi uneski ette aimata!" hüüdis ta. „See pöörab kogu kirjandusmaailma pea peale."

„Ei," ütles dr. Mac Clure ägestunult. „Ainult siis, kui meie seda tahame. Ta on ju surnud. Miks peaksime tema mälestust poriga . . ."

„Ja veel auhind!" oigas kirjastaja. „Oleks veel olnud pettus või plagiaat . . ."

„Härra Buescher," katkestas teda Ellery, kas Teie kujutate endale ette, et romaani „Kaheksa hõbedast pilve" kirjutas keegi vaimuhaige?"

„Suur jumal — ei kunagi!“ hüüdis kirjastaja, kiskudes närviliselt oma peas juukseid. „Mina ei suuda seda endale kuidagi selgeks teha. Võibolla kirjutas Esther Leith romaanid vabatahtlikult õele, võibolla oli tal põhjust ise saladusse jääda. Kes teab . . .“

„Ma pole ju väitnud, et Karen Leith oleks sundinud revolvriga oma õde romaane kirjutama,“ tähendas Ellery ja pilkemuige mängles ta suunurgis.

„Ja selline jäine rahu. Maikuul korraldatud suurel vastuvõtul . . .“

„On ju lõppude-lõpuks veel teisi abinõusid ja teid,“ lõpetas Ellery nüüd oma mõtiskelu. Ta istus kirjutuslaua juurde ja näis pingutavalt mõtlevat.

„Keegi inimene ei usuks,“ hädaldas Buescher, „ja kõik naeraksid mind välja.“

„Kus on vaene Esther?“ hüüdis Eva. „Temale on tehtud suurt ülekohut.“ Läks dr. Mac Clure'i juurde ja surus end tema vastu. „Ma mõistan küll, isa, palju valu teeb sulle nende vanade asjade ja olukordade meenutamine. Kui Karen tõepoolest nõnda ülekohtuselt on talitanud, siis on meie kohus nüüd Esther üles otsida ja kõik jälle heaks teha.“

„Jah,“ lausus doktor vaevu kuuldavalt, „meie peame ta leidma.“

„Ei maksa ülepea-kaela tormata,“ tähendas Terry Ring jahedalt. „Oodake. Kui ta leitakse, siis on aega veel küllalt plaanitseda . . .“

„Terryl on õigus,“ möönas ka Ellery. „Ma rääkisin oma isaga, ta pingutab kohekordselt, et Esther Leithi leida.“

„Mul on tunne, et ta Estheri kindlasti leiab!“ ütles Eva. „Kas sa ei rõõmusta, isa, et Esther veel elab? Ja . . .“ Aga ta katkestas kohe, kui märkas erilist ilmet isa näol. Arglik mõtteke läbis ta peaaju — isa armastas oma noorpõlves Estherit.

„Ja, ja,“ ütles isa ohates. „Küll selgub kõik.“

Alt kuuldus Richteri häält: „Härra Queen! Inspektor ootab telefonile!“

11.

Kui Ellery tuli katusekambrisse tagasi, oli ta väga tõsine.

„Esther on leitud?" ütles Eva.

„Ei," katkestas Ellery järsult Eva kõneluse ja pööras kirjastaja poole.

„Ma tänan Teid, härra Buescher. Teie lubate mulle siinräägitut vaid endale pidada. Eks?"

„See on ju ometi ka minugi huvides." Buescher äigas endal korraks üle otsmiku ja pöördus dr. Mac Clure'i poole, et temale korrata oma kaastundeavaldust.

„Nägemiseni," ütles doktor viisakalt.

Kirjastaja raputas pead ja läks. Hetk peale tema lahkumist ütles Ellery: „Minu isa palub Teid kohe tulla politseijaoskonda."

„Politseijaoskonda ... juba jälle." ütles Eva rusutult.

„Ma mõtlen, meie läheme kohe — kui paluda tohin. Teie sealolek pole nõuetav, härra dr. Scott, s. t. kui Teie seda ei pea tähtsaks. Inspektor ei öelnud Teie kohta sõnakestki."

„Ma pean seda küllalti tähtsaks," ütles dr. Scott lühidalt ja otsustavalt, punastudes viha pärast. Ta toetas Evat käsivarrest ja viis teda trepi juurde.

„Milles seisab asi?" sosistas dr. Mac Clure Elleryle. „Kas ta — on kusagil midagi?"

„Ma ei tea, doktor," vastas Ellery tasa. „Vanahärra ei tahtnud rääkida. Ent ma tunnen teda. Tema hääl oli võidukindel. Meie peame olema ka kõige halvemaks valmis. "

Doktor noogutas sõnalausumata peaga ja järgnes noortele.

„Nüüd paneb paugu," urises Terry läbi hammaste enda kõrvale Elleryle. „Ma tunnen Teie vana. Tõenäoselt toob ta nüüd näpujäljed välja..."

„Ma usun, et ta põrutab veel kõvema paugu, Terry."

„Kas ta minust ka midagi ütles?"

„Ei."

Terry tõmbas võitlusvalmilt oma halli kübara otsmikule. „Siis tulen kaasa."

Inspektor Queen oli laskunud tõsisesse kõnelusse advokaat Moreliga, kui ametnik teatas talle Mac Clurei'de ilmumisest.

„Laske sisse," ütles vanahärra, tõustes noorusliku kergusega üles. Ta silmad särasid. „Härra Morel, Teie tunnete vist kõiki, kas pole tõsi? Kuid see on ükskõik."

„Ha-haa," naeratas Morel; ta oli üleni higine ja vaatas Mac Clure'ile häbelikul pilgul. Ta tõusis üles ja asetas oma tooli inspektori tooli taha, nagu vajaks ta kellegi võimsat kaitset.

„Mida tahate Teie siit, Terry?" pomises inspektor äkki. „Ma ei vaja Teid, Teie võite minna."

„Võib olla vajate mind siiski," lausus Terry.

Inspektor vaatas talle üleolevalt otsa ja käskis kõigil istuda.

„Mu jumal," lausus Eva hüsteeriliselt naeratades, „kõik on nii hirmus tõsine ja ametlik."

„Istuge, dr. Scott, kui Teie kord juba siin olete," ütles inspektor. „Ma kardan ainult, et see Teile ei valmista mingit rõõmu."

„Oo, palun . . ." kogeles Scott. Ta muutus kahvatuks, riivas korraks pilguga Evat ja pööras siis näo kõrvale.

Inspektor istus toolile. „Aga Terry, millest arvate, et võiksin Teid vajada?"

„Kuna Teie eile tähendasite, et tahate midagi niisugust teada saada, mida mina tean . . ."

„Oh-hoo, see on ju teine asi," ütles vana Queen kärmelt, „hoopis teine asi. Tulge aga oma jutuga välja." Inspektor vajutas kellanupule. „Mõistlik poiss. Lõpuks ometi . . ."

„Lõpuks ometi,“ kordas Terry. „Aga enne mitte, kui ma ei tea, mida Teie teate. Saite aru?“

„Ah nii! Tubli! Ausõna!“

„Kas võin nüüd siia jääda?“

„Ja ... Mushie!“ Varmis ametnik ilmus. „Protokollige kõik siin räägitav, Mushie.“

Ametnik ilmus ja tõmbas taskust oma stenogrammibloki välja. Inspektor najatus mugavalt tugitooli ja käsi hõõrudes küsis: „Preili Mac Clure, öelge, miks Teie tapsite Karen Leithi?“

Nüüd on kõik selgunud, mõtles Eva rahulikult. Kõik on selge. Seejuures ta peagu oleks veel hakanud naerma, ent suutis siiski end valitseda. Mõte rändas aga edasi: nad leidsid näpujäljed ja keegi maailmas ei suuda mind aidata: ei doktor Mac Clure, kes raidkujuna istus liikumatult toolil; ei Terry, kes aeglaselt nihutas oma käsi kuuetaskutes edasi-tagasi; ei dr. Scott, kes näris oma huuli ja siis nagu meenutades oma peigmehekohustusi, haaras mehaaniliselt Eva käe; ei ka Ellery Queen, kes seisis akna juures seljaga tema poole ja tegi, nagu poleks ta midagi kuulnud...

„Silmapilguks, palun,“ rääkis Ellery vahele.

„Ei,“ ütles inspektor otsustavalt.

„Ma ei tea küll, mida sa kavatsed, aga ma palun sind mitte liiga rutata. Preili Mac Clure ei jookse ju su käest ära. Oota veel.“

„Ma olen küllalt kaua oodanud. Nüüd täidan ma vaid oma kohuse ja muud ei midagi,“ ütles inspektor ägedalt.

„Kas oled ka sellele mõelnud, mida see tähendab prl. Mac Clure'ile, kui sa eksid?“

„Klatsch seltsonnas, lärm ajalehis!“ oigas dr. Scott.

„Sellele pidanuks ta mõtlema enne kui tappis Karen Leithi. Ja muuseas, ma olen vaid politseinik, mitte aga kohtunik. Ma soovitan kõigile mitte vahele

segada. Ja Ellery, kas leidsid sa mõne uue olukorra, mis vabastab Eva Mac Clure'i süüst?"

„Veel mitte," vastas Ellery. „ Ma usun, et mul siiski on uus lähtepunkt . . ."

Inspektor heitis põlastava pilgu pojale ja pöördus uuesti Eva poole. „Noh preili Mac Clure?"

„Vabandust," kogeles Eva. „Ma ei kuulnud õieti."

„Teie ei kuulnud?"

„Jumala pärast!" hüüdis dr. Mac Clure. „Kas Teie ei näe siis, et laps on peagu kokkuvarisemas?" Ta kummardas Eva kohale, olles ise ärritatud. „Sa ei tohi nüüd närve kaotada, kallike, kuuled sa?"

„Ja," ütles Eva tasa. Ta katsus silmi avada, kuid imelikul kombel ei õnnestunud see tal mitte: silmalaud olid kui kokkukasvanud.

„Neetud verekoer," möirgas Terry Ring ähvardavalt inspektorile. „Kelleks Teie teda õieti peate? Vaest tütarlast selliselt kohelda! Mõrvar! Naeruväärne! Ta ei suuda kärbestki tappa! Kui Teie poisid on nii juhmid, et ei suuda mõrvarit tabada, kas peab siis Eva sellepärast kannatama? See on ennekuulmatu . . ."

Vana vaatas Terryle rahulikult otsa. „Na," ütles ta, „ärge unustage end, suur kisakõri! Ja mis peab see üldse tähendama, avalik mäss? Mis? Mõtelge ka sellele, et ma ei võta süüdistust mõrvas mitte tuulest, mul on tõendusi, millele toetun. Ja Teile, Terry, soovitan ma mitte enam kauem mängida preili Mac Clure'i rüütlit, vaid mõelda ka endale. Ma võin Teid kaasaaitajana samuti vahistada."

Terry oli sunnitud leppima öeldud kibedate pillidega: ta nägu muutus kriitvalgeks. Siiski läks ta Evale lähemale ja seisis tema tooli juurde nagu tunnimees postil. Morel meenutas ehmunud meresiga, kes sattunud kuumale pliidile ega võinud hetkegi püsida paigal. Silmad aga piilusid tal ukse poole.

„Las siis tulla," ohkas Ellery.

Inspektor võttis oma kirjutuslaua ülemisest sahtlist välja hoolsalt vatti mähitud eseme. „Siin on relv, millega tapeti Karen Leith,“ algas ta asjalikult. „Teral ja pidemel leiduvad Eva Mac Clure'i näpujäljed.“

„Jumal, jumal,“ hüüdis dr. Scott ägestunult. Eva kuulis seda kaugusest tuleva kajana.

„Puhastasite küll tera verest, ent ei arvestanud kõigi asioludega, mis? Inspektor tõusis üles ja näitas kõigile kääritera, mille pidemepoolel sätendasid kalliskivid.

„Ta võib Teile selgitada,“ ütles Terry. „Teie . . .“

„Ma räägin preili Clure'iga aga mitte Teiega. Teie ei tarvitse vastata, preili Mac Clure. Protokollija märgib üles Teie iga sõna. Aga Teil on õigus vaikida, ma olen kohustatud ka Teie tähelepanu sellele juhtima, et kohus võib iga Teie väljendust kasutada Teie enda vastu.“

Nüüd tundis Eva äkki, et ta võis jälle silmi avada. Kramp oli mööda.

„Eva, mu kallis jäneseke! Vaiki ainult!“ ohkas dr. Mac Clure.

„See kõik on nii lõpmatu rumal,“ ütles Eva ja ta häälest kuuldus, kui imestunud oli ta kõige siin juhtuva üle. „Ma läksin sisse ja nägin Karenit lebavat maas. Ma najatusin kirjutuslauale ja seal teadmatult-tahtmatult sattus mu käsi . . . kääripoolele. Enne kui taipasin, mida teen, olin ma juba kääripoole haaranud pihku ja alles siis, kui tulin mõttele, et see võiks olla surmariist, lasksin ma ta käest langeda. Ja siis ta kukkus paberikorvi.“

„Nii, nii,“ lausus inspektor Queen ja vaatas Evat lakkamatult. „Seda siis oligi Teil lisada. No, kena. Oli kääripool juba puhtaks pühitud, kui Teie ta oma kätte kahmasite?“ Eva vaatas inspektorile otsa arusaamatuses.

„Oli kääripool verine?“

„Ei, härra inspektor.“

„Miks vaikisite sellest, kui kuulasin Teid esmaspäeval üle?" küsis inspektor.

„Mul oli hirm," vastas Eva sosinal.

„Mille ees?"

„Ma ei tea isegi. Ja praegugi on hirm."

„Teil oli hirm, et võidakse mõrva pidada Teie poolt sooritatuks?"

„Ma arvan — ja."

„Aga kuidas Teil võiks siis olla hirm, kui Teie ei tapnud Karen Leithi? Teie teadsite ju, et olete süütu selles — kas pole nii?"

„Loomulikult. Ma pole tapnud Karen Leithi. Tõepoolest mitte."

Inspektor vaatas uurivalt Evat oma tarkade silmadega. Eva ei suutnud taluda puurivat vaadet, laskis pea norgu ja hakkas nutma. On ju küll teisele kartmatult silma vaatamine kindlamaks tõenduseks puhtast südametunnistusest, ent Eva ei suutnud seda näidata, sest need silmad tundusid halastamatudena, vaenulistena ja kahtlustavatena. Iga tundeline inimene teinuks Eva asemel samuti.

„Kui see on kogu Teie tarkus, meister," ütles Terry, siis peaksite parem koju minema suupilli mängima . . ."

Inspektor Queen ei pidanud endale seisukohaseks pilkavale väljendusele reageerida. Ta läks oma kirjutuslaua juurde, pani kääripoole ülemisse sahtlisse ja võttis kirjaümbriku välja. Siis tuli ta uuesti tagasi.

„Karen Leithi elutoa kaminarestilt leiti see," ütles inspektor ja tõmbas mingi eseme ümbrikust välja. Eva sundis end seda vaatama, kuigi vaatamine tekitas temas vastikusetunde. See oli ju ometi võimatu! Nii halastamatult ei võinud saatus tema vastu töötada! Aga see oli siiski nii: ta tundis ära oma taskuräti nurga, millesse oli tikitud ta monogramm. Räti ääred olid söestunud, tähtede kõrval oli muste laike. Vereplekid.

Eva kuulis, kuidas Terry tema seljataga hingel-

das, nagu kägistaks keegi teda. Seda hädaohtu ei osanud ka temagi kunagi aimata. See oli ainuke, mida ta Eval käskis teha, olles seejuures veendunud, et kõik on sooritatud nagu kord ja kohus, ent nüüd nägi ta siiski, kui halvasti ta kõike teinud. Eva märkas Terry kibestunud ja ennast süüdistavat meeleolu.

„On see Teie taskurätt, preili Mac Clure?“

„Eva, ära vasta, mu jäneseke. Ära lausu ainustki sõna. Tal pole mingit õigust sinult seda küsida,“ hoiatas dr. Mac Clure.

Eva oli tollel saatuslikul esmaspäeval jooksnud enne kamina juurest ära, kui taskurätt oli jõudnud täielikult söeks põleda. Tuli aga kustus. Ta pidi nüüd pihtima. Ta pidi . . .

„Initsiaalid E. M. annawad küllaldase tõenduse, härra doktor,“ lausus inspektor ükskõikselt. „Kohtukeemikud uurisid ka tumedaid laike. Need on inimvereplekid ja veri neis kuulub samasse gruppi kui Karen Leithil. Kuna aga sellesse veregruppi kuulub haruldaselt vähe inimesi, siis on asi seda lihtsam. Teile, preili Mac Clure, aga seda raskem.“

„Eva, pidage suu,“ ütles Terry erilise rõhuga, „mitte sõnakestki!“

„Ei!“ Eva kargas toolilt üles. „Miks siis? See on ju kõik nii rumal, lõpmata rumal! Jah, see on minu taskurätt, selles on Kareni vereplekid, mina tahtsin rätti põletada.“

„Kas märkisite üles, Mushie?“ küsis inspektor.

„Mu jumal, jumal!“ hoigas dr Scott. Need olid ainsad sõnad, mida ta suutis oma huulile manada. Terry Ring heitis Elleryle tähendusrikka pilgu, kehitas õlgu ja süütas sigareti.

„Aga ainult sellepärast, et olin kogemata põrandal asetanud käe tardunud verelompi, kui põlvitasin Kareni juures. Ma tahtsin käe teha puhtaks ja pühkisin.“ Eva peatus hetkeks, nagu tookordset olukorda meenutades ja jatkas siis. „Kas Teie ei suuda endale niisugust olukorda ette kujutada? Igaüks oleks tali-

tanu nii. Keegi ei ole ju meelsasti weriste kätega. Võib olla ehk Teie? Ei, ka Teiegi mitte." Ta hakkas jällegi nutma.

„Ja siis põletasin ma taskuräti, kuna mul oli hirm." Eva langes viimaste sõnade järgi teadvusetult oma isa käte vahele.

„Või nii oli siis asi." ütles inspektor skeptiliselt.

„Kuulge Teie, inspektor" — Terry haaras Queenil käsivarrest —, „ma räägin Teile täpselt: põletamine oli mine idee. Mina käskisin talle — ta peab verise taskuräti põletama."

„Asi läheb järjest huvitavamaks . . ."

„Kui mina esmaspäeval tulin sinna ja tema mullë jutustas, mis oli juhtunud, lasksin ma kohe taskuräti põletada. Ärge seda ometi tema arvele pange. Mina kinnitan oma sõnu ka kohtuski."

„Aga miks andsite prl. Mac Clure'ile nõu taskurätti põletada, härra Ring? Kas ka Teil oli hirm?"

„Ma teadsin kindlasti, et Teie juhmid politseinikud sellest hakkavad keerutama poomisnööri. Sellepärast."

Morel köhatas. „Vajate veel mind, härra inspektor? Minu büroos ootab üks klient . . ."

„Teie jääte siia," karjus inspektor. Morel taandus ehmunult ja hoidis veelgi kramplikumalt tooli seljatoest kinni. „Kas kirjutasite täpselt üles, mida see poisike ütles, Mushie? Hüva. Ja nüüd, preili Mac Clure, nüüd jutustan Teile, mida Teie tollel esmaspäeva pealelõunal tõepoolest tegite," pöördus inspektor Eva poole, kes oli vahepeal tulnud teadvusele.

„Teie torkasite Karen Leithi kääripoolega surnuks, pühkisite kääritera taskurätiga puhtaks ja katsusite taskurätti põletada, et hävitada süütõendusi. Mul on kaks asitõendust olemas — ja ma tahaks näha, milline kohtuvõim peaks neid pidama vähesteks, et siinlausutud oletust tõendada. Kui Teie sõber Terry Ring siin tõendab, et tema õhuts Teid tasku-
Terry Ring siin tõendab, et tema õhutas Teid tasku-

rätti põletama, siis langeb ka tema kaasaaitajana kohtu alla.

Meil on tõendus Kinumelt, et Karen Leith oli siis elus, kui Teie jäite üksi elutuppa. Meil on ka Teie oma kinnitus, et selle poole tunni jooksul, mis Teie ootasite, keegi ei läinud magamistuppa, ega väljunud sealt. Kiri, mille oli kirjutanud Karen Leith, tõendab, et tal polnud kellegi võõra poolt ohtu karta. Muidu polnuks ta küllaltki rahulik kirjutama härra Morelile üsna harilikku ärikirja — kirja, mille kirjutamisega tegi ta siis algust, kui Kinume oli talle toonud kirjutuspaberi. Ja see oli hetkel, kui Teie tulite. Meie võime tõendada, et ainult surm takistas teda edasi kirjutamast. Lõpuks meil on Terry Ringi tõendus, et leidis Teid Karen Leithi kohale kummardanult, kui Karen Leith oli veel elus. Ma mõtlen, et sellest jatkub," pööras inspektor Moreli poole.

„Mul pole kriminaalasjades kogemusi," kogeles advokaat.

„Või nii," tähendas inspektor Queen kuivalt. „Seevastu on neid Henry Sampsonil seda enam. Ta on osavaim advokaat Nev-Yorkis. Temaga rääkisin ma ka sellest. Ta leiab olukorra olevat väga huvitava . . ."

Eva nuuksumine muutis järgneva vaikuse veelgi ebamugavamaks.

„Kas ma tohin ühe küsimuse esitada?" ütles Terry Ring äkki temale ebatavaliselt viisakal toonil. „Aga kuidas jääb blondi daamiga katusekambris?"

Inspektor kõlistas, läks oma kirjutuslaua juurde ja istus. „Ja... blond naine. Teie mõtlete Karen Leithi õde?" küsis ta.

„Täpselt nii, tema õde. Kuidas on lood temaga?"

„Mis peaks siis temaga olema lahti?"

„Ärge mõtelge, et Teie saate sellest nii kaua hiilida kõrvale kui olete õnnetu tüdruku toimetanud pidas oma õde üheksa aastat katusekambris vangis.

Teie teate ka, et Esther on põgenenud. Teie teate, et tal põhjust oli Karenit surmani vihata: Karen varastas tema romaanid järjekorras ja laskis nende eest endale suuri summe maksta. Teie teate ka ainsat teed, mida mööda pääses ta tagasi endisse maailma. Peale selle palun mitte unustada, et mõrva toimimiseks kasutatud kääripool on katusekambrist!“

Inspektorile oli Terry Ring nagu õhk. Ta pöördus eelöeldut arvestamata dr. Mac Clure'i poole ja lausus poolsosinal: „Ja — Karen Leithi õde: meie uurisime enesetapulugu, doktor.“

„Teie ei tahagi mind kuulata?“ karjus Terry. „Laipa ei uhtunud lained kunagi kaldale. Esther on avalikkusele teatatud enesetapmise järele jäänud lihtsalt kadunuks. Kui Karen Leith see järgi kolis Jaapanist Ameerikasse, reisis ta kahe isiku saatel. Selle oleme meie teinud kindlaks. Ta reisis nimelt koos Kinume ja ühe blondi daamiga! Viimane ei tulnud kabiinist üldsegi välja ja oli teatava tagamõttega ka vale nime all reisijate nimekirja kantud sisse. Selle blondi daami pärast ei teatanud Karen Leith ka oma New Yorki tulekust ette. Ta tahtis segamatult end siin seada sisse ja peita oma õe.“

„See oli siiski tõsi,“ ütles dr. Scott ootamatult, rohkem küll enda ette. „See oli siis naine, kes tappis dr. Mac Clure'i venna.“

„Häbematu vale!“ möirgas dr. Mac Clure. Tema siniseis silmis välkus ähvardav vihaleek. Doktor Scott muutus veelgi kahvatumaks.

„Ma usun, isa, et meie eksime sihitult ringi,“ tähendas Ellery rahulikult, eemaldudes aknast. „Sina avaldasid nüüd meile, kuidas sina kujutad olukorda endale ette. Kas ei võiks meie ka teada saada, mis sinu arvates tõukas preili Eva Mac Clure'i mõrvama?“

„Motiivide leidmine pole kriminaalpolitsei asi,“ vastas vana Queen vihaselt.

„Ilma küllaldaste põhjusteta on väga raske van-

nutatud mehi selles veenda, et noor neiu tappis oma isa pruudi."

Inspektor kiikus oma tooliga ja siis algas aeglaselt kõnelust.

„Ma võin ütelda, et alul teo põhjus andis mulle tublisti peamurdmist. Ma ei suutnud taibata, miks nii noor ja veetlev neiu, kui seda on preili Eva Mac Clure, võiks saada mõrvariks. Juurdluse kestel olen ma aga ka motiivi leidnud. Kurat võtku! Kui vandekohus seda ei peaks uskuma! Aga lõpuks, mis lähevad mulle motiivid korda," lausus ta õlgu kehitades.

Eva tõstis pea toolileenilt ja vaatas arusaamatuses enda ümber. „Minul . . . minul pidi olema põhjust Karenit tappa?" Ta naeris heledalt ja läbilõikavalt.

„Morel!" Inspektor pöördus advokaadi poole. „Mida teatasite täna minule, Morel?"

Kõikide silmad vaatasid nüüd Morelile, kes ikkagi veel vaikis. Ta ei suutnud varjata, et järgnev kõnelus on talle vastumeelt. Taskurätiga otsmikult ja näolt higi pühkides pöördus ta esmalt nagu vabandavalt dr. Mac Clure'i poole: „Teie peaksite minu olukorda mõistma. Mul pole vähematki lusti olla asjasse segatud. Oli vaid juhus. Kui ma aga selle olin kindlaks teinud, oli minu kui juristi kohus oma avastusest teatada ka kriminaalpolitseile . . ."

„Jätke juba oma pikk sissejuhatus," urises Terry vihaselt.

Advokaat veeretas taskuräti oma higiseis kätes mingiks räpaseks rulliks. Algas siis asjalikumalt. „Juba aastate eest Karen Leith andis minu kätte ühe dokumendi, korraldusega: avada peale tema surma. Ma olin dokumendi hoopiski unustanud, ent täna hommikul meenus mulle pitseeritud ümbrik. Ma avasin. Paberid puutusid kõik Esther Leith-Mac Clure'i. Need olid kirjad, mida vahetatud dr. Mac Clure'i ja Karen Leithi vahel peale Floyd Mac Clure'i traagilist surma. Neis leidub ka juhtnööre selleks, mida

tuleb teha Karen Leithi surma puhul tema õega: Ta pidi transporteeritama tingimata salaja Jaapanist Ameerikasse. Peale selle . . .“

„Kõik on siin,“ ütles inspektor ja koputas sõrmega oma kirjutuslauale. Kui ta nüüd dr. Mac Clure'ile vaatas otsa, siis näis, et ta näol oli teravus ja viha asendunud kaastundega. „Teie pidasite küll saladust, doktor. Ma mõistan ka, miks. Mul on kahju, et pean selle nüüd avastama.“

Dr. Mac Clure tõusis üles, sirutas oma käed paluvalt inspektori poole. „Palun, ärge ütelge seda Evale mitte. Las see jääb. Ta ei tohi seda teada saada!“ sosistas doktor.

„Mul on kahju, doktor. Tüdruk tunneb asja juba ammu. Isegi siis, kui Teie ikka veel usute, et ta ei tea — ma kinnitan Teile: ta teab.“ Ta võttis aktimapist paberilehe ja vaatas Evale otsa. „Preili Mac Clure, siin on Teie vangistuskäsk. Teie olete süüdistatav Karen Leithi tapmises.“

„Ma usun,“ algas Eva kõnelust, püsides vaevu jalul, „ma usun . . .“

„Silmapilk, härra inspektor,“ tähendas Terry Ring laua juurde astudes. „Andke vaesekesele veel üks võimalus. Ta pole ju mingi kurjategija. Viivitage veel vangistuskäsu andmisega. Oodake, kuni Esther Leith on leitud. Esther võib palju rohkem tulla mõrva sooritajana kõnealla kui preili Mac Clure. Tal on selleks kaks põhjust: alatu käitumine õe poolt ja vanatädi raha.“

„Ja,“ ütles inspektor ükskõikselt.

„Morel jutustab Teile pärandusloo. Karen suri enne, kui ta sai 40-aastaseks. Varandus langeb seepärast tema lähemale veresugulasele. Selleks pole keegi muu kui Esther. Ta oli ju Kareni ainus sugulane, Morel?“

„Ja!”

„Kui suure summaga on tegemist?“

„Umbes üks ja veerand miljonit,“ vastas advokaat.

Terry hallid silmad hakkasid võiduröömsalt särama. „Näete nüüd, härra inspektor. Selle summa pärast on mõrv juba mõistetav. Ja mis põhjus pidi olema Eval mõrvaks?“

„Terry, milleks see jutt?“ küsis inspektor mürgiselt.

Terry tõusis üles. „Kui Teie mind just väga palute,“ ütles ta jahedalt, „ma usun, et võin Teile lubada Esther Leithi leida.“

Vana Queen naeratas. „Kaval olete Teie, Terry, küll. Ent unustate siiski ühte: Morel, mis oleks siis rahast saanud, kui Karen elanuks ühe kuu võrra kauem?“

„Siis pärinuks tema,“ lausus Morel, kes muutus üha närvilisemaks, „See lisandunuks tema praegusele niigi suurele varandusele.“

„Ja Karen oli määranud testamendiga kogu oma varanduse heategevaile organisatsioonidele. Kas pole nii?“

„Ja.“

„Teiste sõnadega, Terry, kui Eva Mac Clure poleks tapnud Karen Leithi, siis poleks ta kunagi saanud selle raha omanikuks. Ei tema ega Esther. Mis aga viimasesse puutub, siis oli ta avalikkusele ju ametlikult surnud. Ta pidanuks protsessima enda elavatekirja ja tõendama, et surmateade oli vale. Kasutaotleva sihiga mõrv võis mõttes mõlkuda vaid sellel, kes oli Karen Leithiga sugulane ja pealegi võis veel arvestada, et ta mõrva toimijana ei tule üldse kahtluse alla. See kaalutlus sobib ainuüksi Eva Mac Clure'ile.“ Terry tegi näo ‚nagu ei mõistaks ta enam kogu loost midagi. „Ja siis,“ jatkas inspektor oma kõnelust, „näpujäljed mõrvaks kasutatud kääripoolel ja poolpõlenud taskurätt. Peale selle pole mingit tõendust selle kohta, et Esther Leith üldse selajal elas veel majas, kui toimus kuritegu. Ei, Terry, siin

pole kedagi teist . . . Ent mulle meenus: Teie ütlesite, et teate, kus on Esther Leith?“

„. . . poleks kunagi saanud selle rahasumma omanikuks,“ prahvatas Terry välja inspektori sõnu korrates. „Härra meister, mis on Teiega juhtunud? Olete hulluks läinud või mis? Kuidas võinuks saada Eva pärandatava raha omanikuks? Pärida võib ju ainult veresugulane!“

Dr. Scott näis nüüd ärkavat oma tarretusest: „Härra inspektor! Kas see ongi Teie leiutatud motiiv, ma mõtlen nimelt: minu pruut sai mõrvariks rahaahnusest?“

„Ja muidugi. Ka kättemaksuihast.“

„Isa, kuulsid nüüd?“ küsis. Kättemaksuihast!“

„Jätke juba kord oma kometimäng,“ ütles inspektor valjult. „Doktor Mac Clure on sama vähe Teie isa, kui mina!“

„Pole — Eva — isa?“ kordas dr. Scott segaduses.

„Kättemaksuihast?“ meenutas Eva inspektori sõnu ja taarus jalgel.

„Kättemaksuks selle eest, mida Karen Leith tegi oma õele,“ jatkas inspektor oma kõnelust Eva poole pöördunult. „Sellepärast, et ta Esther Leithi pidas 9 aastat vangis, röövis tema tööd, elu, perekonna, õnne . . .“

„Ma kardan,“ ütles Eva jõuetult, „ma usun, et kaotan siinsamas mõistuse, kui keegi . . . mulle ei ütle . . . mis . . . mina . . .“

„Kurat ja põrgu! Mis läheb Evale korda, mida tegi Karen Leith oma õega! Teie olete kõik hullud!“ ütles Terry vihast ülekeedes vahele.

Inspektor aga vastas rahulikult: „Ma usun, et paljugi. Tahaksin meeleldi teada, mis oleksite teinud Teie, Terry, kui Karen Leith pidanuks Teie ema 9 aastat vangis?“

„Tema — ema —!“ kähises dr. Scott.

„Täpsalt nii, dr. Scott. Esther Leith-Mac Clure on Teie pruudi ema.“

Eva pilk kivistus kaugusse. Siis aga hüüatas ta äkki: „Minu ema!" Ta häälel oli hirmuäratavalt võõras kõla. Terry Ring ja Ellery Queen kargasid kiiresti appi, kui Eva teadvust kaotades hakkas maha langema. Ta vajus Terry kätesse.

„Tänan, mul on juba jälle hea," ütles Eva ja tõukas Terry endast eemale. „Palun, jätke mind rahule!"

„Ta ei teadnud seda tõepoolest mitte," vannutas doktor inspektorit. „Vaikisin sellest alati." Aga vana Queen jäi umbusklikuks ja doktor oli ilmselt suures segaduses. „Eva! Eva, mu varandus!"

„Ütles ta, et ta oli minu ema?" küsis Eva ja vaatas inspektorile iseäraliselt otsa. Ta näis nüüd end täielikult kogunud olevat.

Aga doktor Mac Clure nägi ta silmade ilmet, lükkas doktor Scotti kõrvale, võttis Eva käe ja juhtis ta kui abitu lapse tugitooli juurde, millel tavaliselt istus inspektor. „Palun klaas vett."

Terry oli kui välk toast kadunud ja oli sama kiiresti jälle tagasi käes paberist keeratud rull veega. Doktor Mac Clure hõõrus Eval käsi ja jalgu ja andis talle juua. Eva kosus pikkamööda ja sai alles nüüd täielikult teadlikuks olukorrast ning peagu ebainimlik valu hiilgas ta silmis.

„Kui hirmus!" õhkas ta ja toetas näo doktor Mac Clure õla vastu.

„Ja, ja . . . on juba hästi," ütles doktor ikka ja jälle. „Kõik on minu süü. Oleksin pidanud sulle seda juba ammu ütlema. Nuta end ainult välja."

„Ta ütles . . . Siis oli Karen minu tädi. Sina oled minu isa! Tema — tema on minu ema."

„Olin veendunud, et sa seda kunagi ei kuule. Ja kui siis kuulsin, ta olevat surnud . . . ja . . . kust pidin

ma tõtt teadma? Siis ei tahtnud ma sul elu raskeks teha."

„Oo isa! Minu ema!"

Ellery vaatles doktor Mac Clure'i. Ta oli rahulikum, kui kunagi peale aurik „Panthial" olemist ja näis, nagu sirguks ta inimesena, kes äkki on vabanenud suurest raskusest.

„Joo veel veidi, Eva."

Inspektor ütles: „Kõik on ju väga kena, aga kardan, et pean teid paluma..."

Suur mees vaatas talle otsa ja inspektor hammustas endal huulde ning istus.

„Pean nüüd kõik teada saama," ütles doktor ja silitas Eva juukseid. „Ja, tema on sinu ema — imestusväärselt ilus ja tark naine. Ilusaim naine, keda kunagi olen näinud."

„Tahan tema juurde, pean teda nägema," nuuksus Eva.

„Meie leiame ta. Rahustu ainult, laps. Siruta end õieti välja." Ta asetas Eva nahkdiivanile mugavamini ja tõusis, et rahutult edasi-tagasi käima hakata. „Ma ei unusta kunagi telegrammi, mille Floyd mulle sinu sündimisel saatis. Ta oli nii uhke. 1916. aastal, millal sinu vanaisa Hugh Leith suri... Kaks aastat hiljem juhtus õnnetus ja sinu ema sai närvivapustuse. Karen" — mehe nägu tumenes" — Karen kirjutas sellest mulle. Läksin otsekohe Jaapani ja jätsin kõik muu hooletusse. See oli 1918 a. lõpul, varsti peale sõjariistaderahu."

Eva lamas väikesel diivanil ja kujutles oma ema. Suur oli ta niisiis, tuhkvalgete, tihedate juustega, ilus, väga ilus ja jalg, mis vaesekesel oli kange, oli õieti ainuke, mis teda maaga sidus, oli ainuke, mis ei olnud kõrge ja ülev.

„Esther oli sanatooriumis. Floydi surma tagajärjel olid ta närvid täielikult läbi. Hulgaks ajaks kaotas ta isegi mõistuse. Aga ta sai jälle terveks. Protsessi ajal muutis ta end äkki. Tal ei olnud enam üldse elu-

tahet — ma ei tea isegi täpselt, kuidas kõik see temaga juhtus."

„Mäletas ta kurba juhust?" küsis Ellery.

„Selles just häda oligi: ta ei mõelnud üldse millelegi muule. Nägin otsekohe, et kujutlus, nagu oleks tema Floydi surmas süüdi, jälgib teda elu lõpuni. Ta on väga tundeline inimene, õieti öelda närvipundar. Juba siis oli ta luuletaja, kellele ennustati kuulsat tulevikku."

„Aga miks ei saanud ta oma kujutlusest lahti, doktor? Oli tal tõepoolest halb südametunnistus?"

„Uurisn kogu sündmust põhjalikult: Floydi surm oli täiesti juhus. Aga ma ei suutnud teda veenda, ta oli nagu meeletu. See oli nagu oleks mingi võõras ja vaenulik võim mängus olnud."

Kui kohutav, mõtles Eva. Vaeseke! Ta oli ikka salaja oma sõbrannasid nende emade pärast kadestanud, isegi neid, kellel olid pealiskaudsed ja kõrgid emad. Eva silmad täitusid uuesti pisaratega. Ja nüüd, kus tal peagu ema oli? Skandaal — vangistus! Võibolla . . .

„Jäin, nii kaua kui võisin, Jaapanisse. Karen oli väga ametis, et kõike korraldada. Nüüd, kus ta isa surnud, ütles ta, et ta peab omale mingi teenistuse muretsema. Ta hoolitses ka Estheri eest. Esther ei näinud enam mingit elueesmärki, ta ei olnud enam võimeline isegi oma last kasvatama. Usun, juba siis," hüüdis äkki doktor ja tõstis rusikas käe, „haudus Karen välja kuratliku plaani." Ta hääl vajus sosinaks. „Aga kuidas võisin mina seda teada?"

Inspektor ei tundnud end kuigi mugavalt. Ta avastas alles nüüd, et Morel oli kasutanud segadust lahkumiseks. Midagi ei klappinud seekord, oigas ta seesmiselt ja surus huuled kõvasti kokku.

Doktor Mac Clure ütles nüüd Evale: „Siis tegi Karen mulle ettepaneku sind kaasa võtta ja adopteerida. Siis ei olnud sa veel kolme aastatki vana. Loomulikult teadsin, et sa kunagi ei mäleta Jaapanit ega

kõike, mis selle maaga seoses. Nii adopteerisingi sinu. Vajasime selleks Estheri allkirja ja minu suureks imestuseks andis ta selle ilma põiklemata. Ta koguni püüdis minust võimalikult ruttu vabaneda — ja nii sõitsin koos sinuga ära." Mees vaikis hetke. „Ning seal oleme nüüd."

Eva vaatas üksisilmi põrandale. Esimest korda selgus talle kogu situatsiooni piinlikkus ja raskus. Eva Mac Clure mõrtsukas! Tema ema . . . Loomulikult öeldakse, see on pärit pärivusest: tapahimu ja kättemaksulust. Kuidas võib ta neid vastupidises veenda? Ja kuidas Dicki?

Ta pööras aeglaselt pea. Dick seisis ukse juures, tammus jalalt jalale ja näis sellisena, nagu sunniks teda midagi, mis talle ei maitse, neelama. Äkki taipas Eva, et ta kihlatu tema heaks polnud midagi teinud. Absoluutselt mitte. Istus vaid osavõtmatult seal ja ei pakkunud talle mingit tuge. Ta mõtles vaid oma heaolule ja kuidas ta sellest kõige hõlpsamini lahti pääseks.

„Dick, miks ei ole sa kodus? Sinu kõnetunnid — haigemaja . . ."

Eva vaatles teda nii isikliku huvita ja tähelepanelikult, nagu doktor Mac Clure jälgis tavaliselt kloroformeeritud mereseakese tõmblemisi.

Aga ta ütles tõrjuvalt: „Mis sa räägid rumalusi, Eva. Nüüd, kus seisan sellise hullumeelse kaebuse all . . ." Ta tuli tüdruku juurde, kummardus tema kohale, et Evat suudelda. Ta huuled olid jääkülmad, kui nad puudutasid Eva põske.

Siin oleme nüüd, mõtles Eva. Siin laman mina kui loom lõikuselaual. Minu elu, mõtted, lootused — kõik kistakse nende meeste ees halastamatult paljaks . . . Sellest kibedusest kogus ta otse ürgelist jõudu. Ta tõusis järsult.

„Teie ei tohi mind enam hirmutada," paiskas ta kirglikult vaikivale inspektorile näkku. „Käitusin kui kohkunud laps. Aga ma ei lase end enam teie juttu-

desi kohutada. Mina ei tapnud Karenit, ma ei teadnud ei seda, kes mu ema oli, ega ka seda, et ta veel elus. Sõrmejälgede ja põletatud taskurätiku jaoks andsin teile juba rahuldava vastuse. Miks olete õieti ni halb ja kuri minu vastu . . ."

„Nii on õige, väike," naeris Terry Ring. „Ütelge vanale kord õieti oma arvamine otse näkku."

Aga ka Terry sai oma osa. „Ja Teie, miks ei ütle te lõpuks ometi, kus on minu ema, kui seda teate?" pööras Eva tema poole. „Viige mind silmapilk tema juurde!"

Terry oli veidi kohmetanud. „Nii lihtne see ei ole, Eva. Ma ei ole ju ka öelnud, et ma täpselt teaksin, kus ta on, vaid hoopis, et ma võibolla ta leiaksin, kui ma . . ."

„Miks ei sunni te teda ütlema," hüüdis Eva inspektorile. „Teie võite küll vist ainult naisi hirmutada, mis? Aga kui mees teie ees seisab, siis . . ."

Terry haaras tüdruku käe. „Kuulake kord rahulikult, laps . . ."

Eva raputas end lahti ja rääkis vanale Queenile edasi: „Näidake ometi, mida võite. Te peate mu ema leidma. Kas te ei suuda ette kujutada, mis see temale tähendab: olla üheksa aastat luku ja riivi taga ja siis äkki üksinda New-Yorgis ümber hulkumas."

Inspektor Queen noogutas kirjutajale. „Aitab, Mushie. Saatke mulle Thomas Velie. Ta peab kaebealuse ära viima."

Aga enne kui kirjutaja suutis ruumist lahkuda, kisti uks lahti ja suur, halvasti raseeritud mees, must sigar suus, astus sisse. „Hallo, suur seltskond!" hüüdis doktor Prouty, kohtuarst. „Minu kaastunne doktor Mac Clure. On teil üks silmapilk aega minu jaoks, Queen? Mul on uudis teile, mis võibolla teile kogu loosse hästi ei passi."

„Mis loosse ei passi?" kordas inspektor.

„Teate ju kääripoolt, mis Leithi kirjutus[illegible] oli?"

[illegible] trom-

[illegible] „Kas

„Ja . . ?"

„Karen Leith ei ole nendega tapetud."

Terry Ring küsis üldises vaikuses veidi nohisedes: „Mis teate siis teie sellest?"

„Loodan, et te ei luba endale mõnd nalja vana mehega?" küsis inspektor.

„Mina naljatan harva," vastas Prouty kannatamatult. „Mul on vähe aega, sest pean otsekohe lahkamiskambri tagasi minema. Aga esimene läbivaatus, mis tehti teisipäeval, vajab täiendamist."

„Igatahes on mul tundmus . . ." urises inspektor.

Terry Ring läks arsti juurde ja surus ta kätt. „Hurraa! Päästetud!" Siis pöördus ta Eva juurde ja juhtis tüdruku diivani juurde. „Istuge ometi, väike — pange tähele, nüüd mõistetakse teid õigeks."

Segaselt laskus Eva diivanile. Ta ei olnud veel kunagi oma elus nii tähelepanelik ja elav olnud. Ja siiski ei taibanud ta doktor Prouty ja Terry sõnu. Kääripool . . . sõrmejäljed . . .

„See oli minu süü," ütles Prouty. „Jätsin lahkamise ühe oma noore, üsna kogenematu kolleegi hooleks, kuna juhtum näis äärmiselt lihtsana . . ."

Ellery haaras äkki mehel käisest: „Prouty, taeva nimel, hoidke eessõna omale, muidu . . . Kui ta kääripoolega ei tapetud, millega siis?" .

„Teisega . . . Aga võibolla annate mulle võimaluse . . ."

Ellery istus nii ägedalt inspektori lauale, et see ragises. „Nüüd jutustage veel vaid, et haav, mille kääripool tekitas, ainult selleks oli tehtud, et teist, surmavat haava varjata."

„Ja kes on üldse midagi sellest öelnud, et esimene haav teise poolt kaetud on?"

„Aga kui ma teilt küsisin . . ."

Prouty ringutas käsi. „Inspektor, võtke ühendus hullumajaga. Ja siis näidake mulle kääripoolt."

Vana Queen võttis vatti mähitud kääripoole saht-

list. Prouty mässis terase vatist välja. „Ahaa! Niisiis oli mul õigus.“ Ta viskas kääripoole lauale ja võttis taskust väikese karbikese. Karbikeses lamas vatil sätendav metallikild, millel oli täpselt kolmnurga kuju.

„Selle killukese eemaldasin äsja kõrist. Minu assistent ei pannud seda tähele,“ seletas Prouty ja ulatas karbikese inspektorile.

„See on kääri terav ots,“ ütles vana mõtlikult. Löögi juures murdunud.“ Ta heitis pilgu kääripoolele, mis lamas laual. „Selle kääripoole ots siin on täiesti terve.“

„Aga see on siiski samasuguste kääride ots, eks?“ küsis Terry.

„Mis arvad sa sellest?“ pöördus inspektor Ellery poole.

„Puudub kahtlus: see killuke kuulub kadunud kääripoole juurde.“

„Siin on teil õigus, Prouty,“ ütles inspektor rusutult. „Siis ei saa see kääripool olla tapariistaks, vaid selleks oli teine pool.“

„See on vast lahendus!“ hüüdis Terry ja jooksis Eva juurde. „Te magate täna öösel siiski oma voodis, väike.“

„On teine kääripool leitud?“ küsis Prouty ja läks juba ukse poole.

„Ei.“

„So... no veidi halvasti.“ Prouty muutus veidi kohmetuks. “Hm, doktor Mac Clure, palun, ärge arvake, et me alati nii saamatult töötame. Oli alles üsna algaja, sellepärast...“

Doktor Mac Clure heitis käega.

Ellery hoidis arsti tagasi. „Kas leidsite, muide, veel midagi, Prouty? Ma ei ole ettekannet veel lugenud.“

„Ei midagi iseäralikku. Südamekambri tromboos.“ Prouty pöördus doktor Mac Clure poole. „Kas

teadsite seda, oleti ju tema majaarst?"

„Oletasin seda," ütles Mac Clure.

„Südamekambri tromboos?" kordas Ellery. „Mõtlesin, et selline haigus esineb ainult meeste juures."

„Ta esineb meeste juures sagedamini kui naiste juures," ütles Prouty, „ei ole aga ka naiste juures harulduseks. Karen Leithil oli haigus juba üsna kuri. Sellepärast heitis ta ka nii ruttu hinge."

„Kiireks nimetate te seda? Ta elas ju veel vähemalt viisteist minutit."

„Kõrisõlmevigastusega elatakse üldiselt veel kuni paar tundi. See kestab nii kaua, kui ollakse verest tühjaks jooksnud. Südame nõrkuse juures läheb see aga märksa kiiremini."

„Veel midagi?"

„Ei midagi erilist. Verevaesus ja nõrk magu. See oleks kõik. Nüüd pean aga minema. Nägemiseni!" Ja doktor Prouty oli kadunud.

„Ma ei öelnud Karenile midagi ta südamehaigusest," seletas dr. Mac Clure. „Et teda mitte rahutuks teha. See ei olnud veel kuigi kurjaloomuline. Tema rahulike eluviiside juures oleks tal veel palju aastaid ees olnud."

„Mulle näis," ütles Ellery, „nagu oleks ta kaldunud raskemeelsusse."

„Tal ei olnud kunagi ühtki teist arsti, oli seega ideaalne patsient," ütles doktor Mac Clure tusaselt. „Ta jälgis mu korraldusi täpselt. Usun, ta tahtis veel kaua elada," lisas ta kibedalt juurde.

„Kuidas võis ta sellises olukorras mõelda abielule? Ta pidi ju teadma, et peab Estheri saladust edasi hoidma?"

„Ta rääkis ikka modernsest abielust, lahutatud elamutega, kusjuures kummalgi oleks oma kutse ja nii edasi. Ta tahtis ka oma tüdrukunime alles hoida. Pidasin seda kõike vaid lihtsaks naise tujuks ja ei pööranud sellele tõsisemat tähelepanu. Täna aga,

täna tean, et kõik need nõudmisel olid selleks, et varjata ta pettusi ja kelmusi.“ Väikese pausi järele purskas ta: „Kole, kuidas naine võib meest küll narriks pidada.“

Ehk mees naist, mõtles Eva. Ta ütles päris rahulikult ja nagu üleolevalt: „Kas sa ei tahaks kõnetundi minna, Dick? Tänaseks olen ometi väljaspool hädaohtu, kas pole nii, härra inspektor?“

Inspektor võttis vastuse asemel laualt vangistamiskäsu ja rebis selle pooleks. „Vabandage,“ ütles ta ametlikult.

„Siis võin ma küll minna, Eva,“ arvas doktor Scott. Rääkimine oli talle raske. „Niisiis, ma lähen. Külastan sind õhtu eel.“

„Ja,“ ütles Eva. Kui mees teda jälle suudelda tahtis, keeras ta pea kõrvale.

„Võite nüüd kõik minna,“ ütles inspektor. „See tähendab — ei. Üks silmapilk veel. Preili Mac Clure, kas juhtusite esmaspäeval juhuslikult ka teist kääripoolt nägema?“

„Ei, härra inspektor,“ Eva kuulis teda vaevalt. Kallis neljanurgelise briljandiga sõrmus, doktor Scotti kink, ta parema käe neljanda sõrme ümber põles kui tules.

„Ja kuidas oli teiega, Ring?“

„Ka mina ei näinud midagi,“ vastas Terry.

„Võibolla pistsite selle oma tasku, mis? Ja laksite sellega esmaspäeva pealelõunal oma teed, kui teid minna lasksin, ah?“ küsis vanahärra nüüd üsna kibedalt. „Oleksin pidanud laskma ka teid...“ Ta ei lõpetanud lauset.

„Tulge, Eva,“ ütles Terry lõbusalt irvitades. „Kui te siit küllalt kiiresti ei kao, laseb ta teid veel oma nahkdiivani kasutamise pärast uuesti vangistada.“

13.

Terry Ring oli kõige paremas tujus, kui nad lõpuks all tänaval politseimaja ees seisid. „Kutsun teid

kõiki vana Fundi juurde," hõiskas ta täis elulusti. „Ainult selline vana hiinlane oskab õigeid pannkooke küpsetada."

„Mulle on ükskõik, kuhu lähme," ütles Eva. Ta hingas sügavalt ja mõnuga — ta ei olnud kunagi varem märganud, kui puhas ja ilus oli õhk, mida hingatakse vabaduses. Isegi siin, tolmuses ja umbses New-Yorgis.

„Kas tulete kaasa, doktor?"

„Ma ei või pannkooke süüa," ütles doktor, mõtted laiali.

„Siis lähme juba kuhugi mujale..."

„Ei." Doktor suudles Evat põsele. „Mine sina, laps, kaasa ja unusta kõik. Eks?"

„Tule siiski kaasa, papa, meie lähme siis..." palus Eva.

„Väike jalutuskäik on mulle palju tervislikum." Ta katkestas ja ütles siis äkki ja ilma nähtava sidemeta: „Palun, ära nimeta mind kunagi teisiti, kui tegid seda nüüd, Eva!" Ta pöördus ja kadus kiiresti tänavatungi.

„Tore mees," ütles Terry. „Ja kuidas on teiega, Queen? On ka teil midagi muud ees? Või olete võibolla liig väsinud?"

„Mul on nälg," seletas Ellery.

Terry peitis oma pettumuse ja hüüdis: „He, taksi!" ja Eva pidi tahtmatult naeratama.

Lühikesel sõidul hiinlaste linnaossa vadistas Terry vahetpidamata. Kui auto peatus, viskas ta juhile rahatähe ja hüüdis: „Ülejäägi eest võid omale midagi sisse võtta, mu poiss." Siis juhtis ta kaaslased läbi kitsa tänava millegi juurde, mis näis mingi sissekäiguna.

„Arge laske end sellest kohutada, kuidas siin välja paistab. See siin on eht, mitte võõraste sissemeelitamiseks ehitatud. Ka külalisteks on siin peamiselt hiinlased. Hallo, Fung," tervitas ta laiade

põsesarnadega hiinlast, kes restorani sissekäigul seisis, terve hulga kummardusi tegi ja kogu näost naeris. Peale kolme vana hiinlase, kes õlleklaasidest riisiviina jõid, oli lokaal tühi.

„Jäta pealegi, Fung, küll ma otsin ise oma laua — ainukese, kuhu julgesti istuda võib.“

Ta juhtis seltskonna ühe nurgalaua juurde ja hoidis rüütellikult Evale tooli valmis.

„Ei maksa hirmu tunda. Seinad on küll üsna määrdunud, kuid seeeest on köök hiiglapuhas. Tahate oma silmaga näha?“

„Ei, tänan.“

„Ahaa! Tahtsin vaid näha, kas väikesed lohukesed suunurkades veel olemas on — ja, neid peaksite palju sagedamini näitama. Ja teie, Queen? Olge ometi veidi lõbusam! Või jälle mõni uus idamaa teooria?“

„Rahu!“ ütles Ellery haavunult. Siis oigas ta: „Tahaksin teada, mida siin ka ristiinimesele süüa on.“

„See jätke juba onu Terry hooleks. Hei, Vei!“

Hiinlane, põllega kõhu ümber ja ilma kraeta, tatsas lähemale. Terry kamandas: „Suur kuhi Wan-Tani. Kolm munakooki, neerud, kapsaid sealihaga, suured kuhilad riisi, veini, teed. Ja nüüd lase käia, mu poeg!“

„Seda ei suuda ju ükski inimene süüa,“ ütles Eva. „Tahaksin kõige enam ühe pannkoogi ja veidi teed.“

„Teie sööte, mis ma teile taldrekule asetan.“ ütles Terry otsustavalt. Siis heitis ta kübara üle õla ja nagu mingi ime läbi juhitud kukkus kübar otse nakki. „Tõmmake rahulikult kuub seljast, kui teil palav on, Queen. Fungil ei ole midagi selle vastu.“

„Aga võibolla preili Mac Clure’il?“

„O ei,“ naeratas Eva.

„Nii on õige, — on teil nüüd juba parem?“

„Te ei anna ju mulle üldse aega kogumiseks. Kus on mu ema?“

Terry vaatas kõrvale. Just nüüd traavis ka Wei köögist nende poole. Nagu kollasepealine atlas kandis ta hiiglasuurt kandikut, mis oli kausside ja kausikestega täidetud. „Ma ei tea,“ ümises Terry.

„Aga te ütlesite ometi ...“

„Tean, mida ütlesin,“ ta pöördus uuesti tüdruku poole ja võttis ta käe. „Tahtsin vanale Queenile anda vaid veidi sööta, et aega võita.“

„Siis ei tea teie seda tõepoolest mitte,“ ütles Eva. „Keegi ei tea.“

„Ärge võtke seda nii traagiliselt. Teie isal oli õigus: te ei tohi alalõpmata sellele mõelda. Kõik lõpeb veel hästi.“

Wei tuli ja asetas hääletult toidunõud lauale. „Wan-Tan“ ütles ta ja eemaldus uuesti.

See oli läbipaistev hiina supp, milles klimbid ja seapekivürflid ujusid. Lõhn oli meelitav. Terry hõõrus käsi ja hüüdis: „Nii, mu laps, nüüd andke mulle oma taldrek. Tunnete seda hiina suppi? Kui mina noor olin ja tänaval ajalehti müüsin, siis ...“

Ja ta jutustas vahetpidamatult lugusid oma noorusest ja vempudest, nii et Eva ei pääsenud enam oma närivate mõtete juurde tagasi ja lõpuks naermagi pahvatas. Ellery märkas kõike seda lõdvalt ja tuli rõõmustavale tulemusele, et Terry Ring ei olnud mingi seltskonnalõvi peenete maneeridega, küll aga mees, kellel süda õigel kohal. Pealeselle ei teadnud õieti keegi kunagi, mida ta õieti enda ette mõtles.

„Supp maitseb suurepäraselt,“ tähendas Ellery. „Ärge pange aga pahaks, Terry, kui ma nüüd katkestan Teid autobiograafia üksikasjade esiletoomises. Teie meenutate praegu mulle meest, kes pimedas selleks vilistab, et end julgustada.“

„Ah soo, Teie olete ju ka siin,“ pomises Terry ebaviisakalt.

„Mis pean [illegible]?“ ütles Eva kahtlevalt.

„Teil on õigus, härra Queen. Pole mõtet pead jaanalinnu kombel liiva sisse peita ja end kujutleda nägematuna."

„Võtke parem pisut munakooki," pakkus Terry.

„Teie olete minu vastu ülilahke, Terry, ent sellel pole mõtet. Ma olen kõrvuni sees tolles neetud asjas. Seda teate Teie paremini."

Terry vaatas Elleryle näkku. „Teie tunnete oma vana paremini kui mina. Mis võiks ta nüüd ette võtta?"

„Tõenäoselt asub teist kääripoolt otsima. Teie ei näinud siis seda tõepoolest kusagil, Eva?"

„Ei, tõesti mitte."

„Kääripoolt polnud enam seal," ütles Terry rõhutult. „Kes ka ei toiminud mõrva, see on nähtavasti mõrvariista võtnud endaga kaasa. Teie vana teab seda päris kindlasti. Tema mehed otsisid maja suurima põhjalikkusega läbi. Ükski tolmukübemeke ei jäänud puudutamata . . ."

Ellery raputas pead. „Ma ei tea tõesti, mida kogu loost pean arvama. Alul näis asi üsna lihtsana, ent nüüd muutub ta iga hetkega üha komplitseeritumaks."

„Ma olen rõõmus vähemalt ühe asja pärast: minu ema ei võinud olla mõrvariks," lausus Eva ootamatult ja asus maitsema munakooki. „Muidu polnuks katusekambrisse viiv uks mitte riivis."

„Igal juhul on meil nüüd veidi aega hinge tõmmata — umbes senikaua, kuni minu isa avastab, et uks oli riivis," arvas Ellery.

„Kuidas peaks ta selle avastama? Ainult seljuhul, kui keegi meist kolmest ei suuda suud pidada," ütles Terry tumedal pilgul lauakaaslasi vaadeldes. „Kahjuks on aga veel keegi, keda ma ei usalda."

„Kes?" küsis Eva ja punastas siis, sest ta teadis, keda mõtles Terry.

„Noormees, kes kinkis Teile selle briljandi. See

Scott! Tahaks vaid teada, kuidas tema sellele tuli ... Soovite preili veel paar neerutükikest?"

„Palun, ärge rääkige nõnda halvustava tooniga Dickist. Ta on segaduses, see on ju ka mõistetav. Ühelegi mehele ei meeldiks, et tema pruut on kahtlustatav mõrva toimimises."

„Ja, Teile peab see meeldima? Kuulge mind, väikene: laske sellel mehel minna oma teed, sellest pole kahju."

„Ma palun tungivalt lõpetada!"

„Kas tohiksin ma selle romantilise vahemängu hetkeks katkestada?" küsis Ellery viisakalt, vahetades hiinalised söögipulgad kahvli vastu, kuna katsed pulgakestega riisi suhu panna jäid tagajärjetuks. „Mulle meenus midagi."

Nagu ühest suust hüüdsid Eva ja Terry: „Mis siis?"

Ellery pühkis huuli paberservietiga. „Kus seisite Teie, Eva, kui meie sõber Terry avastas, et katusekambri uks oli riivis?"

Terry pilutas silmi ja lausus: „See on ju ükskõik."

„Võib olla ka mitte. Kus, Eva?"

Eva vaatas esiteks Terryle ja siis Elleryle. „Ma arvan, najatasin seljaga kirjutuslaua vastu ja vaatasin Terryle otsa."

„Õige," täiendas Terry. „Miks?"

„Kas nägite riivi enne, kui Terry asus ukse juurde?"

„Ei. Ukse ees oli sirm. Mina juhatasin kätte koha, kus oli uks ja Terry tõukas sirmi eest kõrvale."

„Ta seisis siis järelikult ukse ees ja varjas Teie eest lukuosa. Riivi nägite Teie alles siis, kui Terry astus kõrvale. Kas pole nii?"

„Ka siis ei vaadanud ma seda lähemalt. Terry vaid ütles mulle, et uks oli riivis."

„Silmapilk!" Terry lõpetas suumatsutamise. „Mille poole Teie tüürite, Queen?"

Ellery lõi järsult selja sirgeks. „Teie teate ju, et

olen üks uskmata-toomastest, Terry. Mul pole enne rahu, kui ma pole põhjalikult läbi uurinud iga võimalust."

„Teie pikad sissejuhatused teevad minu alati haigeks!"

„Siin on praegu olukord, mis võimaldab olemasolevate tõsiasjade najal vaid ühe lahenduse. Teoreetiliselt võttes on Kareni magamistoast kolm väljapääsu. Esiteks — aken, ent see on võrestatud. Teiseks uks katusekambrisse, ent see oli riivis. Kolmandaks on käik läbi elutoa. Eva aga tõendab, et keegi ei käinud läbi ja ta ise ei lahkunud viivukski toast. Loogiline järeldus: Eva tappis oma tädi. Ta on ainus, kes võis tulla mõrvaga toime! See tähendab muidugi seljuhul, kui usume, et tõsiasjad sobivad oletusega."

„Aga kuna ta seda pole teinud," lausus Terry võitlushimuliselt, „mis siis?"

„Ainult kannatust, mu poiss. Ma selgitan kõik, lähtudes eeldusest, et Eva on süütu."

„Tänan," ütles Eva irooniliselt.

Järelikult — milliseile tõsiasjule toetume oma loogilises ehituses? Aken? Olen veendunud isiklikult, et seda polnud kuidagi võimalik kasutada väljapääsuks. Elutuba? Kui usume, et Eva on süütu, siis peame uskuma ka, et ta räägib ka tõtt, kui ütleb: keegi ei käinud toast läbi. Jääb järelikult meile üle vaid kolmas võimalus ja nimelt — uks katusekambrisse. Ja nii imelik, kui see ka ei oleks, Terry, mina ei leia tõendusi sellele, et uks oli riivis . . ."

„Ma ei mõista Teid põrmugi," ütles Terry aeglaselt.

„Ma imestan, miks Teie mind ei taha mõista. Kust peaksime meie teadma, et uks oli riivis, kui Eva tormas magamistuppa ja leidis oma sureva tädi eest? Kas ta nägi ukseriivi? Ei: sirm varjas. Siis tulite Teie ja võtsite sirmi eest ja ütlesite, et uks oli riivis. Kas nägi siis Eva riivi? Jällegi — ei. Varsti kaotas aga Eva teadvuse. Alles teadvusele tulles, ütleme,

nägi ta riivi. Ja siis hakkasite Teie tema kallal askeldama avamiseks, mis nähtavasti ka polnud kerge, kuna riiv käis kangesti. Ent kõike seda alles siis, kui Eva oli vahepeal olnud teadvusetu."

„Keda Teie tahate siis nüüd liimile vedada?" Terry oli muutunud näost tumepunaseks. „Ta oli vaid paar sekundit oimetu. Ja riiv käis tõepoolest kangelt."

„Ja — seda tõendate ikkagi vaid Teie," põristas Ellery venitades. „Meie peaksime tugenema siis ainult Teie sõnadele."

Eva vaatles Terryt kasvava uudishimuga. Terry oli suures segaduses ja vihast otse lõhkemas, et Eva kartis teda iga silmapilk Elleryle kallale kargavat. Ent mees kogus end siiski ja lausus surutud häälel: „Hüva, oletame, et valetasin Evale. Oletame, et uks ei olnud riivis, kui ma selle eest tõmbasin sirmi ja ma vaid püüdsin teeselda, nagu oleks see riivis. Kuid miks pidin tegema nii? Mis kasu olnuks mul sellest?"

Ellery maitses veidi kapsaid ja tähendas siis. „Kui uks polnud riivis, siis on seega üks uus võimalus. Ja see on ka põhjuseks uuele teooriale: Keegi võis katusekambri kaudu tulla tuppa, sooritada mõrva ja tuldud teed ka põgeneda."

„Aga miks pidin mina siiski ukse lahtiolu varjama?"

„Oletame korraks," lausus Ellery suutäie puremist lõpetades. „Et Teie tapsite Karen Leithi."

„Idioot! Teie hullumeelne!" möirgas Terry.

Fung jooksis käsi ringutades juurde. „Palun mitte lärmata, palun mitte karjuda! Tasem!"

„Mine põrgu!" karjus Terry. „Mina tapsin Karen Leithi? Miks..."

„Rahustu, Terry! Ma pole ju tõendanud, et sina oleksid mõrvanud, ma kõnelesin vaid võimalusest," ütles Ellery kõigutamatu rahuga. „Kas Teie ei suuda siis minu filosoofilist mõttekäiku mõista? Kui uks polnud riivis, siis peaksite ju olema Teie see, kes

tungis katusekambri kaudu magamistuppa ja surmama Karen Leithi, ajal kui Eva istus elutoas ja ootas. Siis lahkusite tuldud teed ja tulite eesuksekaudu majja tagasi, et riivistada ust."

„Ent, miks?"

„Miks? See on ju nii lihtne: Teie tulite tagasi, et Evat enda asemel viia lõksu. Teil tarvitses vaid uks riivistada, et Eva tuleks ainuvõimaliku mõrvarina kõne alla."

„Ah-haa," ütles Terry pilkavalt. „Teie olete püstihull. Kui esiteks oleks ka teeselnudki, nagu olnuks riiv ees, ja sellega tahtnud süüdistust veeretada Evale, siis ütelge, miks tegin ma siis hiljem ukse riivist lahti, et väikest päästa? Kurat ja põrgu, ütelge mulle miks?"

„Ja," ütles Eva hingeldades. „Sellel poleks ju siis olnud mõtet, härra Queen."

„Seda ei tea ma silmapilgul mitte," vastas Ellery. „Ent siiski, oletus on. Tore tükk . . . Terry, püüate oma ohvrit pigist päästa, kui olete ta enne maailma lihtsaimal ja labasemal kombel sisse vedanud. Nagu tükikene romaani seiklusi tõelikkuses. Läbi ja läbi romantiline. Suur ja saatuslik kirg. Teie armusite Evasse, nõnda-öelda esimesest silmapilgust. Ah-haa. Kas pole nii? Kelner, veel üks pudel seda vastikut veini!"

Eva läks punaseks kui vähk ja klõbistas otstarbetult kahvliga taldrekul. Terry Ring armus temasse! See oli totrus. Ta oli ju nii enesekindel, külm, ametlikult uuriv ja üldse võimas — ei, tema jaoks ei võinud olla armastust esimesest silmapilgust. Ta talitas ju alati ettevaatlikult ja läbimõeldud kava järgi. Eva heitis talle vargsi riivava küljepilgu ja imestus, kui nägi Terryt taldreku kohale kumarduvat, et oma nägu varjata. Ta sõi nagu vihaga, ent tema ilusad väikesed pruunid kõrvad olid punased kui veretilgad.

Ellery pani tühjendatud veiniklaasi käest ja ohkas. „Igal asjal on oma põhjus. Ikka ja alati."

„Mul hakkab juba Teie lorist villand," ütles Terry kurjalt. „Mina pole Karenit tapnud. Ja riiv oli ees. Ja ei armu üldse mitte. Saite nüüd aru?"

„Mina ei ütleks seda nii ägedalt ja ebasõbralikult," lausus Ellery. „See pole kuigi armastusväärne meie daamist lauakaaslase suhtes. Vabandage aga mind üheks silmapilguks... Wei, ma pean telefoneerima."

Wei kumardus maani ja asus siis teejuhiks.

Ellery sammus läbi keldri ja kadus siis Fungi tibatillukesse büroosse.

Terry ja Eva sõid vaikides edasi. Terry ei pidanud söömisel heast kombest lugu, Eva seevastu pidas äärmiselt tagasihoidlikku joont, nagu oleks ta printsess. Järsku hakkasid kolm mustade kübaratega vana hiinlast, kes kogu aeg neid jälgisid, omavahel midagi valjusti seletama. Terry, kes mõistis veidi hiina keelt, tundis, kuidas ta niigi tulised kõrvad veelgi kuumemaks muutusid. Nähtavasti jutlesid hiinlased omavahel sellel teemal, et suure pruunikspõlenud valge mehe väikene „lilleke" oli mehele tublisti tuska sünnitanud. Teisiti ei saanud nendeni kuuldunud vihaväljendusi tõlgitseda. Nad leidsid, et parem on põrgupiinu kannatada, kui talumatuks muutunud naist.

„Meie saame esmakordselt kahekesi olla... Ma mõtlen — esmaspäevast peale," lausus Eva ootamatult.

„Ulatage, palun mulle riisi!" Terry saanud riisi, jatkas riisi söömist sealihaga.

„Ma pole Teid, Terry, veel tänanudki. Teie olete minu heaks nii palju teinud ja kaastundlik olnud. Ärge tehke väljagi hra Queeni kõnelusist. Ta tahtis vaid meie kulul nalja teha. Ma tean, kui rumal..."

„Mis oli rumal?" küsis Terry ja pani söögipulgad käest.

Eva punastus uuesti. „Ma mõtlesin juttu armastusest. Ma tean, miks Teie olete mind aidanud: Teil hakkas lihtsalt kahju minust."

Terry neelas. „Kuulge mind korraks, väike tüdruk — tal oli õigus." Ta haaras Eva käe. „Esimene kord, kus armusin. Ma ei või sinna midagi parata. Tavaliselt ma naistest ei pea lugu, ent Teie järgi olen ma kui hull. Ma mõtlen vaid Teile. Ma ei suuda enam magada, Eva, ja hulgun alati seal, kus olete Teie."

„Terry!" Eva tõmbas järsku oma käe ära ja vaatas kartlikult ümber. Kolm vana hiinlast vangutasid päid. Valgete kombed ja harjumused olid ja jäid neile mõistmatuks.

„Et ma võiksin armuda Teie taolisse neidu, seda poleks ma ka uneski võinud näha," jatkas Terry nukralt. „Ma oleks võinud armuda nendesse seal. Teie olete ju nii kõhn . . ."

„Ei, kaugeltki mitte," hüüdis Eva pahaselt. „Ma kaalun . . ."

„Kõhn pole vast ju õige sõna," ütles Terry vabandavalt ja vaatles teda uurivalt. „Aga igal juhul peaks siin küll veidi polsterdama. Ja siis Teie nina! Selliste nöpsninade üle olen ma alati naernud, ent nüüd on see mind kütkestanud. Päeval ja öösi on see ninake ja väike põselohuke mu silme ees . . ."

Eva ei osanud nutta ega naerda. Viimaseil päevil kummitas kõikjal, üks üllatus järgnes teisele. Terry Ring! See suur kohmakas poiss . . . Tal hakkas häbi. Neetud asi. Ta ei suutnud elu sellise mehega kuidagi talutavana ette kujutada. Mitte kunagi! Kunagi ei või sa tema juures aimata, millise vembu ta sulle võib visata. Elu oleks lausa . . . Eva kohkus oma mõttest. Kuhu ta oli juba jõudnud? Selline mõtiskelu oli ju naeruväärne. Lõpuks, mida teadis ta Terryst? Ent veel rohkem: Eva oli ju ometi dr. Richard Scoti pruut!

„Tõenäoselt peate mind häbematuks uulitsapoisiks," rääkis Terry kõmiseval häälel. „Kasvatust pole mul üldse, välja arvatud see, mida kunagi siit-sealt olen endale näpanud. Ja olengi nimelt tänaval kasvanud üles — ilma igasuguste peenete kommeteta.

Hoopis mina olen praegu pigilind, kes armunud neidu, kes tornikõrguselt on üle minu."
„Nii ei tohi Teie kõnelda, Terry. Peened kombed ja kasvatus ei tähenda palju," trööstis Eva, ent lisas kibestunult juurde: „Selleks on Karen Leith parim tõendus."
„Kas Teie ei mõista mind mitte valesti," eietas Terry oma jutulõnga edasi. „Endale olen ma hea küllalt. Ja ma olen kõigi eest kohusetruu sõdurina väljas. Kui on vajalik, võin ka käeväänajaks olla, ent mitte arutleda, millise lusikaga ja kuidas kaaviari süüa. Seda ei tea ma tõesti. Ma pidin teisi asju õppima."
„Usun Teid meelsasti," ütles Eva tasa.
„Mis on selles mehes — millepoolest on tema parem minust?! Ja temale langete Teie sülle! Se on kasvatusest. Sellistel poistel on alati rohkem õnne kui mõistust!"
„Palun, Terry," ütles Eva segaduses, "Teie ei tohi dr. Scottist nii rääkida."
„Kui tema kasvas üles oma perekonna rüpes ja hoolitsusel, pidin mina oma kümne küünega teenima igapäevast leiba. Noobel noormees aga võis ka studeerida, saada doktoriks ja nüüd raha loopida kõikjale. Ega selline elu pole kangelastegu. Ja kui ta siis avas oma kõnnetunnid Pargi puiesteel, on nooblid daamid üksteise võidu tema jahil."
„Jatkub sellest, Terry," ütles Eva ägedalt.
„Ah — kuulge ometi — väike, ma ei tahtnud midagi halba. Vannun seda. Pole ju ka mingit mõtet."
Eva naeratas äkki. „Miks peaksin Teiega riidu minema, Terry. Teie olete minu vastu olnud kenam kui . . . kõik inimesed." Ta pani oma käe Terry suurde pihku. „Ma ei saa unustada Teid kunagi."
„Vabandage. Aga Teie peate välja tulema!" sosistas Fung Terryle kõrva sisse.
„Pärast, Fung. Mul on praegu veel muid õiendusi."
Aga hiinlane ei lasknud end eemale tõrjuda. „Teie

peate kohe tulema. Väga tähtis!“

Terry vaatas õnnetult ja abiotsivalt ringi. Siis tõusis ta, kohendas oma kaelasidet ja lausus: „Vabandage mind silmapilguks, Eva! Kindlasti keegi ootab telefonil.“

Ta järgnes hiinlasele ja Eva nägi, kuidas ta kadus väiksesse bürooruumi.

Kui Eva avas käsitasku, et puudrikarpi võtta, siis jõudis ta mõtiskelu järgi selgusele, milleks oli Elleryle tarvilik niisugune manööver: Et Terry saaks üksinda ja segamatult kõnelda! Hetkeks tundis ta jällegi end üksikuna ja mahajäetuna.

Ta võttis oma huulepulga välja, samuti puudritopsi. Käsitasku väiksest peeglist nägi ta, kuidas mõlemad mehed samba taga üksteisega vägagi tõsiselt rääkisid.

Terry nägu oli kuidagi murelik. Ta märkas ka, kuidas Ellery andis Terryle mingisuguse väikese asjakese, mille Terry laskis oma tasku libiseda.

Saladus saladusele lisaks! Kui Eva väikese sõrmega ajas huultel minki laiali, mõtles ta tusasena — kuidas kõik need saladused kord lõppema peaksid. Ta pani huulepulga ära ja hakkas puuderdama. Uurivalt vaatles ta seejuures peeglist oma nöps-nina, mida Terry nii vaimustatult oli imetlenud. Üsna vargsi ja nagu süüdlasena piilus ta ka lohukest suunurgas . . .

Siis tulid aga mõlemad mehed tagasi. Nad teeskisid rahuldust, ent siiski püüdsid asjata nad varjata neid vallanud sügavat tõsidusetunnet. Terry tasus söögiarve, mis rikkaliku lõunasöögi eest oli üllatavalt väike, andis aga tubli jootraha. Haarates Evat käest, juhtis ta neiu tänavale. Terry surus Eva käe oma vastu ja selles liigutuses oli tunda peremehelikkust. Ellery järgnes neile ohates.

Oli reede hommik. Terry haaras unes parajasti oma kätega Eva ümber kinni ja suudles tema põselohukest, kui vanaldane pr. Rakovitz teda äratas.

„Mis on lahti?“ torises Terry ja ajas enda voodis istukile.

„Telefon!“ ütles pr. Rakovitz ja raputas teda paljastetest õlgadest. „Ülestõusta, Teie unimüts! Kas Teil häbi pole? Magate alasti!“

„Aitab juba, vana turteltui,“ urises Terry ja hakkas end teki seest välja koorima.

Pr. Rakovitz kiljatas, siis aga väljus naeru kihistades toast. Terry riietus supelmantlisse ja vandus: „Kõige toredama unenäo pealt äratatakse. Ja juba kell seitse hommikul!“ Vaevalt sai ta telefonitoru kõrva äärde, kui jättis torisemise ja muutus üsna tähelepanelikuks.

„Ah Teie olete! Silmapilk.“ Ta sulges elutoa ukse. „Mis on siis uuemat?“

„Ta on leitud,“ rääkis Ellery teiselt telefonilt.

„Oh-hoo!“ vastas Terry ja viivukese vaikimise järgi lisas: „Keda Teie õieti mõtlesite?“

„Varahommikul pole mul isu peidumänguks,“ vasts Ellery. „Teie teate väga hästi, keda mina mõtlen. Esthern Leith-Mac Clure on leitud. Kui Teie sellest olete huvitatud, nagu ma oletan, siis hüpake kähku pükstesse.“

„Philadelphias?“

„Seda teate Teie ka! Seda küll. Traaditeel tuli teade hiljaöösi.“

Terry najatus telefonikastile. „Mis veel?“

„See on esialgu kõik. Minu vana saadab seersant Velie kella kümnese rongiga Philadelphiasse. Ma leian, meie peame ka sinna sõitma. Võimalikult veel varem.

„Miks?“

„Ei tea ju kunagi ette aimata. Kas tulete kaasa?“

„Kas Eva teab juba?“

„Veel mitte. Ka dr. Mac Clure ei tea. Doktori tahaksin meeleldi salaja kaasa võtta.“

„Kus meie kohtame?“

„Mac Clurelide juures. Poole tunni pärast.“

„Ma olen kahekümne minuti pärast seal.“

Terry läks vannituppa ja karastas keha tuššiga. Habemeajamisest ta loobus ja oli vähem kui kaheksa minutiga riietatud ning astus uksest välja.

*

Dr. Mac Clure jõi parajasti tomatimahla, kui majatelefon kõlises. „Keegi on all,“ kraaksus Venetia läbi tubade. „Ütleb end olevat Queeni ja soovib Teiega kõnelda, härra doktor.“

Dr. Mac Clure muutus telefoni juures üha kahvatumaks. „Ja.“ Nõusolevalt noogutas ta mitu korda peaga ja ütles siis: „Ei, ta magab veel. Ma olen minuti pärast all.“

Ta hiilis Eva magamistoa ukse taha ja jäi kuulatama. Eva ei maganud enam, vaid nuttis südantlõhestavalt. Ettevaatlikult koputas ta uksele, silmapilkselt lakkas kohe nuuksumine.

„Sisse,“ ütles Eva lämmatatud häälel. Ta lebas voodis seina poole pöördunult.

„Ma pean paariks tunniks minema ära, mu väike jäneseke. Mind vajatakse instituudis . . . Aga mis on sinuga?“

„Ei midagi,“ nuuksus Eva. Ma magasin ainult halvasti.“

„On see Dicki pärast?“

Eva ei vastanud, ta õlad vaid värisesid. Kui dr. Mac Clure temale andis lahkumisuudluse, mõtles ta sisemise vihatundega dr. Scotile, kes endast ei andnud elumärki ei telefoneerimisegagi. Ta oli kindel, et seda enam ei tulegi . . . Dr. Scotil oli jalgealune läinud liiga tuliseks. Ta tahtis omada pruuti, ent mitte „olukorra ohvrit.“ Ta tahtis naist, mitte aga niisu-

gust, kelle kui oletatava mõrvari pilt oli ajalehis üle lehekülje ulatuvate pealkirjadega sõnumite illustratsiooniks.

Doktor silus käega oma juukseid. Toast lahkumisel silmas ta kirjutuslaual pitseeritud ümbrikku ja sellel briljantsõrmust . . .

Ta jättis Venetiale ei-midagi-ütleva teate inspektor Queeni jaoks, kui se peaks juhuslikult helistama ja tormas alla. Kolm meest tervitasid üksteist tummalt ja kätt andmata. Takso, millega Terry oli saabunud, ootas veel ja mehed asusid sisse, et sõita jaama.

Kella kaheksasele rongile nad hilinesid ja pidid 50 minutit ootama. Jaama einelauas nad võtsid hommikueinet. Söödi vaikselt ja kõnelemata. Doktor oli raskemeelne, ta ei tõstnud kordagi söögiajal pead taldreku kohalt.

Hiljem sõidu ajal kupees uuris doktor läbi akna maastikku, Ellery lebas suletud silmi pehmel istmel, kuna Terry neelas uudiseid kolmest hommiklehest ja läks siis suitsetajatekupeesse.

Kell 10.45 jõudis rong Philadelphia põhjavaksali. Terry haaras oma kübara ja ütles: „Nüüd välja." Doktor ja Ellery järgnesid talle hanereas. Nad kasutasid tänavraudteed kuni jõudsid Broad-tänavale. Siin võtsid nad takso. Dr. Mac Clure uuris terase pilguga mõlemaid noormehi.

Sõiduk peatus ettemääratud kohal kitsas tänavas lihtsa telliskivimaja ees. Maja seinal rippus silt: Möbleeritud toad. Dr. Mac Clure silmitses teraselt ja uudistavalt maja viletsaid aknaid, Ellery käskis taksijuhil oodatada. Siis asusid kõik kolm poristtreppi mööda üles ronima.

Hallpäine vana naine avas ukse, vaenuline ilme näol. Ta tundus väga ebasõbralikuna. „Pole enam oma majas midagi ütelda!" karjus ta. „Tulge sisse, kuid tehke kähku."

Köhides ja hingeldades juhtis ta treppe mööda

ees ronides mehed ülemisele korrale ja avas ühe toa ukse. Siis astus ta kõrvale ja pani käed puusa. „Ma ei tohi siin midagi puudutada," ütles ta sapiselt. „Politsei keelas ära. Ma tahaksin vaid teada, miks! Eile oleks ma saanud toa pikemaks ajaks välja üürida."

Tuba oli hämar ja õudne, vanamoelise voodi madrats oli keskelt auku vajunud. Kummut seisis invaliidina viltu. Voodi oli ülestegemata, lina puruks rebitud. Põrandal lebas paar musti kingi. Ühel kingal oli ebanormaalselt paks tald ja eriti kõrge konts. Vigase kiiktooli seljatoel rippus hall villane kleit, paar siidisukki ja aluskuub.

Dr. Mac Clure läks kummuti juurde, heitis pilgu tindipotile ja sulepeale, siis pööras aga ümber ja laskis pilgul toas ringi rännata, nagu tahaks ta kogu selle viletsa toa kõigi oma näruste üksikasjadega igavesti meelde jätta.

„Kriminaalametnikud lahkusid silmapilgu eest," ütles vanaeit, juba veidi lahkemalt. Kolme mehe vaikimine oli temale mõjunud. „Kui tahate oodata..."

„Ma mõtlen — ei," otsustas Ellery kiiresti. „Meil pole siin põhjust rohkem aega kaotada. Tulge, doktor."

Tal tuli dr. Mac Clure'i nagu pimedat kättpidi toast välja juhtida.

Omajagu aega nõudis, kuni Ellery jõudis politseijaoskonnas ametnike küsitlemisega selgusele, milline ametnikest töötas Esther Leith-Mac Clure'i asja kallal.

„Meie peame Esther Leith-Mac Clure'i nägema," ütles Ellery.

„Kes Teie olete?" küsis ametnik umbusklikult ja hõõrus oma laia nina.

Ellery ulatas oma kaardi.

„On teist keegi seersant Velie New-Yorkist?"

„Ei. Aga mina olen inspektor Queeni poeg."

„Minule on ükskõik. Ka siis, kui Teie oleksite ise inspektor Queen. Ainult seersant Veliega on mul selles asjas tegemist."

„Ma tean. Aga meie oleme New-Yorkist siia sõitnud, et . . ."

„Minult ei meelita se midagi välja," vastas mees lühidalt. „Käsk on käsk."

„Kuulge, Teie: ma olen tuttav Jimmie O'Delliga," lausus Terry. „Ma räägin temaga, Queen ja võib olla siis . . ."

„Teda tunnen ma küll!" ütles ametnik ja silmitses Terryt mõõtva pilguga. „Teie olete eradetektiiv New-Yorkist. O'Dellist pole Teil aga kasu, temal on samuti oma korraldused ja käsud."

Dr. Mac Clure hädaldas tüdinenuna: „Jumala pärast — saaksime kord juba siit ära. See laat surnu . . ."

„Aga endastmõistetavalt saame meie laipa näha," protesteeris Ellery. „Asi puutub isiku kindlaks tegemisse. See härra siin on dr. John Mac Clure New-Yorkist. Tema on ainus isik, kes leitu isiku võib vastuvaidlematult teha kindlaks."

Ametnik sügas kukalt. „Soo, või nii. See on ju hoopis teine asi. Siis võite vaadata küll. Selleks pole mulle keegi andnud mingisugust keeldu ega korraldusi."

Ta võttis sulepea ja kirjutas lubatähe surnukuuri valvurile esitamiseks.

Kolm meest astusid jahedasse surnukambrisse ja jäid vaikses hardumuses vaatlema surnukeha. Surnukambri vaht liikus nagu midagi korraldades meeste läheduses. Kui teised vaatlesid nagu surnut kunagi, oli dr. Mac Clure'i näos eriline äraseletatud ilme. Temale näis tunduvat raamil lebav keha elava inimesena, mitte siniseks tõmbunud näo ja avali ninasõõrmetega laibana. Temale oli laip korrapäraste näojoontega naine, pikkade heledate ripsmetega ja kenade blondjuustega. Ta imetles tema ümmargusi põski ja

väikseid kõrvi, ootas nagu magaja ärkamist...

„Doktor,“ küsis Ellery, „on see Esther Leith-Mac Clure?“

„Ja, ja. Tema ta on. Minu kallim.“

Terry vaatas Elleryle otsa ja köhatas. Doktor oli viimased sõnad lausunud nii tasa, et Ellery teadis: Doktorit polnud ei tema ega Terry jaoks praegu mitte. Elleryl hakkas piinlik oma küsimusest. Doktor oli haruldane tõendus sellest, et ka 20. sajandil on veel sügavat meeleliigutust ja tundeelu. Ja meenus talle siis, et ta pole seda meest osanud kunagi õieti näha.

Ellery andis käeviipega Terryle märku ja nad lahkusid, jättes doktori üksi surnu juurde.

Ellery imestûseks kohtasid nad Pennsylvania vaksali jõudes seal Evat. Ta istus pingil, pilk kiindunud kellale, mille osutid näitasid teist lõunatundi. Kuna ta rongilt tulijaid ei näinud märkavat ja oli sügavasti mõtteis, siis hiilisid nad tema juurde, et veidi üllatada.

„Jumaluke,“ ütles Eva ja pani käed risti.

Dr. Mac Clure suudles Evat ja istus tema kõrvale, võttes tütre kinnastatud käe oma pihku. Mõlemad noormehed olid vait. Terry taandus hetkeks ja süütas sigareti. Eva oli üleni musta riietatud: must kleit, kübar ja kindad.

Ta teadis kõik.

„Inspektor Queen ütles mulle,“ seletas ta põiklemata, endal silmad nutust paistes. Seda ei suutnud varjata ka tugev puudrikiht.

„Ta on surnud, Eva,“ sosistas doktor, „surnud!“

„Ma tean, isa, sa vaene...“

Ellery loivas vaikselt end kuulutustulba juurde ja lausus sealseisvale hallpäisele väiksele härrale: „Mis peab see tähendama?“

„Sa ei uskunud ometi tõsiselt, et saaksid midagi niisugust ette võtta, ilma minu teadmata?!“ küsis Inspektor Queen rahulikult. Eva Mac Clure ja Terry

on esmaspäevast alates silmaspeetavad. Ma teadsin juba täna varahommikul, et sõidate Philadelphiasse, veel enne kui istusite rongis."

Ellery punastus. „Meie pole midagi uut avastanud, rahustas."

„Ka seda tean. Tule korraks kaasa."

Ellery järgnes oma isale. Ta ärritus: Sellist saladuslikkust ei võinud ta kannatada. Tal oli alati olnud vastumeelsus lahendamatude mõistatuste vastu. Need tegid ta närviliseks ja viisid tasakaalust välja. Siin aga järgnes üks mõistatus teisele. Selle asemel, et lahenduda, muutus kogu lugu veelgi komplitseeritumaks. Ühes oli ta aga siiski kindel: dr. Mac Clure oli lootnud Estherit leida elavana ja nüüd surm võttis aastates mehe viimase lootuse õnnes.

Samuti oli ta veendunud selles, et Terry muud ei oodanudki, kui seda, mida ta Philadelphias leidis: Esther Leith-Mac Clure oli endalt elu võtnud. Ta oli endatapmises enne teadlik. Ellery katsus isegi sellele mõtelda, miks Terry sellest vaikis. Aga ta ei jõudnud selgusele.

Inspektor jäi pingi ees seisma. „Olgem rõõmsad, et kõik nii on pöördunud," ütles vana Queen osavõtlikult, „tõde on nüüd päevavalgele toodud."

„Kohutav tõde ..." Dr. Mac Clure katsus naeratada, ent see kukkus veidralt välja.

„See oli raske löök Teile, doktor." Inspektor tõmbas söömu tubakat ninna. „Kas olete isikus vastuvaieldamatult kindel?"

„Endastmõistetavalt. Mina pole teda küll enam 17 aastat näinud, kuid eksimine on siiski täielikult võimata. Ma tunneksin ta tuhandete hulgast."

„Ma olin väga üllatatud selle, et just Esther see pidi olema. Tere päevast Terry! Philadelphia politsei oli peagu nõutu, kui ta esmaspäeva õhtul leidis laiba. Sinihappemürgitus."

„Esmaspäeva õhtul," kordas Eva tasa.

„Polnud ka jälgi, mis aidanuks teha isikut kindlaks. Ta oli majaperenaisele andnud vale nime ja aadressi. Kui mindi ka sinna, kus ta ütelnud end varem elanuks, siis osutus see jällegi ebatõeks. Isegi sellenimelist tänavat pole Philadelphias."

„Esmaspäeva õhtul? . . . Mis ajal?"küsis Ellery.
„Ametnik Philadelphias oli oma aupaistest nii sissevõetud, et ei tahtnud mulle mingisuguseid teateid anda."

„Pealelõunal. Majaperenaisel oli tekkinud kahtlus ja ta oli tunginud tuppa. Üksikasjust pole mul endalgi veel praegu aimu. Alles siis, kui neile saabus otsimiskiri New Yorkist, tehti kindlaks, et laip kuulus Esther Leith-Mac Clure'ile. Esialgse teate sain möödunud ööl traaditeel. Ma saatsin Velie sinna, et tooks ära lahkumiskirja, mille ta jätnud järgi," lõpetas inspektor.

„Lahkumiskiri!" hüüdis dr. Mac Clure.

„Missugune kiri?" küsis Ellery imestunult.

„Kiri leiti kokkukägardatult surnu peost."

„Ta kirjutas veel kirja?" sosistas Terry uskumatult. Seda ei kuulnud keegi peale Ellery.

Inspektor keerutas oma kiisuvurrusid. „Ma ei tea ütelda, kui suur on minu osatähtsus Teie saatusest, prl. Mac Clure. Ma võin aga kujutledaküll, kui kohutav Teile võib see kõik olla." Ta hääl muutus juba sõbralikumaks ja pehmemaks. „Lõpuks on igal halval asjal oma head küljed. Hea on siin see, et Karen Leithi tapmine on selgitatud."

Dr. Mac Clure hüppas üles. „Kareni tapmine . . ."

„Mul on kahju, dr. Mac Clure. Esther Leith-Mac Clure on oma viimases kirjalikus dokumendis võtnud õe tapmise omaks."

„Seda ma ei usu!" hüüdis Eva kohkunult.

Inspektor võttis taskust neljaks murtud paberilehe, avas ja lausus siis: „Mulle dikteeriti dokumendi tekst telefoniteel sõna-sõnalt. Soovite ise lugeda?"

Uudishimulikuna püüdis Eva paberit oma kätte saada, ent isa jõudis ette. Värisevi käsi hoidis ta paberit ja ühiselt lugesid nad kirja sügavas vaikuses. Siis andis doktor kirja Elleryle edasi. Terry Ring luges kirja üle Ellery õla. Kirjast ilmnes Estheri elutüdimus ja rusutud olek. Kiri oli järgmine:

„Sellele, kes mind surnuna leiab:

Enne kui maailmast lahkun, pean ma veel lähema seletuse andma.

Seejärgi, kui sain teise inimese mõrtsukaks, mõistan ma enda üle kohut. Mina olen ühe elu võtnud ja annan oma selle eest.

Armas tütar, andesta mulle. Sa oled salaja mulle palju õnne kinkinud, seda pead Sa minust uskuma. See on rohkem, kui mina Sulle võin anda. Sinu ema oli koletis, ent siiski küllalt inimlik, et hoida oma saatust Sinu omast lahus. Jumal õnnistagu Sind, mu laps!

Armas John, ma olen Sinu elu mürgitanud. Ma tean, et Sa mind oled paljude aastate eest armastanud. Ja nüüd, kui Sa minu õde armastad, külastab meid meie halastamatu saatus veel kord. Ma nägin teda juba tulevat. Ma olin võimetu tema vastu. Oma kohutavas abituses olen ma seda teinud, mida ma pidin tegema... Kui Sa ometi poleks ära sõitnud! Sest Sina oled ainuke inimene maailmas, kes võinuks päästa minu õe elu. Aga nüüd oled Sa ära ja sellega on tema viimane kaitse meie karmi saatuse vastu võetud, tema viimane lootus hävitatud.

Jumal olgu meile mõlemale armuline, minu õele ja minule. Ela hästi, John! Testamendina annan Sulle hoolitsemise minu armsa lapse eest.

Kes mind leiab, see peab paberitüki ühes minuga mulda sängitama.“

Ellery tundis kerget mükset. Terry sosistas talle kõrvu: „Tulge kaasa."

Nad astusid paar sammu kõrvale. „Kuulge, härra Queen, see kõik on siiski mõttetus!" sisistas Terry ägedalt.

„Kuidas Teie seda mõtlete?"

„Et tema selle paberi kirjutas, see on loomulikult õige, aga oma õde ei saanud ta küll kuidagi mõrvata!"

„Kust teate Teie seda?" Ellery luges veel kord lahkumiskirja.

„Lihtsalt ma tean! See on päris kindel. Isegi siis, kui oletame, et ta salaja tuli korraks Philadelphiast New Yorki tegu sooritama, siis seisaksime ikkagi mõistatuse ees: Kuidas pääses ta mõrva sooritamise järgi magamistoast välja? Igal juhul pidi ta kiiresti tõttama Philadelphiasse, et seal võtta mürki."

„Ja, seda küll," lausus Ellery, „keegi on Karen Leithi tapnud, järelikult pidi ka keegi magamistoast põgenema ja pääsema. Ja miks siis mitte Esther?"

Terry vaatas talle sõnatult otsa, siis aga pahvatas välja:

„Mida kavatsete nüüd Teie ette võtta? Teie isa peab juhtumit juba selgitatuks. Jutustate talle nüüd loo riivistatud katusekambri uksest?"

Ellery ei vastanud. Ta luges kirja veel kolmandat korda. Terry seisis eemal ja ootas põnevusega. Inspektor astus neile juurde ja küsis: „Mis ajab teie ninad kokku?"

„Meie arutasime kirja," ütles Ellery avameelselt ja pani siis paberi tasku.

„Väga imelik lugu," ütles inspektor järelmõtlikult. „Üheksa aastat laskis ta end Karen Leithist vangistada ja korraga küllastub ning maksab kätte. Miks ta nii kaua ootas? Ma võin vaid uskuda, et ta lõppudelõpuks oli päris hulluks läinud."

„Nii see on, meister," toetas ka Terry inspektori arvamust. „Nii see võib ainult olla."

„Teate ka," ütles inspektor kulme kortsutades, „ma olen alatiselt mõelnud tollele olukorrale. Sellejuures tuleb vahel pähe tähelpandavaid mõtteid. Näiteks küsin ma endalt: Miks pidi Kinume tooma Karen Leithile kirjutuspaberit. Karen Leithil tarvitses vaid minna katusekambrisse, seal oli paberit küllases."

Terry ei suutnud nüüd oma üllatust varjata. Ta vaid sundis end naeratama ja tähendas: „Sellega ei hakka mina küll enam oma pead murdma, meister. Mõrvar on seal ja Teie võite juurdluse mõrva kohta lõpetada. Ja see on peaasi."

„Ma ei tea veel," mõmises inspektor vastuseks. „Mõtted ei anna mulle veel rahu. Pean korraks Kinumed küsitlema."

Ka Ellery tahtis veenda oma isa tema kavatsuse mõttetuses, ent see ei õnnestunud. Vana eemaldus ja jõudis pingi juurde, kus istus Eva oma isaga.

„Ma lasen nüüd jalga," ütles Terry kärmesti.

„Kuhu Teie tõttate?"

„Leithi majja, tahan esmalt Kinumega rääkida. Laske mind minna!"

„Teie ei tee midagi sellesarnst," turtsus Ellery. „Teie toote seal vaid asju päevavalgele, mis muidu kunagi päevavalgele ei tule."

„Laske mind lahti!"

„Ei!" Mõlemad noormehed mõõtsid üksteist pilkudega.

„Mis on Teil jällegi üksteisega pistmist?" küsis inspektor. Noormehed pöördusid ümber ja nägid endi seljataga seisvat vana Queeni, Evat ja tema isa.

„Ma löön Teie raiskuläinud poja veel kord knockouti. Ta tahab minule hakata põhimõtteid õpetama. ."

„Jätke juba, ma olen Teie rumalast lööpimisest kõrini täis," ütles inspektor vihastudes. „Tulè, Ellery. Mac Clure'id tulevad kaasa."

Terry lähenes kärmesti Evale ja sosistas talle

kõrva: „Eva, ärge minge kaasa. Teie olete liiga rusutud! Miks ei võiks Teie minna rahulikult koju . . ."

„Ei," vastas Eva väsinult. „Ma pean tollest katusekambrist võtma veel kaasa paar mälestust minu emast."

„Seda võite teha ka homme."

„Ring!" kutsus dr. Mac Clure teda korrale.

„Aga . . ."

„Palun laske mind mööda," ütles Eva jahedalt.

Terry laskis oma paluvalt ülestõstetud käed langeda ja kehitas vaid õlgu.

15.

Washingtoni platsil lasi O'Mara, toatüdruk, nad sisse. Ta oli nagu ikka tusane. Ta silmadest hiilgas sügav viha.

„Öelge ometi, kui kaua kavatsete mind siin kinni hoida?" kriiskas ta inspektorile näkku. „Teil ei ole üldse õigust selleks. Minu sõber ütles sama ja tema teenib juristi juures. Ja kes maksab mulle palga, tahaks ma teada?"

„Pidage suu!" ütles inspektor üle õla. „Kui mõistlik olete, siis võibolla pääsete siit varsti minema."

Doktor Mac Clure ümises: „Palga saate minult."

„See on juba hoopis teine asi. Siis on ju täiesti ükskõik, kus ma olen," ütles tüdruk otsekohe.

„Kus on Kinume?" küsis vana Queen.

„Pole aimu. Kusagil!"

Kõik läksid vaikides üles. Elutoas lamas diivanil detektiiv Ritter. „Kus on vana jaapanlanna, Ritter?"

„Ei ole teda näinud, inspektor."

„Minge otsige. Ta tulgu otsekohe siia."

Ritter lahkus haigutades ruumist ja Eva läks värisedes magamistoa ukse juurde. Inspektor noogutas talle sõbralikult: „Võite aga rahulikult üles minna, kui soovite, preili Mac Clure."

„Ma tulen kaasa," seletas Terry.

„Tahaksin meelsamini üksi olla, Terry." Tüdruk kadus magamistuppa ja varsti kostusid sammud mansardkorra trepilt.

„Peame talle tegema selle nii kergeks, kui vähegi võimalik, doktor."

Doktor Mac Clure astus akna juurde ja vaatas alla aeda. „Kas ametivõimud annavad Estheri laiba matmiseks välja, inspektor?"

„Loomulikult."

„Siis korraldan mina matused." Väikese pausi järele lisas ta: „Ja loomulikult ka Kareni omad."

„Hästi, doktor. Tulge aga julgesti sisse, Kinume."

Kohkunult seisis vana jaapanlanna lävel. Ta õrnad silmad olid hirmust pärani. Tema taga seisis Ritteri tugev kogu ja sulges vanakese põgenemisetee.

„Üks silmapilk, inspektor."

Doktor Mac Clure läks jaapanlanna juurde ja haaras ta ümmargused ookerkollased käed. „Kinume!"

Kinume ümises: „Tere päevast, härra doktor!"

„Meie teame kõik Karenist, Kinume," ütles mees. „Ka Estherist teame kõik."

Naine vaatas kohkunult mehele otsa. „Esther surnud. Juba kaua aja eest surnud."

„Ei, Kinume, sa tead, et see pole tõsi. Esther elas ülal katusekambris. Ei ole mingit mõtet kauem tõtt varjata, Kinume."

„Esther surnud," ütles Kinume kangekaelselt.

„Ja, Kinume. Esther on surnud. Aga ta suri alles mõne päeva eest. Politsei leidis ta laiba üles teises linnas, mis siit mitte kuigi kaugel ei ole. Mõistad sa?"

Sekundi vaatas vana naine tarretunud pilgul mehele otsa, siis purskasid pisarad ta silmist.

„Sa ei tarvitse enam valetada, et oma valitsejannat kaitsta," ütles doktor tasa. Naine nuttis tõkestamatult edasi. „Sul on nüüd veel vaid Eva, Kinume. Ainult Eva, mõistad sa mind? Ainult Eva on sulle veel jäänud."

Aga Kinume ei näinud ei kuulvat ega nägevat. Ta võis ainult enda ette oiata. „Karen surnud, nüüd ka Esther surnud, mis saab Kinumest?"

Terry sosistas Elleryle. „Sellel pole mingit mõtet. Ta ei taipa ju seda."

Vana Queen noogutas doktorile nõusolevalt pead ja Mac Clure juhtis Kinume diivani juurde, asetas ta sinna istuma. Oma suures valus kiigutas vanake ülakeha ühes ja samas rütmis edasitagasi.

„Ära muretse enda pärast," ütles doktor tungivalt. „Või ei taha sa Eva juurde jääda?"

Kinume noogutas äkki vaatamata lakkamatule pisaratevoolule. „Kinume teenis Eva ema. Nüüd Kinume teenib Evat."

„Tahad sa teda kaitsta?" sosistas doktor. „Iialgi teha ega öelda midagi sarnast, mis temale kahju teeks? Kas, Kinume?"

„Mina kaitsen Evat, härra doktor."

Doktor tõusis ja läks jälle akna juurde. Ta oli teinud, mis inimese võimuses.

Ellery võttis nüüd sõna. „Kinume, kuula korraks veel mind. Preili Karen ütles sulle, et sa ei tohi kellelegi Estheri majasolekust midagi öelda, eks ole?"

„Preili ütles — vaiki. Kinume vaikis. Nüüd Karen surnud. Esther surnud."

„Tead sa, kes surmas sinu valitsejanna, Kinume?" küsis inspektor. Kinume tõstis pisaratest üleujutatud näo. „Kes surmas valitsejanna?" kordas ta imestunult.

„Esther?"

Kinume vaatas avali suul meestele. Oli ilmne, et ta seda ei taibanud. Ja ta hakkas uuesti nutma.

Uksele ilmus Eva. „Ma ei või . . . ei või ülal midagi puutuda. Seal on nii kohutavalt vaikne. Mul on . . ."

„Tule ruttu siia, väike," algas Terry, „ja ära ole . . ."

Aga Eva läks otsejoones Kinume juurde, istus ta kõrvale, asetas käe ümber nutva naise õlgade ja hakkas jaapanlannat troostima: „Ära ole nii kurb, Kinume, sa jääd ju nüüd meie juurde."

Inspektor istus diivanile teinepoole Kinumed. „Mäletad veel esmaspäeva pealelõunat, Kinume? Preili Karen palus sind tuua alt kirjutuspaberit. Mäletad veel seda?"

Naine nuuksus ja noogutas, pea toetumas juba Eva rinnale.

„Miks saatis preili Leith paberi järele? Ta teadis ometi kindlasti, et ülal katusekambris oli küllalt kirjutuspaberit. Võad sa seda seletada, Kinume?"

Kinume sirutas end. Ta nägu oli ilmetu valust ja vanusest. Kolm meest pidasid hinge kinni. Vastusest, mis nüüd pidi tulema, olenes väga palju. Nii lõpmatult palju . . .

„Valitsejanna ei saanud minna Estheri tuppa," ütles Kinume.

Niisiis oli kõik olnud asjatu! Nüüd oli lõpp käes. Eva istus kivinenult. Ta ootas nagu kaebealune, kelle kaela kohale on tõusnud juba giljotini mõõk.

Inspektor oli jahmunud. „Ta ei saanud üles minna?" Ta pilk rändas üle juuresolijate. Surmavaikus valitses ruumis. Terry Ring ei hinganud üldse enam. Doktor Mac Clure oli liikumatu nagu surnu, Ellery näis olevat tarretunud liikumatusse pingutusse ja Eva — Eva istus mahajäetuna diivanil, nagu oleks korraga ta elu hävitatud.

Inspektor raputas äkki Kinumet käevarrest. „Mis peab see tähendama? Miks ei võinud ta üles minna, Kinume? Uks oli ju ometi lahti?"

Kui Kinume oleks olnud meedium, ta oleks tunnud nelja inimese hinge tugevat SOS-hüüet, mis teda mõjutada katsusid: sa pead ütlema, et uks oli lahti. Aga jaapanlanna kõigutas end edasitagasi ja vastas: „uks riivis, meie ei saanud üles."

„Milline uks? Näita mulle."

Kinume tõusis ja tippis magamistuppa ukse juurde, mis katusekorrale viis. Eval ei olnud jõudu diivanilt tõusmiseks. Nüüd tuleb lõpp, mõtles ta. Nüüd ei suuda mind enam keegi aidata.

Inspektor hingas sügavalt. „Riivis? Ja see riiv siin käis väga raskelt?“

Kinume noogutas. „Just. Riiv oli . . . valitsejanna katsus, ei suutnud. Kinume ka katsus. Palju kordi. Siis mõlemad katsusime. Aga ei jaksanud. Jõudu vähe. Valitsejanna oli päris väsinud. Siis ta ütles, et Kinume mingu alla ja toogu paberit. Ta tahtis kirjutada.“

„See oli veidi enne Eva tulekut?“

„Eva otsekohe tuli, kui Kinume paberi tõi.“

„Siis on asi selge,“ ütles inspektor ja hingas sügavalt ja rahulikult.

Eva istus kivinenult.

„Niisiis pidasite mind narriks, mu preili,“ ütles inspektor külmalt. „Aga see oli viimane kord.“

„Kuulake ometi, inspektor,“ algas Terry kõhklevalt. „Siin ei klapi kõik ometi . . .“

„Lugu ei klappinud tõepoolest mitte,“ pilkas inspektor. „Isegi täielikult mitte. Teie ema ei võinud preili Karenit tappa, preili Mac Clure. Veidi enne mõrtsukatööd oli uks nii kõvasti kinni, et seda isegi magamistoa poolt ei suudetud avada. Järelikult oli võimatu, et keegi ülalt mansardkorralt alla tuli. Aknad olid võrestatud, nende kaudu ei pääsenud ka keegi sisse. Teie ise ütlesite, et läbi elutoa ei läinud keegi magamistuppa. Teie ema langeb seega kahtluse alt välja. Mõrtsukatöö saatsite korda Teie, preili Mac Clure!“

„Olen juba nii palju kordi öelnud, et mina ei ole selles süüdi! Seda veelkord korrata pole mingit mõtet,“ ütles Eva vaevalt kuuldaval häälel. „Aga ütlen siiski veel viimast korda: mina ei tapnud Karenit!“

„Nüüd olen ka Teie osa üle selgusel,“ jatkas inspektor, „väga lugupeetud härra rüütel Terry Ring.

Teie tõmbasite uksel riivi eest, enne kui tuli Guilfoyle. Mis mõlemil naisel ja nõenäoliselt ka preili Mac Clure'id ei õnnestunud, oli Teie karukäppadele mänguasi. Avasite ukse, et politseid vale jälgedele juhtida. Te tegite seda sellepärast, et teadsite täpselt: Eva Mac Clure oli Karen Leithi tapja."

Eva ütles paluvalt: „Terry on süütu. Teie ei tohi temale midagi teha, palun . . ."

„Ärge öelge midagi, Eva, mitte ainust sõna!" purskas Terry. „Las ta puistab end välja."

„Nüüd tean ma ka, mida tähendas sedel, mille leidsime Estheri juurest . . . Seiske aga paigal, Ring. Ritter, ärge laske teda silmist . . . Esther tahtis oma tütart päästa, seletades, nagu oleks tema kuritöö korda saatnud."

Äkki helises telefon Kareni magamistoas. „Valvake hoolega, Ritter!" käskis inspektor ja lahkus.

„Hallo? Ah Thomas. Kus sa oled? . . . Mis on juhtunud?" Vana kuulas vaikselt kaua, väga kaua. Lõpuks tuli ta elutuppa tagasi.

„See oli seersant Velie," ütles ta pikkamisi.„ Äsja Philadelphiast tagasi jõudnud. Tema viimased avastused tõendavad kahtlust. Eksisin vaid selles, nagu oleks Esther tahtnud oma tütart päästa. Lause minu õe elu päästmiseks" peab tähendama midagi muud."

„Mida avastas Velie?" küsis Ellery kannatamatult.

„Esther Leith-Mac Clure on nelikümmendkaheksa tundi enne laiba leidmist surnud. Enesetapmise teel. Karen Leith tapeti alles esmaspäeval. Teie ema enesesüüdistus peab end laskma seletada mõne teise motiiviga, preili Mac Clure. Teo kordasaatjana ei tule keegi teine kõne alla peale Teie."

Eva hüppas metsiku karjatusega ja kohkumisest ning hirmust päraniolevate silmadega diivanilt ja tormas Ritterist mööda. Enne kui keegi juhtunut täpselt taipas, kuuldi tema sammude kaja trepil,

kuna ta vali nuuksumine kadus alles peale välisukse kinnilangemist.

„Eva," õigas doktor Mac Clure ja langes diivanile.

Inspektor otse möirgas, Ritter kogus end ja hakkas liikuma ukse poole, kuid enne ukseni jõudmist komistas ta üle Terry Ringi jala ja kukkus terves oma pikkuses põrandale.

Terry oli ainsa hüppega ukse juures. „Küll ma ta juba taban, meister," ütles ta ja inspektor vaatas otse revolvritoru avausse, sest Terry oli haaranud taskust laskeriista. Vana Queen jäi kui kinnikasvanult seisma ja Ritter liikumatult põrandale lamama. „Sellist jahti olen alati oodanud". Järgmisel silmapilgul oli Terry kadunud ja jooksis trepist alla.

Nüüd juhtus kõige üllatavam. Keegi ei olnud enam Kinumed tähele pannud. Kui väike vari libises Kinume ukse juurde, keeras võtme lukus ringi, tõmbas selle lukust ja viskas võtme otse inspektori nina all läbi akna aeda.

„Neetud!" vandus inspektor ja rebis kohkunud Ritteri kraetpidi püsti. „Küll ma neile veel näitan, Vandeselts on see!" Ta raputas Ritterit kui noort koerakutsikat.

„Liiguta end juba. Murra uks sisse."

Ritter jooksis kui tugev härg vastu ust, mis aga pidas vaprasti vastu.

„Põgenend? Ära jooksnud? Viin nad kõik koos kaagile." Inspektor tormas magamistuppa.

„Mis mõtlete nüüd teha?" küsis doktor Mac Clure.

„Vangistuskäsu lasen kirjutada," karjus vana. „Eva Mac Clure vangistatakse mõrtsukatöö ja Terry Ring sellel kaasaaitamise pärast."

16.

Ellery seisis oma korteri ukse ees ja kõlistas. Lühikese aja järele ilmus Djuna ja avas kartlikult. Ta näis õige kohkununa.

„Kõik on korras," ütles Ellery rahustavalt ja läks ruttu elutuppa. Aga seal ei olnud ta imestuseks kedagi. „Sule igaks juhuks välisuks, Djuna," ütles Ellery närviliselt. „Mu jumal, ärge olge nii hirmu täis, ütlesin ju, et kõik on korras."

Üks uks avanes ja Terry Ringi pea ilmus magamistoa uksele. „Tulge ainult, väikseke," ütles ta üleõla tagasi. „õhk on puhas."

Eva lipsas elutuppa ja istus vanale tugitoolile. Terry vaatas revolvrile oma käes, punastus ja pistis relva taskusse.

Ellery pani kübara ära. „Mis puges äkki teisse, Eva? Kas kaotasite mõistuse?" Tüdruk langetas süüdlaselt pea. „Lihtsalt ära joosta? Ja Teie. Terry? Ka teil arvasin veidi enam mõistust olevat." Ta süütas ärritatult sigareti.

„Uskusin seda ise samuti. Aga mis jäi muud üle?" arvas Terry kibestunult. „Andke mulle parem üks sigarett."

Ellery ulatas talle sigaretikarbi. „Ja lõpeks ähvardasite minu isa revolvriga," ütles ta tõsiselt.

„Meeletus! Mul oli korraga relv käes, ma ei tea isegi, kuidas see juhtus. Et too neetud Ritter pidi mulle ka otsa jooksma! Mis pidin ma ka tegema? Keegi pidi ometi tüdruku eest muretsema, eks ole? Ta on tõepoolest kõige enam abivajavam naine maailmas, keda kunagi olen kohanud. Ta on nii ebaiseseisev. Ma ei tohtinud lasta teda ometi õnnetusse joosta. Politsei oleks ta esimesel tänavanurgal kinni wõtnud."

„Mina olen kõiges süüdi," kurtis Eva. „Mis tegi isa? Ma ei mõelnud üldse temale, kui ära jooksin."

„Ütlesin talle, et ta koju läheks. Ta oli üsna murtud. Ta wõttis Kinume kaasa. Vana daam näitas kõige suuremat vaimukindlust teist kõigist."

Eva vaatas küsivalt Elleryle. „Mis pean ma nüüd tegema?"

„Kui mul ka üks gramm enam mõistust oleks, kui teil kahel kokku, annaksin teile nõu minna lähemasse politseijaoskonda ja anda end politsei korraldusse," urises Ellery. „Aga ma ei olnud ja palju parem kui teie. Igatahes peate teadma, et kuigi kaua see nii kesta ei wõi. Varem wõi hiljem tabavad nad teid niikuinii."

„Esialgu oleme aga kogu New-Yorgis kõige kindlamas kohas," arvas Terry, viskus diivanile ja puhus suuri suitsupilvi lakke. „Tahaksin näha vana nägu, kui ta kord teada saab, kus Eva varjul oli."

„Teie olete hirmus inimene, Terry," tähendas Ellery. „Ja mis ütleb mu vana siis, kui saab teada, et just mina olin selle vandenõu sepitseja ja peamees! Sa armas jumal!" hoigas ta.

„Terry jutustas mulle äsja, et Teie andsite temale hiina restoraanis oma toa võtme," poetas Eva omapoolse vahemärkuse. „Ma ei tea, miks Teie mõlemad olete minu vastu nii head . . ."

„Klapib!" lausus Terry. „Ütelge õieti Queen, millest Teie ärritute. Eks ole ju see Teie idee, et võime Teie korteris leida peiduurka?"

Ellery vaatas tardunud pilgul oma sigaretile. „Nii see on küll. Ma pidin küll pimedusega olema löödud. Võib olla on see kapsa ja seapeki halb mõju, millega mu organism pole harjunud. Mina ei mõista end enam küll mitte."

„Ma olen alati öelnud, et see tüdruk teeb ka mõistlikud mehedki hulluks," tähendas Terry nukralt. „Ka mina ei mõista end."

„Mõnikord usun minagi," sosistas Eva ja peitis näo käte vahele, „et mina tapsin Kareni . . ."

Ellery mõõtis tuba pikkade sammudega. „Niisuguste kõnelustega ei jõua meie edasi. Peame vaatama tõelikkusele julgesti silma. Veel paar tundi vabadust ja siis kindel pelgupaik rootsi kardinate taga . . . Nii on Teie tulevik minu vaatevinklis."

„Selles ei kahtle minagi," sosistas Eva. „Kui

inspektor ütles nii kohutavaid asju, ei saanud ma teisiti, kui pidin lihtsalt ära jooksma. Iga loomgi põgeneb, kui teda hirmutatakse. Kutsuge oma isa, et mind vangistada, härra Queen."

„See oleks veel kenam?" ümises Terry diivanil lebades. „Teie ei või nii kergesti relva nurka visata. Nüüd peate olukorraga leppima ja ootama. Võib olla juhtub veel midagi."

Eva naeratas väsinult. „Ime? Nõnda olen ma kujutlenud kogu lugu. Ja kes minuga puutub kokku, see kistakse ka asjasse. Õnn on minu vastu, samuti kui oli minu emagi vastu."

Väikese pausi järgi jatkas ta kõnelust: „See on lausa needus. Kas pole kole, et toon õnnetust kõigile inimestele, Teile Terry, minu isale ja nüüd ka härra Queenile, kes inspektorile peab minu pärast valetama."

„Jätke juba!" hüüdis Terry ja tõusis diivanilt. Ta hakkas samuti kui Ellerygi tubamööda ägedalt kõndima. Nad tammusid üksteise järgi kui jänes ja jahikoer.

„Pole enam põhjust vaikida," pajatas korraga Terry. „Meie mõlemi saatused on Teie käes. Nüüd oleme omadega läbi."

Eva sulges väsinult silmad ja laskis istmele seljakile.

„Ma usaldan Teile kogu loo, Queen. Karen Leith kutsus mind möödunud neljapäeval enda juurde. Ta rääkis mulle kõik Eva emast, muidugi seejuures ütlemata, kellesse asi puutub. Ta rääkis ühest tuttavast vaimuhaigest, kes elanud tema juures katusekambris. Ta andis seejuures mulle kirjelduse Estherist, ent ei lausunud tema nime. Tal oli oma hoolealusest kahju ja kartis, et temaga võiks midagi soovimatut juhtuda ja palus mind võimalikult kiiresti põgenenu tuua tagasi. Ma olin umbusklik. Asi ei meeldinud mulle põrmugi. Teie teate, et ma musti asju ei taha meeleldi ajada. Edasi sain veel teada, et

Esther oli öösel hiilinud välja ja jäänud kadunuks. Uurisin siis tubliste ja kogusin andmeid, mis mulle asja näitasid veelgi mustemais värves, ent siiski võtsin ma ülesande vastu, kuna ta minu soovitustest — pöörduda politsei poole — ei tahtnud mingil kujul kuulda. Ja nii asusin pingutavalt töösse."

Ellery katkestas oma rahutu tammumise ja istudes diivanile imes vahetpidamata sigaretti. Eva jälgis tähelpanelikult Terry iga liigutust.

„Jälgi leida polnud raske. Jäljed viisid Philadelphiasse. Ma sõitsin sinna, rääkisin politseis O'Delliga, kuid tema ei teadnud midagi. Paari õnneliku juhuse tõttu sain siiski niidiotsa pihku. Teie teate ju, kuidas seda tehakse: taksijuht ja nii. Kogu uurimise aja olin sagedasti Kareniga telefonilises ühenduses, ent vaikisin sellest, et olin juba jõudnud eesmärgile nii lähedale. Tahtsin aega võita selle uurimiseks, milles peitub asja tuum ja salapäratsemise põhjused, et informeerida ka dr. Mac Clure'i ja Evat ning võimaluse korral viia neid põgenikuga kontakti. Ent ma ei jõudnud nii kaugele.

Esmaspäeva varahommikul leidsin Estheri möbleeritud toast. Ma hiilisin perenaise märkamata sisse. Esther lebas surnuna voodis. Mürgitatud." Terry vaatas Evale ja lausus siis: „Vabandage, väike."

Eval oli tunne, et teda ei suuda enam ükski asi ärritada. Ta oli üleelatust muutunud tuimaks ja tundetuks.

„Ma märkasin kohe, et enesetapp oli sooritatud mürgiga ja juba mõne päeva eest," jatkas Terry edasi. „Ainult sedelit tema viimaste sõnadega ma ei leidnud. Ettevaatlikult hoidusin ma midagi puutumast. Ma hakkasin mõtlema: kas pean Leithi tutvustama oma leiuga või mitte? Või pean teatama politseile? Lõpuks otsustasin siiski sõita New-Yorki ja kogu loo paisata Karen Leithile näkku. Huvitusin tema reageerimisest. Minule tundus asi vägagi tähelepanuväärsena. Ja nii tulingi tagasi lausumata kelle-

gile sõnakestki Estheri surmast. Teenija pidi minu arvates laiba esmaspäeva hommikul isegi leidma, kui läks koristama . . . Lubage mulle veel üks sigarett!“

Vaikselt viskas Ellery talle sigareti.

„Jõudsin esmaspäeva pealelõunal New-Yorki. Juba pühapäeval oli Karen Leith telefoniteel mind ülesande täitmisest vabastanud ja teatanud, et ootab esmaspäeva pealelõunal kella 5 ajal enda juurde kriminaalametnikku. Sellest järeldasin, et ta oli blondi daami pärast väga mures, kuna ta ju alul täielikult hülgas politsei kutsumise mõtte. Ma kõlistasin talle ülikooli platsilt ühest kauplusest, ent keegi ei vastanud. Mul oli selge, et tean mõndagi, mida keegi teised ei teadnud. Ja hoidsin siis omale, kuni tänaseni, et sobival juhul tulla oma tarkusega lagedale. Teie teate ju, kui tähtis on see meile elukutse mõttes,“ lõpetas ta vabandavalt.

„Ja keegi ei vastanud,“ mõtiskles Ellery poolvaljult oma ette. „Teiste sõnadega, Karen Leith suri enne, kui sai teate oma õe surmast.“

„Kindlasti,“ vastas Terry ja jatkas jutustamist. „Ja siis tungisin ma majja ja kohtasin Evat. Kui ma siis asusin teda aitama, siis olin ise pigis. Ma teadsin, et Esther ei saanud oma õde mõrvata, sest ta oli enne Kareni tapmist juba surnud. Minu taktika oli seepärast: võita aega. Viimaseks trumbiks hoidsin laibaleiu Philadelphias. Ent nüüd, kus Teie vana teab, et mina tegin katusekambri ukse riivist lahti, on kõik otsas.“

„On see kõik, on see selge tõde, Terry?“ küsis Ellery tõsiselt.

Terry vaatas Elleryle julgelt silma ja tähendas siis: „Ma usun, praegu pole sobiv aeg üksteise ninapidi vedamiseks: see on kõik.“

„Ah Terry,“ ütles Eva tasa. Terry astus Eva ette, vaatas tema linnupojana ülesvaatavasse näkku ja kummardus siis, haarates neiu embusse. Ent see oli

rohkem meeleheidet kui õrnust väljenduv haare. Kaitsetotsivalt surus Eva end jõulise mehe vastu.

Ellery põrnitses oma ette ja suitsetas mehaaniliselt ühe sigareti teise järele. Veerandtunni pärast tõstis ta pea ja lausus: „Eva!“ Hüüatav kergitas oma pea Terry embusest. Ellery ise aga hüppas järsult üles. „Kas Teie ei kuulnud oma tädi magamistoast mingit müra, kui istusite elutoas diivanil ja lugesite?“

„Seda küsis Teie isa minult juba esmaspäeval. Ei, ma ei kuulnud midagi.“

„Olete päris kindel?“ Ta astus Eva ette ja vaatles teda läbitungida tahtval pilgul. „Mõtelge hästi järgi, Eva. Võib olla mõni liigutus? Näiteks hingeldavat ähkimist, kui kaks inimest võitlevad üksteisega? Lämmatav karjatus? Kõnelus?“

Eva kortsutas kulme, ta mõtles. Liigutus . . . Käsitsirüselemine . . .

„Võib olla aitab see meid jälile. Minu mõtteahelas puudub üks lüli. Pingutage ometi, Eva!“ julgustas Ellery.

Korraga läbis Eva peaaju mõte — tõesti ta kuulis mingit häälitsust. Aga kelle? . . . Kalk, kirjeldamatu häälitsus . . .

„Ma tean!“ hüüdis ta. „Lind!“

„Lind?“ küsis Terry uskumatult.

„Ja, lind. Ta karjus korraks!“

„O jumal,“ ütles Ellery ja tema käsi värises. „Lu-Tschu tammelind!“

„Ja, see meenub mulle alles nüüd. Ma mäletan, kuidas see lõikas minu peast läbi. Inetu häälitsus.“

„Lu-Tschu tammelind,“ kordas Ellery imestunult. „See oli siis . . .“

„Mis siis?“ küsis Terry kärmesti ja tema ning Eva pilgud püsisid nagu naelutatult Elleryl. „Mida Teie mõtlete?“

„Võti saladuse lahendamiseks.“ Ellery jatkas

oma närvilist edasi-tagasi käimist ja suitsetas kui pöörane.

„Kui see ometi oleks võimalik! Kas ei öelnud keegi teist — ma ei mäleta, kes nimelt — et linnupuur oli tühi, kui tulite tuppa?"

„Loomulikult oli tühi," algas Terry ja jatkas siis kohkunult: „Aga kuidas sai siis Eva kuulda selle neetud linnu häälitsust, kuna teda polnud puuris, Queen?" Ta raputas Evat õlgadest. „Või oli ta siiski puuris, kui astusite tuppa? Kui mina tulin, oli ta igal juhul juba ära."

„Kindlasti teda polnud enam seal," ütles Eva ja mõtles ärevuses. „Ma oleks teda ju ometi märganud. Ja kui ma nüüd olukorda uuesti meenutan, siis üha kindlamaks muutub teadmine: lindu polnud puuris."

„Endastmõistetavalt", lausus Ellery rohkem endamisi kui teistele, „polnud ju ilmtingimata tarvis linnu toasolek — võib olla istus ta aias puuotsas ja Eva kuulis tema kraaksumist . . . Oodake, korraks . . ." Ta jooksis magamistuppa ja hüüdis sealt: „Milline on Teie telefoninumber, Eva?" Saanud vastuse, ta helistas. „Halloo . . . ! Ma soovin kõneleda dr. Mac Clure'iga."

Eva ja Terry kuulatasid uksele küürutanult ja olid suures segaduses. Ellery hääles oli rõõmsamat kõla, yeidi lootustki.

„Dr. Mac Clure? — Siin Ellery Queen."

„Olete Eva leidnud?" küsis doktor ärritunult ja ägedalt.

„Olete üksi?"

„Ainult Venetia ja Kinume on siin."

„Eva on minu korteris ja praegusel hetkel ohuta."

„Jumalale tänu!"

„Ma pean Kinumega rääkima," ütles Ellery.

Ent doktor katkestas.

„Uksekell kõlises. Kui ma kohe tagasi ei tule, siis lõpetage kõnelus. Võib olla on Teie isa oma meestega. Hoolitsege, palun, Eva eest, Queen."

Ellery ootas ja trummeldas kärsitult telefonilauale. Terry ja Eva pugesid üha lähemale teineteisele.

„Kõik on korras," ütles viimaks dr. Mac Clure kergendusohkega. „O'Mara. Inspektor oli tema vabastanud ja nüüd tuli ta raha järgi, mille lubasin talle."

Ellery nägu lõi rõõmust särama. „See on vast õnn! Pidage tüdrukut veel veidi kinni, doktor. Esmalt tahan ma Kinumega rääkida." Kinumed oodates hüüdis ta Terryile ja Evale: „Paluge armast taevaisa, teie kaks. Võib olla..." Siis aga kostus telefonist Kinume hääl: „Eva Teie juures olema?"

„Ja. Kuula mind, Kinume. Sa tahad ju ometi Evat aidata. Kas pole nii?"

„Mina aitama," vastas Kinume otsekoheselt.

„Hüva! Siis vasta mulle paarile küsimusele."

„Mina vastama."

„Mõtle enne hästi läbi, mida küsin, enne kui vastad."

Ellery küsis rõhutatult ja selgelt: „Kas tammelind oli esmaspäeva pealõunal oma puuris, kui viisid preili Karenile kirjutuspaberit? Tead, sel silmapilgul, kui Eva tuli? Kuuled sa? Lu-Tschu Kaschi-dori puuris?"

„Ja, lind puuris."

Ellery otse säras rõõmust, nagu oleks Kinume lubanud talle igavest õndsust. „Veel üks küsimus, Kinume. Kas tead, mis oli Karenil seljas, kui ta leiti surnuna?"

„Kimono. Karen mõnikord kimono kandma."

„Aga mis oli tal siis seljas, kui viisite kirjutuspaberi?"

„Kimono... ka kimono."

Ellery näis pettuvat. „Mis oli tal aga siis seljas, kui katsus teha katusekambri ust lahti ja seda mitte utes saatis Teid kirjutuspaberit tooma?"

„Oh... siis kandma teisi riideid, neid siin kandama."

„Ah-haa, seda mõtlesin minagi," sosistas Ellery. „Lühikene ajavahemik. Paar minutit enne veel... Hm. Ma tänan, Kinume, sa olid väga vahva, Eva laseb sind tänada. Ja nüüd tahan ma doktoriga rääkida... Doktor?"

„Ja, mis on? Queen? Avastasite midagi uut?"

„Suure hulga. Jumal õnnistagu Kinumed. Ja nüüd pange hästi tähele: Asja ei saa õiendada telefoniteel. Tulge Kinume ja O'Maraga minu korterisse. Saite aru?"

„Iga sõna. Kas peame kohe tulema?"

„Kohe. Aga Teie peate olema ettevaatlik, doktor. Vaadake hoolsalt järgi, et Teid keegi ei näeks. Saate toast tähelepanematult väljuda?"

„Võime pääseda välja köögiuksest," vastas doktor, „või siis ka tagavaraväljapääsust. Kas usute, et mind jälitatakse?"

„Tõenäoselt. Politsei oletab loomulikult, et Eva varem-hiljem astub Teiega ühendusse. Niisiis, olge ettevaatlik!"

„Olge mureta," kinnitas doktor ja pani kuuldetoru käest.

Ellery pöördus Eva ja Terry poole. „Ma usun, ütles ta, „et seisame äsja punktis, mida kriminaalromaanides tähistatakse pealkirjaga: Mõistatuse lahendus. Niisiis Eva, pea püsti!" Ta silitas julgustavalt neiu pead. „Kõige parem on, kui puhkate mõlemad oma hirmupäevade väsimuse mugavalt välja ja mina lähen oma tuppa, et asja veel kord põhjalikult läbi mõtelda."

Noogutades sõbralikult peaga ta väljus ja sulges ukse.

*

Kakskümmend minutit hiljem väljus Eva magamistoast, Ellery vaatas korraks üles ja Djuna avas ukse — kõik see sündis ühel ja samal silmapilgul. Eva silmis oli üle hulga aja pisut läiget ja kerget

lootusehelki. Terry loivas tema järgi logardpoisina ja jättis koomilise mulje.

„Isa!“ hüüdis Eva ja lendas dr. Mac Clure'ile sülle.

Ellery talutas Kinume ja O'Mara elutuppa ning ütles Djunale: „Lukustage uks! Ära karda, Kinume! Ja ka Teilgi, preili O'Mara ei tarvitse hirmu tunda, Teiega ei juhtu siin midagi halba. Ma vaid tahan Teiega veidi vestelda.“

„Mida Teie õieti tahate minust?“ lausus tüdruk pahaselt. „Doktor vedas mu siia nagu koera.“

„Kohe, kohe! Kas Teid jälitati, doktor?“

„Ma usun, ei. Mis siis õieti lahti on? Teie andsite mulle nii palju lootust, et . . .“

[illegible] kui Queen oma pika kõnega saab hakkama, p[illegible]eel midagi Teile ütlema,“ katkestas doktori lause. Terry. Ta nägu ja kõrvad õhetasid punastena kui tammus põrandavaibal pesa otsiva kanana ringi.

„Kui siin keegi midagi räägib,“ ütles inspektor Queen ukselävel seistes, „siis olen see mina.“

Nagu kapatäis jääkülma vett kaela, nagu öökülm kevadel, oli inspektori ilmumine. Jäine vaikus võttis maad . . . Kõik tõmbasid ootamatuses oma pead õlgade vahele.

Ellery toibus esimesena. Sigaretti kaminasse heites lausus ta: „Papa, sa tuled väga ebasobival ajal.“

„Sinuga räägin ma hiljem,“ ütles inspektor valjult, pööramata Evalt ja Terrylt pilku. „Thomas, ole nüüd valvas, et nad enam meie käest ei pääseks.“

„Ei mingit kartust“. kõmises võidukalt seersandi bassihääl. Ta sulges ukse ja jäi sellele seljaga najatades seisma.

Dr. Mac Clure langes täiesti murtuna toolile. Ta vaid kogeles: „Teie jälitasite mind siiski . . .“

„Ma usun, isa, nii on parem — rahustu vaid,“ ütles Eva vahvalt.

„Kui meie juba maja valvame, siis arusaadavalt ka tagauksi, doktor,“ seletas inspektor jahedalt. „Thomas!“

„Ja, šeff."

„Kus on vangistuskäsk?"

„Siin!" Seersant tõmbas oma frentsi käisemanseti vahelt paberi ja ulatas inspektorile.

„Eva Mac Clure," algas vanahärra paberit lahti tehes halastamatult, „ma vangistan Teid . . ."

„Isa!" püüdis Ellery teda viivuks peatada.

„Ma vahistan Teid . . ."

„Enne kui avaldad vangistuskäsu, pean ma paar sõna dr. Mac Clure'ga kõnelema, isa."

Inspektor kahvatus. „Ja sina, kas sa ka tead, mida oled teinud. Oma lihasele isale?" ütles ta kibestunult. „Minu oma majas oled sa kurjategijaid varjanud. Ma ei andesta seda sulle kunagi, Ellery."

„Võin ma dr. Mac Clure'iga nüüd kõnelda või mitte?" küsis Ellery armastusväärselt. Inspektor heitis oma pojale kurja pilgu, pööras pea kõrvale ja näris oma mokahabet.

„Doktor," sosistas Ellery Eva isale kõrva, „minul on veel üks tilluke pääsemislootus. Ma pean aga Teid hoiatama sellele suuri lootusi panemast. Kui ma eksin, siis on lõpp kõigel."

„Kas on siis tegemisest eksitusega?"

„Seda teab vaid jumal taevas. Aga — usaldage mind täieliselt, Eva pärast palun!"

Dr. Mac Clure pigistas Eva külma kätt. Terry vaatles inspektor Queeni ja lihamäge seersant Velie julgel pilgul. Ent see oli meeleheitel olija julgus. Kelle näkku ka doktor ei vaadanuks, lootust polnud kusagil. Erandiks oli vaid Ellery.

„Kui Teie loodate, et suudate Eva päästa, siis tehke seda igal tingimusel. Nii palju kui mina iganes suudan, aitan kaasa."

Ellery noogutas nõusolevalt ja pöördus isa poole: „Sa oled siis otsustanud preili Mac Clure'i Karen Leithi tapmise pärast vahistada?"

„Ka kurat põrgus ei suudaks mind enam tagasi hoida," karjus inspektor vihaselt.

„Ma mõtlen, et põrguvürsti jätame mängust välja," sosistas Ellery. „Sa võid igal juhul hoiduda ennast ja preili Mac Clure'i tõsiselt vihastamast, kui rebid puruks vangistamiskäsu."

„Küll ta kaitseb end kohtus."

„Isa! Kord pidid sa tegema saatusliku eksituse. Ja nüüd oleme jällegi sama kaugel..."

Inspektor Queen sügas oma lõuga. Ta oli tõsiselt vihane. „Ah-haa. Sa tahad vist ütelda, et ta ei tapnud Karen Leithi, kuigi tõendused räägivad teist keelt? Mis?"

„Eva ei tapnud Karen Leithi!"

„Ma arvan," tähendas inspektor irooniliselt, „et siis tead vähemalt, kes tappis?!"

Ellery vastas: „Ja!"

„Sinu vahelesegamine," pöördus Ellery inspektori poole, „sunnib mind kahjuks etteruttavalt teotsema. Loogiliselt võttes on käesoleval asjal vaid üksainus õige lahendus: meelsasti oleksin selle avaldanud alles siis, kui mul tõendused juba käes. Kuna aga olen veendunud, et sul on väga kiire..."

„Kui nüüd keegi teab, mida ta sellega ütelda tahab, siis loobun mina küll oma praegusest ametist ja lähen tagasi pesapalli mängima," ütles Terry vihast lõkendavana. „Eva, tulge siia ja istuge minu kõrvale. Selle poisi pikad sissejuhatused teevad minu hullumeelseks."

Inspektor andis seersant Velie'le väikese sedelikese ja istus siis mugavalt toolile. Ka Velie najatus uksepiidale, et mugavamalt kuulata.

„Ma pean avameelselt tunnistama," algas Ellery kui oli süüdanud uue sigareti, „et see juhus on mulle kaugelt rohkem andnud peamurdmist kui ükski teine. Meil pole siin küll olnud puudust süütõendustest ja ühele või teisele kahtlusi heitvaist vihjeist, ent on

puudunud kõiki ilmnenud asiolusid ühendav loogiline side. Ja sellepärast on juhtum jäänud ikkagi mõistmatuks ja lahendamatuks." Kõik toasolijad istusid vaikselt, püüdes juba pilguga tabada iga sõna tema huulilt.

„Meenutame korraks olukorda algusest. Ruum, milles Karen Leith leiti surnuna, omas ainult kaks väljapääsu, millest üks, nimelt uks katusekambrisse, ei saa üldse tulla kõne alla, kuna oli riivistatud. Aknad on aga nii tugevasti võrestatud, et nende kaudu ei sisse- ega väljapääs pole võimalik ja muid salakäike pole. Jääb olevaid uks elutuppa, milles viibis traagilise sündmuse toimumise ajal prl. Eva Mac Clure. Eva tõendab kaljukindlalt, et keegi elutoa kaudu ei väljunud magamistoast. Niisiis mõistmatu ja võimatu olukord, sest: Karen Leith elas, kui Eva saabus ja oli siis tapetud, kui Eva jooksis magamistuppa . . ."

Ellery krimpsutas nägu. „Oli palju eksioletusi, üks neist — katusekambrisse viiv uks polnud riivis ja Terry vaid ütles Evale, et uks oli riivis. Ent sellega ei saa midagi tõendada ega seletada. Muuseas ka Kinume tõendas, et uks oli liigagi kõvasti riivis. Teine oletus on, et keegi siiski lipsas Teie, Eva, lebades kušetil läbi elutoa, kuigi seda kategooriliselt eitate."

„Ma tõendan veelkord: keegi ei käinud selajal toast läbi. Ka ei suikunud ma hetkekski!" hüüdis Eva kohkunult.

„Ent oletame," tähendas Ellery, „võib olla hüpnotiseeriti Teid?"

Ta peatus hetkeks, et mõnuga nautida oma sõnade tagajärjel kõigis tekkinud üllatust. Siis jatkatas ta aga naeratades: „Ärge pange pahaks, et vihjasin hüpnoosile. Kui Teie olete tõepoolest süütu, siis peaks leiduma mingisugune mõistlik lahendus kogu loole. Hüpnoos annab seletamisvõimalusi. Ainuke õnnetus on seejuures: Seda ei saa tõendada, järelikult ka mitte rakendada."

Dr. Mac Clure hingas kergendatult. „Ma olen rõõmus, kui see pole kogu Teie avastus..."

Viivuks vaatas Ellery oma aeglaselt hõõguvale sigaretile ja jatkas: „Äkki meenus mulle, et kogu loole — ma lähen välja eeldusest, et Eva ei tapnud oma tädi — on võimalik leida ainult üks usaldusväärne ja loogiline lahendus, milline teooria sobib üllatavalt hästi kõigi tõsiasjadega ja vaid imestama peab, kuidas keegi seni pole temale tulnud.

Kui heidame pilgu selgunud tõsiasjule, jääb Eva Mac Clure ainsaks, kes võis tappa Karen Leithi. Ikka ja ainult jääb see ainsaks võimaluseks. Ent oletagem, palun: oletagem, et Eva ei tapnud Karen Leithi... Jäänuks siis mõrv juhtumata, kui Eva on selles süütu? Hoopiski mitte. Jääb ikkagi veel keegi teine isik, kes Karenit haavas kääripoolega kaelast ja põhjustas tema surma."

Arusaamatuses vaatasid kõik Elleryle. Terry Ring vaid möirgas pettunult ja ägestunud häälel: „Teie olete hull."

„Aga ei, Terry," ütles Ellery rahulikult, „kuidas oleks siis, kui Karen Leith ise oleks enda kääriteraga läbi pistnud?"

Väljast kostus tuppa auto lakkamatu pasunatuututamine, mis segas toas ootamatult maadvõtnud surmavaikust. Ellery oletus oli kui piksenool kõiki kangestanud liikumis- ja kõnevõimetuks.

Hetki kestnud tardumusse tõi elu tagasi inspektor Queeni äkiline toolilt üleskargamine. Vihast punasel näol ta otse karjus:

„Siis poleks see ju mõrv — see oleks enesetapmine!"

„Täpselt nii," tõendas Ellery.

Inspektor ei mõtelnudki oma saaki nii hõlpsalt käest lasta. „Ent kus on siis murdunud otsaga kääripool?" karjus ta. „Kuna seda pole leitud, ei saa enesetapmine üldse tulla kõne alla!"

„Miks siis mitte? Sa järeldad sellest mõrva, et

tapariist on leidmata. Miks? Ma tõendan, et kõik tõsiasjad räägivad enesetapmise poolt — tõsiasjad, mida Teie olete jätnud tähelepanemata. Ja ma usun, et meie ei tee enam tapariista leidmata jäämisest küsimust, kui oleme lähemalt uute asjaolude ja minu mõttekäiguga tutvunud."

Inspektor istus uuesti toolile ja püüdis oma vurruotsi hammastega näksida. „Millised tõsiasjad?" küsis ta viimaks rahulikumal häälel.

„Ah nii . . ." naeratas Ellery. „Millised tõsiasjad?! Nüüd jõuame juba saladuse põhjustele lähemale. Minu arusaamist mööda kinnitavad oletust endatapmisest viis põhjendust. Neist kolm ei tarvitse ilmtingimata paika pidada, ent kaht pean ma otse sundivalt kindlaiks."

Terry Ring vahtis Elleryle päranisilmi otsa nagu seisaks ta seitsmenda maailmaime ees. Ta pani käed Eva ümber, raputas pead, nagu ei usuks ta enam oma kõrvi. Dr. Mac Clure sirutas kaela õieli, et paremini iga Ellerylt lausutud sõna kinni püüda.

„Esiteks: meenutame siinkohal, kuidas Karen Leith — nii palju muidugi kui meie teame — veetis viimaseid minuteid enne oma surma," jatkas Ellery. „Ta alustas kirja kirjutamist Morelile. Kes on Morel? Kareni advokaat ja kirjanduslik agent-esindaja. Morelile ta tegi ülesandeks välismaal olevad summad kokku roobitseda ja korraldus oli sõnasõnalt: Nimekirjad hoolikalt läbi vaadata ja saadaolevad summad võimalikult pea sisse nõuda! Millest oli tingitud selline äkiline ruttamine? Meie teame kõik, kui pikaldaselt laekuvad välismaised võlasummad. Mis oli seal lahti? Kas vajas ta raha? Ei, meie teame, et tal oli seda enam kui vaja. Järelikult võis äkiline soov tekkida vaid tahtest oma asju korraldada ja nimelt esmaspäeva pealelõunal ning samas ruumis, kus ta mõni minut hiljem läks surma. Eks näe meie seda korraldamistungi enamiku enesetapjate juures, kellel on soov oma elu lõpparvele jäme joon alla tõmmata?

— Ent ma lisaksin kohe, et see lõppjäreldus pole igaljuhul sundiv, ent ta leiab teiste olukordadega kinnitamist."

Ellery ohkas. „Teine osa Kareni kirjast Morelile jäi lõpetamata. Ent tema sisu on umbkaudselt arvatav. See osa ei saanud kedagi teist puudutada kui Estherit. Kui Karen suri, oli tema teada Esther veel elus. On väga tõenäoline, et ta tahtis avaldada Morelile Estheri põgenemisloo. Ent siis oli ta loobunud kavatsusest ja kirja äraviskamiseks kokkukägardanud. Ta oli kirjutades asja ümber mõtelnud ja otsusele tulnud, et temale kui elust lahkujale on ükskõik, mis saab mahajäävast varandusest, tema õest ja kõigist saladusist peale tema surma. Ka see asiolu räägib enesetapmise teooria kasuks."

Kustutanud lõppema hakkava sigareti, jatkas Ellery artutelu: „Kolmandal punktil ei näi pealiskaudsel vaatlemisel olevat teistega mingit sidet, ent siiski ta täiendab ja seob teisi" Ta pöördus Kinume poole, kes oli pugenud nurka ja paljude temale mitte küllaldaselt arusaadavate kõneluste kuulamisest segaduses. „Kinume, mäletad sa linnukujulisi käärisid?"

„Ja! Esther Jaapanist kaasa tooma . . . juba katki olema."

„Käärid olid alati katusekambris, kas pole nii?"

Kinume noogutas peaga jaatavalt. „Mina viimast kord nägema, kui tuba puhastama."

„Ah nii! Sa puhastasid siiski katusekambrit!" torises inspektor.

„Ja millal see oli?"

„Pühapäeval."

„Päev enne Kareni surma," ütles Ellery rahuldatult. „Sobib hästi! Jaapani käärid kuulusid Estherile ning olid alaliselt katusekambris. Ent siiski leiame nad peale verist sündmust Kareni magamistoast. Kes tõi nad alla? Esther ei tule kõnealla. Kinume nägi kääre veel pühapäeval katusekambris ja Esther suri ööl vastu pühapäeva Philadelphias. Kõik asiolud vih-

tavad sellele, et Karen isiklikult tõi käärid alla. Ei muuda asja seegi, kui ta oleks ka Kinumel käskinud kääre tuua. Ja mida kavatses Karen teha kääridega? Kindlasti ei mõelnud ta sellele, et mõrvaril oleks tapariist käepärast. Kääridena kasutamiseks nad aga ei sobinud, kuna kääriterad olid ammu koost ära. Mina väidan, et Karen tõi kääripooled alla tema poolt kavatsetud enesetapmise teostamiseks. Ta tõi nad alla, ent ust sulgedes riivistus see niivõrd kõvasti, et ei tema ega Kinume suutnud seda avada, kui oli vaja kirjutuspaberid tuua.“

„Kes hakkab aga end kääridega tapma?“ küsis inspektor imestunult.

„Ka selleks on oma põhjus,“ tähendas Ellery. „Ma tulen selle juurde hiljem tagasi. Nüüd aga neljas punkt, millel minu oletus peaasjalikult toetub. Kinume ütles mulle äsja telefoniga, et Lu-Tschu tammelind — see tõbras, kes mind sugugi ei kannatanud — oli siis veel oma puuris, kui Kinume tõi kirjapaberi . . . Niisiis veidi enne Kareni surma.“

„On see õige?“ küsis inspektor aeglaselt.

„Ja, meie kahjuks pole seda kunagi küsinud ja Kinume ei kuulu selliste inimeste hulka, kes vabatahtlikult räägivad seda, mida ei küsita. Ta oli aastate jooksul kasvatatud vaikivaks. Igaljuhul on tõsi, et lind oli mõni hetk enne Kareni surma Kareni magamistoas puuris. Samuti ka seda, et puur oli tühi, kui Eva pool tundi hiljem astus tuppa. Terry tõendab sama. Nüüd küsiksin mina. Kes laskis linnu selle poole tunni jooksul vabadusse?“

„Seda võis teha vaid Karen,“ sosistas doktor.

„Õigus, ainult Karen. Tema andis loomale selle, mida see nii väga igatses — vabaduse.“

„Aga kuidas pääses lind toast välja?“ küsis Terry.

„Üsna lihtne. Kuna ise ei saanud välja pääseda ning toas teisi peale Kareni polnud, siis järelikult: Karen laskis ta välja. Võib arvata, et ta viis linnu akna juurde ja laskis võre vahelt välja pugeda. Ini-

mene võrest läbi ei pääse, küll aga lind."

Ellery kortsutas kulme „Karen armastas tammelindu, seda teame kõik. Lind ei tohtinud kunagi pääseda tema puurist. Ainuke kord, kui lind pääses välja, oli siis kui preili O'Mara (tüdruk vaatas vihaselt) mõne nädala eest Kinume haiguse ajal toitis lindu ja oma unustamisega võimaldas vabaduse. Milline suur krahh oli siis! Preili O'Mara, kas Teie ei jutustaks sellest meile?"

Häbematult vaatas tüdruk juuresolijaile näkku. „Ma ei tea miks," ütles ta upsakalt. „Puudus veel, et ta minu kaela oleks kahekorra keeranud. Preili Leith, arvan ma, tahtis mind kohe minema kihutada. Kas võin nüüd minna? Ma pean siit kord juba ära saama."

Ent Ellery jatkas kõigutamatult: „Kuulsite nüüd?! Ja meil on põhjust tõeks võtta, et Karen Leith, kes mõtles lindu igavesti puuris hoida, mõned minutid enne oma surma vabastas linnu. Ta andis lemmikloomale täielise vabaduse. Miks? Miks lasevad inmesed oma lemmikloomi vabadusse? Sest, et nende kiindumus puuriloomasse on lõppenud, nad soovivad, et lemmikud hukuksid ühes nende peremehe või perenaise surmaga. Käesoleval juhul: sellepärast, et Karen Leith tahtis ennast tappa."

Inspektor näris närviliselt oma sõrmeküüsi.

„Ja nüüd ma jõuan viienda punkti juurde, mida pean kõige olulisemaks. Ta on kokkuvõte kõigist üksikpunktidest: ta puutub läänemaise hinge muutumisse idamaiseks, kimonosse, väiksesse astmikku, kalliskividega kaunistatud pistodasse ja kaelahaava. See puutub sellesse kõike, mis toimus Karen Leithi hinges, mida tegi tema väsinud keha. Ja kui mul poleks ka eelmisi nelja, viiendast jatkuks mulle külladaselt, et teada: Karin tappis enese."

„Kas jõuad viimaks sisu juurde?!" ütles inspektor ärritatult. Ellery aga jatkas solvamisele reageerimata.

„Väga ilus argument, tõepoolest kena. Ja seal ei

puudu midagi. Kuidas olid siis lood Karen Leithiga? Tema nahk oli küll valge, ent sisemus oli muutunud hoopis kollaseks, kui väljenduda piltlikult. Ta elas kaua Jaapanis ja süvenes sealse elu olemusse ja saladusisse niivõrd, et armus kõigesse jaapanlikku ja oli enam kui pooljaapanlanna. Tarvitseb vaid meenutada tema korterit. Kõik selles kõneles armastusest ja kojuigatsusest Jaapani vastu: jaapani mööbel, aasiaatlik kunst, idamaised seinavaibad, isegi jaapani aed oli. Igal vähegi sobival võimalusel kandis ta jaapani riideid. Kes teda on teraselt silmitsenud tee valmistamisel, see teab, kui sügavale ta oli tunginud sellegi meile lihtsana näiva toimingu juures tarvitatavaisse kombeisse, kuidas ta neid kirjutamatu seadusi täitis sügavama veendega. Ta oli kasvanud üles pooleldi jaapani kodus, omas jaapani sõbrad, jaapani teenijannad ning oli oma isa surma järgi ka jaapani üliõpilastele pidanud loenguid. Tema vaim oli lahkunud läänemaisest kujutlusmaailmast ja siirdunud idamaisesse. Oli toimunud üleminek, mis muuseas polegi nii haruldane. Ma meenutan siinkohal vaid Lafcadio Hearni.

Sellelt vaatepunktilt palun nüüd lähtuda Kareni surmaga seoses olevaid asiolusid vaatlema: Ta kandis jaapani kimonod, oli endale kaela tekitanud haava kalliskividega ehitud relvaga. Miks oli ta — meenutame siinkohal Kinume seletust — äsja enne surma vahetanud läänemaise riietuse kimono vastu? Kuidas seletub meie tunde — ja mõtteilmale erilise surmamisviisi valik, nimelt kaela läbilõikamine? Ja milleks vajas ta kalliskividega ehitud pistoda, või selle puudumisel kääripoolt, mis kaunistuse ja päritolu mõttes sobis aseaineks? Ma vastan neile küsimusile ja selgitan, miks!“ Viimaste sõnade juures Ellery võttis oma näpitsprillid eest ja vehkis nendega kahelepoole ja vastas siis: „Sest need kolm asja — kalliskividega ehitud pistoda, lõige kaela ja pidulik kimono — kuuluvad vanajaapani harakiri teostamise põhielemen-

tide hulka. Harakiri on — nagu Teie teate — jaapanlaste enesetapmiseviis."

„Ei," tähendas inspektor Queen väikese pausi järgi põikpäiselt. „See pole õige! Ma ei tea just väga palju harakiri ajaloost, ent nii palju tean küll, et harakiri juures ei lõigata kaela läbi. Mul oli juhus paari aasta eest oma praktikas kogeda ühe jaapanlase juures harakiri tegemist: jaapanlane oli lõiganud kõhu lahti."

„Kas see jaapanlane oli mees?"

„Ja."

„Su teadmised on puudulikud, isa. Ma olen asja aga lähemalt uurinud ja võin ütelda, et meeste suhtes on siin arvamus õige," lausus Ellery naerdes. „Naeste juures nõuab aga eeskiri kaelalõiget."

„Või nii!" mõmises inspektor tusaselt.

„Ent see pole veel kõik. Ei minda huupi surma, harakirit tegema. Selleks peab olema eriline sügav põhjus: harakiri tehakse vaid siis, kui tuntakse, et ollakse teotsenud autult. Enesetapmisega sellises pidulikus vormis lunastatakse süü ja ülekohus.

Ent kas Karen Leithi juures esineb selline motiiv? Kas polnud tal mõnda autut tegu vaja hüvitada? kindlasti ja — vargus, mille ta sooritas oma õe juures, selle tööde ja kuulsuse omastamisega? Ja siis suri ta väiksel astmel aknaaluse kõrgmikul, mis lubab ka järeldada põlvitumist, kui mõistis enda üle kohut. Ka seegi kuulub harakiri kombeisse.

Iga üksiku eelmise punkti siintooduist, väljaarvatud viimane s. o. viies, võiks lähemal juhtumi uurimusel kõrvale heita. Kokkuvõetult aga ja eelkõige koos viiendaga kui tagapõhjaga, teevad nad aga teooria enesetapmisest vastuvaidlematuks."

Täieline vaikus võttis maad. Lõpuks katkestas inspektor vaikuse oma äkilise hüüdega: „Aga see on ju vaid teooria, oletus! Kus on kinnitus, kus on tõendused? Ma ei või ju ometi preili Mac Clure'i umb-

kaudsete arvamuste tõttu lasta vabaks. Poiss, kus on sinu mõistus?!"

„Seda ei tarvitse sul küsida — olen täie mõistuse juures," täiendas vastuseks Ellery.

„Ja kus on kääripool, millega Karen sinu teooria järele tekitas endale surmava haava?" Vanahärra tõusis toolilt ja vangutas pead. „Ei Ellery, nii see ei lähe. Au sinu pegasuse ohjeldamatusele, ent minu käegakatsutavaile tõendusile najatuvat seisukohta ei suuda nad siiski muuta."

"Kuule isa," ütles Ellery, „kui sa oleks leidnud selle murdunud otsaga kääripoole ja muud asiolud oleksid jäänud endisiks, oleksid sa siis uskunud minud teooriat? Või piisab sulle vaid teadmisest Eva viibimisest kõrvaltoas, et teda teha vastuvaidlematult mõrtsukaks?"

„Aga meie ei leidnud ju ometi laiba juurest relva — ma mõtlen tõelist tapariista, mitte teist poolt prl. Mac Clure'i näpujälgedega."

„Sa vajad siis tõendusi, kas pole nii?"

„Vandekohus vajab neid," vastas inspektor. „Eelkõige aga ringkonnavalitsus. Sul tuleb rahuldada Henry Sampsoni, mitte mind . . ."

See kõlas süüdimõistva otsusena. Eva toetus kaitsetotsivalt Terryle. Jällegi seisis tulevik lootusetuna ta silme ees.

„Teiste sõnadega," alustas Ellery kõnelust uuesti, „minule langeb kaks ülesannet: ma pean selgitama, miks polnud tapariista leida teopaigalt ja kust teda võiks leida. Rahuldud sa siis, kui sooritan mõlemad ülesanded?"

„Eks me näe. Lase aga nüüd käia."

„Kas ma võin nüüd küsida, kust Teie otsisite kääripoolt?"

„Kõikjalt. Minu poisid pöörasid kogu hoone pahupidi."

„Paluksin täpsemalt määritleda kohta."

„Esmalt otsisime maja keldrist kuni katuseni

läbi, siis aia, kuna pidasime võimalikuks, et mõrvar on tapariista läbi akna visanud välja. Aga kusagilt meie ei leidnud.“ Ta heitis uuriva pilgu Evale ja siis tähendas „Muuseas, preili Mac Clure'ile või Terryle olnuks lapsemäng väärispoolt majast välja toimetada, kuna ma laskesin nad ju esmaspäeval ilma pikema jututa minna.“

Ellery naeratas äkki. „Kas sa oled ka mõelnud kivile,“ küsis ta isalt.

„Kivile?“ kordas inspektor Queen aeglaselt.

„Just nii, sellele harilikule kivile, ühele neist, mis palistavad aias jalgteeveeri. Kivile, mis hetk peale mõrva toimumist purustas Karen Leithi akna.“

„See oli mõne poisijõmpsika tegu.“

„Seda olen ka mina öelnud,“ kiitis Terry inspektori arvamust tagantjärgi.

„See ei puutu asjasse,“ torises inspektor. „Kui su küsimusel on tagamõte, siis kraami see kohe välja!“

„Paari päeva eest sooritasime Terryga katse,“ ütles Ellery. „Küsi vaid Ritterilt. Ta nägi ja pidas meid nähtavasti hullumeelseiks. Seisime aias ja katsetasime samasuurte ja samasuguste kivide viskamist, sihtisime nimelt aknasse.“

„Aga miks?“

„Sa tead ju, et Terryl on seljataga kuulus minevik pesapallimängijana. Täpsusviskes ei leia sa nii hõlpsasti temale vastast. Ma jälgisin tema viskeid — suurepärane!“

„Nüüd aga lõpp,“ turtsus Terry, „rutem edasi, muidu ...“

„Terry katsus vähemalt pooltosinast kivist ühe lennutada võrevarbade vahelt katusekambrisse“, jatkas Ellery kõigutamatult. „Ent kivid lendasid vastu võret. Terry isegi ei tahtnud tabavusviset proovida; igaüks, kellel on natukenegi tervet mõistust peas — ütles ta — võiks selgusele jõuda, et pole võimalik 12 sm pikkust ja 8 sm paksust kivi lennutada läbi niisugusest võrest, milliste varbade vahe vaid 15 sm,

Vast ainult siis, kui aken asub maja allkorral.“

„Ent see on siiski sündinud,“ ütles inspektor. „Ja tõendab, et siiski on võimalik, vaatamata sellele, kas Terry tuli toime või mitte.“

„Ent mitte tahtlikku viset! Selles on Terryl õigus. Ükski mõistlik inimene poleks seda katsetanudki. Ja pealegi — milleks? Miks visati üldse kivi ja kuidas juhtus, et see suunati just katusekambri aknale? Ometi mitte selleks, et kellegi tähelepanu järgnevalt juhtuvale pöörata. See võinuks siis tulla kõnealla, kui järgenuks midagi. Ent ei juhtunud midagi. Mõttetus olnuks visata selleks, et kedagi kiviga toas tabada, vajadust polnud kedagi hoiatada ja kellegile ei kavatsetud ka kivipostiga mingit teadet edasi anda, kuna kivi küljes polnud kirja.

Ei vanahärra, minu teooriat sa ei kõiguta. Kivi, milline purustas Kareni akna, ei pidanud seda üldsegi tabama. Ta sattus vaid juhuse tõttu varbade vahelt tuppa.“

Kõigi näod venisid pikaks ja hädiseks. Kuidagi ei suutnud Ellery naeratust tagasi hoida.

„Kui kivi polnud tahtlikult aknasse visatud, siis tuleb küsida: kuhu siis? Kindlasti millegi akna läheduses asuva pihta. Mis võis see olla? Meie teame, et Karen Leith veidi enne elust lahkumist andis oma tammelinnule vabaduse, tähendab laskis ta aeda. Lind maandus kusagil läheduses. Ta oli liiga kaua juba siin majas elanud, et kohe kaugemale minna. Miks ei võinud lind näiteks istuda katuse-räästale või siis katusekambri aknale? Oletame vähemalt, ent ka seda, et aias viibis isik, kes oli huvitatud linnu alla ajamisest. See tundmatu võinuks kivi lennutada linnu suunas ja juhusliku viskega tabada akent nii, et kivi lendas tuppa.“

„Ma ei suuda aru saada, mis ühist on . . .“ püüdis kõnelust alustada doktor Mac Clure.

„Oletame vähemalt,“ ütles Ellery muigav-rõõmsal

ilmel. „Preili O'Mara jutustas meile, kuidas lind hiljuti pääses tema tähelepanematusest välja ja kuidas see häiris preili Karen Leithi. Oletame nüüd aga, et preili O'Mara esmaspäeva pealelõunal läks aeda ja juhuslikult nägi seal tammelindu katuseräästal. Ta ei võinud ju teada, et Karen laskis linnu vabadusse, Kuna ta kartis, et võiks jällegi langeda süüdlase ossa linnu vabaduse pääsemises, katsetas ta võib olla lindu püüda ja enne kui perenaine märkab oma lemmiklinnu puudumist, teda toimetada allkorral asuvasse teise puuri. Kuna aga lind istus ligipääsematus kõrguses, kas pole siis mõistetav oletus, et preili O'Mara võttis kivi ja viskas sellega lindu, et teda hirmutada ja allapoole lendama sundida?"

Tüdruk ehmus. Kõikide pilkudest, millised suundusid O'Marale, võis lugeda, et nad arvasid: Elleryl on õigus.

Isekalt viskas O'Mara pea kuklasse ja kähises: „õige! Ja muud polnudki. Ja mis pidi seal veel olemagi? Miks vahite kõik minu otsa?"

„Kui kiviviskest purunes aknaruut, siis hakkas Teil hirm ja pagesite ruttu tuppa?" küsis Ellery sõbralikult.

„Ja."

„Kui aga siis viivukese pärast nägite, et kedagi ei ilmunud, siis tulite uuesti aeda ja leides linnu rahulikult aias istuvat, püüdsite ta kinni ja panite puuri?"

O'Mara tegi mossis näo ja tõmbas huuled torru. Ilmse vastumeelsuse ja tusasusega vastas ta vaid lühidalt „ja-ga".

Ellery huulilt kuuldus kergendusohe. „Näed nüüd, see oli ainuke võimalus, kuidas kaks muidu arusaamatut asja lasevad end selgitada: tammelinnu kadumine puurist ja tema taasleidmine allkorralt. Kivi läbi oli see võimalik."

„Aga mis on sellel ühist kadumaläinud kääri-poolega?" küsis inspektor ikkagi kortsuskulmul.

„Et lind istus katusel, see on nüüd kindel — kas pole õige?" ütles Ellery kuivalt.

„Ja siis? Ma ei mõista sind!"

„Ma palun mitte unustada, et tegemist on tammelinnuga. Tammelinnud on aga iseloomult vargushimulised. Eriti äratavad nende tähelepanu hiilgavad asjad. Nagu juba tähendasin, ei tundnud tammelind end vabaduses hästi, ta püüdis uuesti jõuda Karen Leithi tuppa. Ma julgen nüüd tõendada, et lind lendas katuseviilult aknavõrele ja lipsas läbi selle tuppa. Edasi: ta lendas kõrgmikule, kus lebas Karen Leithi laip, käe juures surmariistaks kasutatud kääripool. Linnule meeldis kääripool kalliskivide läike ja hiilguse pärast ning võttes selle sulgkerge mõrvariista nokka ta puges varbade vahelt välja. Kääritera on vaid 13 sm. pikk, varbade vahe aga 15 sm. Mis tegi lind nüüd? Ta alistus oma vargainstinktile ja otsis kohta, kuhu peita saaki. Ent kuhu? Lind istus maja katuseräästal."

Ellery muheles võidurõõmsalt. „Teie otsisite maja läbi katusekambrist kuni keldrini, ent katusele ei vaadanud keegi! Ja sobib suurepäraselt — kui sa nüüd katuselt või vihmaveerennist leiad puuduva kääripoole, siis on minul õigus."

Dr. Mac Clure taipas, kui ohtlikku mängu mängis nüüd Ellery. Ta oli oma loogilise ehituse rajanud ämblikuvõrgule. Ehitus näis olevat kindel, ent kas siiski? Katus võis anda vaid sellele vastuse... Kui ei leita kääripoolt katuselt, siis variseb kõik kokku.. Ta pigistas Eva kätt, sellele vastati krampliku vastusurumisega. Nad vaikisid. Igaühele oli selge, kui peene niidi otsas rippus Eva saatus.

„Ma nõustun sinuga, et kogu asi saab teise ilme, kui leiame tapariista," ütles inspektor põiklevalt. „Ent siiski jääb võimalus, et Eva Mac Clure tappis

oma tädi. Tema vabastas linnu puurist, et selle abil tapariista kõrvaldada. Tema andis linnule hiilgava saagi ja laskis aknast välja lennata. Mis on sul selle kohta ütelda?"

Inspektori sõnad panid Eva, doktori ja Terry võpatama. Nagu puuri sattunud loomakesed otsisid nad üksteise lähedale hoides kaitset.

Ellery vangutas pead. „Miks pidi ta seda tegema?"

„Et vabaneda mõrvarikahtlusest."

„Kui tema tõepoolest tapnuks Karen Leithi, pidanuks ta kõik selles suunas toimetama, et maskeerida mõrva enesetapmisega. Tapariista kõrvaldamisega saavutatakse aga vastupidine mulje. Kohe võinuks taibata mõrva ja teda kui ainsat võimalikku mõrva toimijat vahistada, nagu see on sündinud. Ei, isa, sinu arvamusel puudub alus, see pole argumendiks mõrvale."

Inspektor vaikis, ta näis tundvat end juba löödună.

„Ma loodan, et meil on õnne," jatkas Ellery. „On hea, et pole sadanud peale esmaspäeva. Kui tammelind laskis kääripoole langeda katuse veerenni või kusagile mujale tema arvates varjatud paika, ja meie selle leiame, siis loodetavasti on näpujäljedki märgatavad. Kaste ainult võis neid rikkuda. Kui aga mõrvariist pole roostes, siis kujuneb temast absoluutselt kindel tõendus Eva süütusele."

„Endastmõistetavalt on sellelt leida siis vaid Karen Leithi näpujälgi!" möirgas Terry suures vaimustuses.

„Ja, just ainult tema omi. Kui asi nii välja kukub, isa, siis peaks küll kaduma viimane kahtlusekübe Karen Leithi enesetapmisest."

Tusaselt jagas inspektor oma korraldusi telefonitsel. Kaks autot sõitis varsti ette ja kõik sõitsid majja, kus oli elanud Karen Leith. Neid ootas juba

ees kaks näpujälgede eriteadlast.
Seersant Velie hankis kusagilt pika redeli. Ellery ronis aiapoolt katusele. Esimene asi, mida ta seal märkas, oli katkise otsaga kääripool, mida nii väga otsitud. See lebas katuse veerennis peagu Kareni toa akna kohal.

Kui Ellery hoidis leidu kõrgel, siis purskas Terry kõrist valla kohutavalt võimas rõõmukarjatus, et Ellery pidi ehmatudes peagu redelilt alla kukkuma. Eva tormas nuuksudes dr. Mac Clure'i kätevahele.

Asjatundjad uurisid näpujälgi, mis asusid verest tekkinud roosteplekkide kõrval. Need kõik olid Kareni näpujälgedega täpsalt ühtivad. Võõraid jälgi ei leitud.

Viimaseks tõenduseks Eva ilmsüütusele oli surnu kaelast lahkamisel leitud murdunud kääritera otsake. See passis ülitäpsalt kokku.

18.

Reede pealelõunaks kutsus Terry Ring Mac Clure'id New-Yorgi eeskujulikumasse restorani einetama.

Kõik olid üsna rusutud ja õhtusöök möödus vaid üksikute sõnade vahetamisega. Doktor näis väsinuna ja Eva oli veel tugevasti viimaste päevade sündmuste mõju all.

„Peate end koguma," ütles Terry viimaks. „Vajate õhuvahetust. Peate kogu loo unustama! Nüüd võite ometi tolle noormehega Pargi puiesteelt abielluda."

„Eva ei ole teile seda vist veel öelnudki," katkestas doktor, „et ta doktor Scottile kihlasõrmuse tagasi saatis?"

„Ei!" ütles Terry ja pani kahvli kolk atades lauale ning vaatles üksisilmi Evat. „Mis see siis tähendab?"

Eva punastus. „See oli ju eksitus . . . Ja rohkem ei tähenda see midagi."

„Suurepärane," ümises Terry. „Tähendab... mul on kahju."

Doktor Mac Clure tõusis.

„Peate nüüd lõbutsema minuta. Pean juba minema."

„Ei!" hüüdis Eva. „Palun jää siia, papa!"

„Pean end tõepoolest vabandama," vastas doktor. Veelkordsele Eva palvele raputas ta naeratades pead ja läks.

Umbes paar tundi peale doktori lahkumist ilmusid lokaali uksest ka Eva ja Terry. Ning siis juhtus, et Terry haaras keset tänavat tüdruku pea, suudles teda otse huultele ja karjus:

„Hurraa! Vive la France!"

Rahvas jäi seisma ja naeratas. Eva muutus üleni punaseks ja naeratas segaselt.

Veidi aega varem oli ta lubanud saada Terry Ringi naiseks.

Doktor Mac Clure'ile avas Ellery Queeni korteriukse Djuna.

*

„Tere päevast," ütles Ellery ja tõusis kamina juures asuvast sügavast tugitoolist. „Astuge lähemale, härra doktor."

„Ma ei kavatse jääda kauaks," vastas doktor. „Tundsin end vaid olevat kohustatud teid tänama..."

Ellery oli veidi kohmetanud. „Aga jätke, palun. Võtke platsi. Kõik on ju nüüd ilusti korras. Lugu on lõppenud ja mul sellega aega enam kui küllalt. Ja liiati pean teiega nagunii rääkima."

Doktor Mac Clure juba väljasirutatud käsi jäi õhku rippuma. „On midagi juhtunud, Queen?"

„Ja."

Doktor istus. Uuesti kerkis kirjeldamatu hirm ta näkku.

Ellery tõusis ja toetas kaminasimsile. „Mõtlesin

kogu loo üle järele täna pealelõunal ja õhtul... Ja — on tõepoolest midagi juhtunud."

„Tahate sellega öelda," algas doktor ettevaatlikult, „et Karen ei tapnud end?"

„On punkte, mida seni üldse veel vaadeldud ei ole. Politsei ja seega minu isa jaoks on kogu lugu kahtlematult lõpetatud, aga mitte minu jaoks. Probleem, mis mulle veel lahendada jäi, on nii raske, et ma ei osanud õieti kusagilt peale hakata."

„Kui Karen ei tapnud end, siis ei tea ma..."

„On teil tõepoolest veidi aega?"

„Nii kaua kui aga soovite."

Ellery läks kööki.

„Djuna! Kas sul poleks lusti kinno minna?"

Sealjuures surus mees Djunale rahatähe pihku ja pilgutas silmadega ning tüdruk kadus vaikselt peaga noogutades.

Ellery istus nüüd uuesti tugitooli ja algas:

„Pean algama üsna otsast peale. Lõpuks muutub kogu lugu aga üsna ebaharilikuks ja mina ei ole üldse võimeline lõppjäreldusi tegema, vaid need peate tegema juba teie, härra doktor. Ma jätan nimelt teie otsustada, kas Karen Leith suri enesetapjana või peab New-York homme hommikule uue sensatsiooni võrra rikkamaks muutuma."

Doktor Mac Clure oli surnukahvatu, kuid ütles kindlal häälel:

„Palun alake, härra Queen. Olen juba nii palju läbi elanud, et olen kõigeks valmis."

Ellery võttis taskust sedeli.

„Siin on paber, millele minu isa lasi kirjutada Estheri lahkumiskirja."

„Ja?" küsis doktor.

„Kui me teame, et Karen Leith lahkus elust vabatahtlikult, muutub kiri mõistatuslikuks, sest Esther ei võinud Karenit tappa, nagu võiks järeldada sellest kirjast. Ta ei oleks võinud Karenit ka siis mitte

appa, kui poleks olnud enesetappu, sest Karen suri hiljem kui Esther."

„Esther arvas arvatavasti kirjas minu venna Floydi, mitte Kareni surma. Pidas ta end ju Floydi tapjaks."

„Ja — väga õige. Tema vana idee fix. Sellega tuleme aga kogu loo peaküsimuse juurde: milline võim oli Karenil Estheri üle, et ta sai sundida teist endale piiritult alluma?"

Doktor kortsutas kulme:

„Ma ei mõista õieti . . ."

„Võime seda mõista vaid nii, et kogu loo taga seisis tark ja südametunnistuseta naine, kes takistas oma sugestiivse mõjuga Estheri paranemist ja kes kogu aeg sisendas vaesesse naisesse veenet, nagu oleks ta Floydi mõrtsukas. See seletab kõik. Ka selle, miks Esther nii kergesti nõus oli oma last teie kasvatada andma. Ta ei tahtnud, et Eva emaks oleks mõrtsukas, kelleks ta end teise naise mõjutusel pidas."

„Õige," ümises doktor. „See kõik oli Kareni kätetöö."

„Ta oli piiritult kade ja kannatas, et tema ei olnud nii andekas kui Esther. Sellepärast mattis ta süsteemikindlalt Estheri eneseteadvust ja närviline ja hingeliselt vapustatud naine langes kergesti ta ohvriks . . . Ma oletan veel, et Karen armastas teie venda Floydi samuti kui Esther ja tundis nüüd ka rõõmu kättemaksust."

Doktor raputas sügavas segaduses pead.

Ellery luges veelkord kirja: „Sinu ema on koletis, aga ikka veel küllalt inimlik, et oma saatust sinu omast eemal hoida. Mis võib see tähendada muud, et kui kõik, mida Esther kannatas, kannatas ta Eva pärast? Eva oli niisiis Kareni tugevaim relv. Ta sugereeris kindlasti Estherisse, et kui Eva teada saab, et

Esther on tema isa mõrtsukas, et ta elu oleks siis lõplikult ruineeritud. Sellepärast nõustus ka Esther mitte kunagi kohata Evat. Sellega on mõistetav ka kergus, millega Karen sai Estheri nõusse mängida enesetapmist, tulla Ameerikasse ja lasta siin oma töö vilja teisel maitsta."

„Saatanlik naine," ütles doktor.

Ellery noogutas.

„Nüüd tuleme aga loo peapunkti juurde." Ellery luges jälle kirja: „Sest sa oled ainuke inimene, kes minu õe elu oleks võinud päästa..." Kuidas teadis Esther, et Karen peab surema? Kuidas võis ta seda teada, kuna ta ometi nelikümmendkaheksa tundi enne Karenit elust lahkus?"

Mees tõusis ja jalutas toas edastagasi.

„See märkus võib tähendada vaid, et Karen ise teatas talle oma kavatsetavast endatapust. Kuna ta seda teadis, ei tahtnud ta, et teda leitaks elusalt toast peale Kareni surma, sest siis oleks välja tulnud, et tema on Eva ema. Hirmus selle eest põgenes ta võõrasse linna, et seal võõra nime all surra."

„See on väga tõenäoline," ütles doktor väsinult.

„Arvate? Ja miks tappis Karen end? Miks? Tal oli ju ometi kõik mida elult võib nõuda."

Doktor vaatas üllatatult üles.

„Ütlesite ju ennist ise: kahetsusest, halvast südametunnistusest."

„Kas usute seda tõepoolest? Kas usute, et selline naine, kes nii kaua on elanud kuritegelikult, ärkas äkki? Ja kus on korraldused, mida sel puhul naine oleks teinud? Testament, mis pärandaks kõik Evale, et sel teel lunastada ja parandada. Ei, härra doktor, Karen ei läinud surma südametunnistuse piinadest aetuna.

Karen ei läinud surma, et ta kahetses, sest ta tappis

end ilma Estherile tõtt ütlemata. Tal pidi olema mingi teine põhjus, millest ta ka Estheriga, oma vaese ja usaldava ohvriga, rääkis ja millest Esther kõigest südamest osa võttis."

„Ma ei tea tõepoolest, mida te arvate," ütles doktor.

„Võibolla võin seda teile arusaadavamaks teha." Ellery võttis uuesti sedeli ja luges: „Kui sa ainult ära sõitnud ei oleks. Kui sa tema vähemalt kaasa oleksid võtnud. Sest sa oled ainuke inimene maailmas, kes Kareni elu oleks võinud päästa. Mõistate te nüüd mind?"

Doktor ohkas:

„Esther arvas vist, et Karen ei oleks end tapnud, kui mina ei oleks Euroopasse sõitnud või kui oleksin ta vähemalt kaasa võtnud:"

„Aga miks kirjutas ta siis, et teie olete ainuke inimene, kes Kareni oleks võinud päästa?"

„Ja," arvas doktor, „mehe mõju, kes on naisele lähedane... Olin ainuke inimene, keda Karen tõepoolest armastas..."

„Miks kirjutas ta siis, et teie ärasõiduga Karenilt „viimane kaitsja, tema viimane lootus ära võeti?"

Doktor tõstis oma silmad täis valu Elleryile.

„Mina võin teile selle mõistatuse lahendada, härra doktor," algas Ellery pikkamisi. „See ruum siin on nagu haud, keegi ei kuule meid. Võin rahulikult öelda seda, mis mind kogu õhtu jubeda Millegina on rõhunud."

„Mida tahate sellega öelda?" küsis doktor Mac Clure ja otsis tooli tugipuudest oma kätele tuge.

„Sellega tahan öelda, et teie tapsite Karen Leithi, doktor."

19.

Doktor Mac Clure tõusis ja astus akna juurde.

„Loomulikult peab see olema mingi nali," ütles ta tasa.

„Arvan seda täiesti tõsiselt."

„Aga sellega räägite oma teooria vastu, nagu oleks Karen end ise tapnud."

„Võin seda tõestada . . ."

„See võib teil üsna raskeks kujuneda. Olin ju sel ajal tuhat kilomeetrit linnast ja istusin laeval teie kõrval."

Ellery oli vihast punane:

„Ega te ometi mõtle, et tahaksin tõestada, nagu oleksite tapnud Karen Leithi oma kätega . . . Võin teile tõestada, et . . . Tuletame meelde Estheri kirja, et ainult teie oleksite võinud Karenit päästa. Milles olete teie aga tugevam kui teised? Mis on teile toonud maailmakuulsuse? On vaid üks vastus: te olete oma aja, tahtejõu ja varanduse ohverdanud — verehaiguste uurimisele."

„Ah, seda mõtlesite," heitis doktor käega.

„Igaüks teab, et olete autoriteet omal alal. Ja samal ajal otsime meie põhjust, miks naine, kellel elus läheb nii hästi kui iganes võib soovida, tapab enese. Motiiv puudus meil. Siin on vaid üks lahendus, üks vastus: ta tundis, et surm nagunii pani oma külma käe ta südame külge. Ta kannatas parandamatu haiguse all. Ta teadis, et talle oli veel vaid lühike aeg elada antud. Ainult sellest vaatekohast mõistame, miks naine laulatuse ja suurima kuulsuse ees lõpetab oma elu."

„Nii usute, et Karenil oli raske vererike? Aga laibavaatlus näitas ometi midagi muud."

„See see just ongi," ütles Ellery. „Sellega olemegi peaasja juurde jõudnud. Karen Leith surmas enese,

kuna ta k u j u t l e s endale, et ta on parandamatult haige, millest ta jutustas ka oma õele."

Doktor tõusis. „Nüsiis sinna viib teie jutt."

„Ja. Ta uskus seda. Ja kes võis talle sellise veende sisendada, kui mitte teie, härra doktor? Teie ise ütlesite ju hiljuti, et Karen oli ideaalsemaid patsiente ja et ta kunagi teisi arste ei külastanud. Teie olite tema majaarst. Teie ravisite teda ja otsustasite ta haiguste üle ning naine usaldas teid niivõrd, et kunagi ei pöördunud mõne teise arsti poole. Siis ütlesite, et tal on parandamatu kasvaja, mis pidi olema juba nii kaugele arenenud, et lõikuski ei aita. Ääriveeri andsite mõista, et naisel on jäänud elada veel vaid väheseid päevi. Ja kuna kasvaja tähendas valurikast surma, saite Kareni viia kiirele elulõpule enesetapmise teel. Rääkisin ühe arstiga ja see jutustas mulle, kui kerge on verevaest ja närvilist inimest panna kaljukindlalt uskuma mingisse haigusse."

„Ja kui olite naise nii kaugele viinud, läksite Euroopa-reisule. Kas mõistate nüüd, kuidas võib ka kaugusest inimest tappa?"

Doktor toetas pea kätele.

Ellery jatkas:

„See on väga omapärane mõrv. Võiksime öelda: vaimne mõrv. Ehk tapmine sugestiooni kaudu. Aga ta jääb mõrtsukatööks. See ei ole põrmugi vähem tapmine, kui oleksite isiklikult kääripoole Karenile kaela torganud."

Doktor Mac Clure vaatas ikka veel enda ette. „Ja millise motiivi leiate minu saatanlikule tegevusele?"

„Mitte saatanlikule," ümises Ellery. „Lugu on iseenesest läbi ja läbi inimlik. Teie saite juhuslikult teada, et Esther on ülal katusekambris. Naine, keda teie armastasite ja kelle uskusite olevat surnud. Ja millises seisukorras? Kui te saite teadlikuks ülekohtust, millisega Karen oli kohelnud paljude aastate

jooksul Ektheriti, muutus te armastus Kareni vastu põlevaks vihaks. Te nägite seda naist õiges valguses ja koostasite oma kava. Et ise olla igast kahtlusest eemal, läksite Euroopa-reisule ajal, kui teadsite, et olite viinud Kareni nii kaugele, et ta lõpetab oma elu. Mõrtsukatöö, milline lugu alguses näis, tuli teile täiesti ootamatusena ja te uskusite seda niikaua, kuni mina seletasin, et tegemist oli ikkagi enesetapuga."

Pikk vaikus sigines meeste vahele. Lõpuks algas Mac Clure:

„Aga mis ütleb selle loo kohta teie isa, kui sellest talle räägite? Ta küsib kõigepealt: kus on tõendused? Neid ei ole . . ."

„Teie sunnite mind kõiki trumpe lauale panema," ohkas Ellery.

„Mida tahate sellega öelda?"

„Vabandage mind silmapilguks."

Ellery läks magamistuppa ja tuli kirjaga tagasi.

„Politsei ei tea midagi sellest kirjast," ütles ta ja andis kirja doktorile. Arst keeras ümbriku ümber. Kortsunud ümbrikule oli kirjutatud Kareni käekirjaga: „Johnili". Tagakülg oli lakiga suletud ja sellesse oli Kareni pitsat vajutatud. Kiri oli otsast lahti käristatud. Ümbrik oli määrdinud ja pleekinud, kui oleks ta kauemat aega väljas ilmade võimuses lamanud.

„Leidsin selle," ütles Ellery, „täna pealelõunal Kareni maja katuselt. Veidi maad eemal kohast, kus lamas kääripool. Ta oli suletud, mina avasin ta. Ma ei ole temast kellelegi rääkinud."

„Pähklipureja," ütles doktor vaikselt.

„Kahtlematult. Ta pidi kaks korda tuppa lendama. Kuldne lakk meelitas teda vargusele."

„Alati ei lähe nii, nagu inimesed kavatsevad. Poleks lind kirja varastanud, oleks politsei otsekohe teada saanud, et Karen lahkub elust, kuna ta põdevat

parandamatut haigust ja et tal ei olevat ühtki teist väljapääsu."

„Ahaa? Sealt teate siis selle," ümises doktor.

„Nüüd vast mõistate ka, mis tahtsin öelda, kui laususin, et lõppotsuse tegemine on teie käes. Minu arvamise järele jääb kolm teed: teie lähete ja salgate kõik maha, millega sunnite mind tegevusse astuma; või lähete politseisse ja tunnistate kõik üles, pannes Eva väga piinlikku ja raskesse olukorda; ehk teie lahkute siit ja . . ."

„Usun," ütles doktor rahulikult, „ma tean, mida pean tegema."

„Hästi," lausus Ellery ja surus sigaretiotsa tuhatoosi.

Doktor võttis kübara:

„Elage hästi," ütles ta lihtsalt.

„Elage hästi," vastas Ellery.

Doktor Mac Clure sirutas oma tugeva käe. Ellery raputas seda aeglaselt, nagu raputatakse sõbra kätt, kui temaga jäetakse jumalaga igaveseks.

Lõpp.